

2020

แนวทางการสอนข้าราชการเสียงด้วยบทเพลงภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

พรเทพ วิษุชัยชาญ
คณะครุศาสตร์

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd>

Part of the [Other Education Commons](#)

Recommended Citation

วิษุชัยชาญ, พรเทพ, "แนวทางการสอนข้าราชการเสียงด้วยบทเพลงภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย" (2020).
Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD). 4240.
<https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd/4240>

This Thesis is brought to you for free and open access by Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD) by an authorized administrator of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

แนวทางการสอนขับร้องประสานเสียงด้วยบทเพลงภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาดนตรีศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2563

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

GUIDELINES FOR CHORAL TEACHING OF THAI CHORAL MUSIC IN UPPER SECONDARY
SCHOOL CHOIRS

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Music Education
Department of Art, Music, and Dance Education
FACULTY OF EDUCATION
Chulalongkorn University
Academic Year 2020
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	แนวทางการสอนขับร้องประสานเสียงด้วยบทเพลง
	ภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
โดย	นายพรเทพ วิชชุชัยชาญ
สาขาวิชา	ดนตรีศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	อาจารย์ ดร.ภาวศุทธิ์ พิริยะพงษ์รัตน์

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

.....	คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)	
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	
.....	ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รังสิพันธุ์ แข็งขัน)	
.....	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(อาจารย์ ดร.ภาวศุทธิ์ พิริยะพงษ์รัตน์)	
.....	กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เด่น อยู่ประเสริฐ)	

CHULALONGKORN UNIVERSITY

พรเทพ วิชชุชัยชาญ : แนวทางการสอนขับร้องประสานเสียงด้วยบทเพลงภาษาไทยระดับชั้น
มัธยมศึกษาตอนปลาย. (GUIDELINES FOR CHORAL TEACHING OF THAI CHORAL MUSIC IN
UPPER SECONDARY SCHOOL CHOIRS) อ.ที่ปรึกษาหลัก : อ. ดร.ภาณุฤทธิ์ พิริยะพงษ์รัตน์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเรียบเรียงเสียงประสานบทเพลงขับร้องประสานเสียงภาษาไทย
สำหรับวงขับร้องประสานเสียง 4 แนว (SATB) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายขึ้น จำนวน 3 บทเพลง ได้แก่ บท
เพลงชื่นชีวิต บทเพลงงามแสงเดือน และบทเพลงสดุดีจอมราชา 2) เพื่อนำเสนอแนวทางการสอนขับร้องประสาน
เสียงด้วยบทเพลงภาษาไทยที่เรียบเรียงขึ้น กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ได้แก่ 1) บท
เพลงขับร้องประสานเสียงภาษาไทยที่เรียบเรียงขึ้น 3 บทเพลง 2) ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินบทเพลง 3 ท่าน
เครื่องมือในการวิจัยได้แก่ แบบสังเกตและวิเคราะห์บทเพลง และแบบประเมินบทเพลงขับร้องประสานเสียง
วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา และนำเสนอข้อมูลแบบความเรียงโดยใช้การพรรณความ

ผลการวิจัย พบว่า 1) บทเพลงขับร้องประสานเสียงดังกล่าวทั้ง 3 บทเพลง ได้เรียบเรียงเสียงประสาน
ให้มีความเหมาะสมกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วย ด้านทำนองและเสียงประสาน ด้าน
จังหวะ ด้านคำร้อง และระยะช่วงเสียง 2) แนวทางการสอนบทเพลงขับร้องประสานเสียง ประกอบด้วย 2.1)
แนวทางการสอนด้านทำนองและเสียงประสาน ได้แก่ การฝึกร้องบันไดเสียงและขึ้นคู่เสียง การฝึกกระบวนการ
หายใจและการควบคุมลมหายใจ การฝึกร้องโน้ตเอื้อนในภาษาไทย การฝึกร้องประสานเสียงแบบแคนนอน
ผสมผสานกับการประสานเสียงแบบ 4 แนว การฝึกเรื่องความสมดุลของเสียง และการร้องโน้ตแขวน
(Suspension) และโน้ตเกล่า (Resolution) 2.2) แนวทางการสอนด้านจังหวะ ได้แก่ การฝึกจังหวะส่วนโน้ตให้
คงที่ การร้องจังหวะโน้ตประดับ (Acciaccatura) การร้องประสานเสียงลักษณะดนตรีประกอบเลียนแบบเสียง
เครื่องดนตรี (Vocal percussion) และการฝึกร้องจังหวะโน้ตตัวแรกให้พร้อมเพรียงกัน และ 2.3) แนวทางการ
สอนด้านคำร้อง ได้แก่ การร้องเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทย การร้องพยัญชนะต้นและคำควบกล้ำ และการร้องคำ
ที่มีตัวสะกด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สาขาวิชา   ดนตรีศึกษา
ปีการศึกษา   2563

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก .....

6083336227 : MAJOR MUSIC EDUCATION

KEYWORD: CHORAL TEACHING, THAI CHORAL MUSIC, CHORAL MUSIC

Porntep Vitthuchaichan : GUIDELINES FOR CHORAL TEACHING OF THAI CHORAL MUSIC IN UPPER SECONDARY SCHOOL CHOIRS. Advisor: PAWASUT PIRIYAPONGRAT, DMA

This research aimed 1) to arrange three Thai choral music arrangements (SATB) for the upper secondary school level, namely, *Chuen Chee Wit*, *Ngam Saeng Duean* and *Sadudee Jom Racha*; and 2) to present teaching guidelines of these three choral arrangements. Purposive sampling method was chosen to conduct this research. These samplings were: 1) three choral arrangements of Thai songs; and 2) three experts to evaluate choral arrangements. The methods for data analysis were observation, analyzing the songs, and analyzing the content of the data using qualitative data analysis. The data is presented using descriptive writing.

The results of the research showed: 1) all three choral arrangements are suitable for high school students in terms of melody and harmonization, rhythm, text, and vocal range; and 2) Teaching guidelines for choral arrangements consist of 2.1) teaching melody and harmony requires practicing singing scales and intervals, breathing and breath control, pitches in acciaccatura, canonic imitation, 4-part harmony, balance, suspension and resolution; 2.2) teaching rhythm requires practicing rhythmic precision, acciaccatura, vocal percussion, and precise beginning of phrases; and 2.3) teaching diction requires singing correct Thai tones, correct starting and ending consonants, and diphthongs.

CHULALONGKORN UNIVERSITY

Field of Study: Music Education

Student's Signature .....

Academic Year: 2020

Advisor's Signature .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาและถ่ายทอดวิชาความรู้ของอาจารย์ ดร. ภาวศุทธิ์ พิริยะพงษ์รัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่สละเวลาในการแนะนำ ตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไขการทำวิทยานิพนธ์ตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ขอขอบพระคุณด้วยความเคารพอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รังสิพันธุ์ แข็งขัน ประธานสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เด่น อยู่ประเสริฐ กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย ที่ได้ให้คำปรึกษาและคำแนะนำตลอดจนการตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องด้านต่าง ๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณด้วยความเคารพอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดนัญญา อุทัยสุข ที่คอยให้ความช่วยเหลือและแนะนำวิธีคิดอย่างเป็นระบบในการทำวิทยานิพนธ์ให้กับผู้วิจัย ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. ณรุทธิ์ สุทธจิตต์ และคณาจารย์ทุกท่านในสาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่อบรมสั่งสอนและให้ความรู้ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาในการศึกษาระดับมหาบัณฑิต

ขอขอบพระคุณอาจารย์สถิต สุขจงชัยพลกุล อาจารย์ไกววัล กุลวัฒน์ไทย์ และอาจารย์อมานต์ จันทรวโรจน์ ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินคุณภาพของบทเพลงขับร้องประสานเสียง ตลอดจนถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านในการทำวิจัยครั้งนี้

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณนางพิมพ์ไโล วิชชุชัยชาญ มารดา และทุกคนในครอบครัวของผู้วิจัย รวมถึงคุณอัญชลี วงศ์พิพิธ ภรรยาของผู้วิจัยและครอบครัว ที่คอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้เสมอมา ตลอดจนให้การสนับสนุนส่งเสริมด้านการศึกษาและการทำวิจัยจนประสบผลสำเร็จ

พรเทพ วิชชุชัยชาญ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....ค	
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....ง	
กิตติกรรมประกาศ.....จ	
สารบัญ.....ฉ	
สารบัญตาราง.....ฉ	
สารบัญภาพ.....ญ	
บทที่ 1 บทนำ..... 1	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1	
คำถามการวิจัย..... 3	
วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 3	
ขอบเขตการวิจัย..... 3	
คำจำกัดความที่ใช้ในวิจัย..... 4	
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ..... 4	
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 5	
ตอนที่ 1 การเรียนการสอนขับร้องประสานเสียงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย..... 6	
1.1 การจำแนกเสียงร้องในวงขับร้องประสานเสียงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย..... 6	
1.2 การสอนขับร้องประสานเสียงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย..... 7	
1.3 การแบ่งระดับวงขับร้องประสานเสียงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย..... 13	
ตอนที่ 2 บทเพลงสำหรับวงขับร้องประสานเสียง..... 14	
2.1 หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกบทเพลงขับร้องประสานเสียง..... 15	
2.2 คุณภาพของบทเพลงขับร้องประสานเสียง..... 17	

2.3 การคัดเลือกบทเพลงขับร้องประสานเสียงสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	19
2.4 บทเพลงขับร้องประสานเสียงภาษาไทย.....	21
2.5 การวิเคราะห์บทเพลง	21
ตอนที่ 3 กรอบแนวคิดการวิจัย	23
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	24
ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25
ขั้นที่ 2 กำหนดประชากรและคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง.....	25
ขั้นที่ 3 การสร้างเครื่องมือวิจัย	26
ขั้นที่ 4 เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล.....	27
ขั้นที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และนำเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์.....	28
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	29
ตอนที่ 1 ผลการเรียบเรียงบทเพลงขับร้องประสานเสียง.....	29
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์บทเพลงและนำเสนอแนวทางการสอน	38
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	60
สรุปผลการวิจัย	62
อภิปรายผล	68
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	73
บรรณานุกรม	75
ภาคผนวก	77
ภาคผนวก ก รายนามผู้เกี่ยวข้อง.....	78
ภาคผนวก ข ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	80
ภาคผนวก ค ข้อมูลลิขสิทธิ์.....	89
ภาคผนวก ง โน้ตเพลงขับร้องประสานเสียง	95
ประวัติผู้เขียน	112

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 กลุ่มเสียงและช่วงเสียงในวงขับร้องประสานเสียง	7
ตารางที่ 2 ข้อคิดเห็นด้านการเรียบเรียงบทเพลงขับร้องประสานเสียงภาษาไทยจากผู้ทรงคุณวุฒิ	31
ตารางที่ 3 แสดงระดับความเหมาะสมของบทเพลงกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	32
ตารางที่ 4 แสดงโครงสร้างของบทเพลงขึ้นชีวิต	39
ตารางที่ 5 แสดงโครงสร้างของบทเพลงงามแสงเดือน	49
ตารางที่ 6 แสดงโครงสร้างของบทเพลงสวดติจอมราชา	55

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 ตัวอย่างบทเพลงขึ้นชีวิตหน้าที่ 1-2	34
ภาพที่ 2 ตัวอย่างบทเพลงขึ้นชีวิตหน้าที่ 3-4	34
ภาพที่ 3 ตัวอย่างบทเพลงขึ้นชีวิตหน้าที่ 5-6	35
ภาพที่ 4 ตัวอย่างบทเพลงขึ้นชีวิตหน้าที่ 7-8	35
ภาพที่ 5 ตัวอย่างบทเพลงขึ้นชีวิตหน้าที่ 9	36
ภาพที่ 6 ตัวอย่างบทเพลงงามแสงเดือนหน้าที่ 1-2	37
ภาพที่ 7 ตัวอย่างบทเพลงสดุดีจอมราชา หน้าที่ 1-2	38
ภาพที่ 8 ระยะเวลาเสียงต่ำสุดและสูงสุดของแต่ละแนวในบทเพลงขึ้นชีวิต	43
ภาพที่ 9 ตัวอย่างที่ 1 บันไดเสียงเพนตาโทนิค	43
ภาพที่ 10 ตัวอย่างที่ 2 บทเพลงขึ้นชีวิต ห้องที่ 1-4	44
ภาพที่ 11 ตัวอย่างที่ 3 บทเพลงขึ้นชีวิต ห้องที่ 12-17	44
ภาพที่ 12 ตัวอย่างที่ 4 บทเพลงขึ้นชีวิต ห้องที่ 32-36	45
ภาพที่ 13 ตัวอย่างที่ 5 บทเพลงขึ้นชีวิต ห้องที่ 81-85	46
ภาพที่ 14 ตัวอย่างที่ 6 บทเพลงขึ้นชีวิตห้องที่ 1-4	46
ภาพที่ 15 ตัวอย่างที่ 7 บทเพลงขึ้นชีวิต ห้องที่ 1-5	47
ภาพที่ 16 ระยะเวลาเสียงต่ำสุดและสูงสุดของแต่ละแนวในบทเพลงงามแสงเดือน	50
ภาพที่ 17 ตัวอย่างที่ 8 บทเพลงงามแสงเดือน ห้องที่ 8-10	50
ภาพที่ 18 ตัวอย่างที่ 9 บทเพลงงามแสงเดือน ห้องที่ 11-15	50
ภาพที่ 19 ตัวอย่างที่ 10 บทเพลงงามแสงเดือน ห้องที่ 1-4	51
ภาพที่ 20 ตัวอย่างที่ 11 บทเพลงงามแสงเดือนห้องที่ 1-4	52
ภาพที่ 21 ตัวอย่างที่ 12 เพลงงามแสงเดือน ห้องที่ 8-15	53
ภาพที่ 22 ระยะเวลาเสียงต่ำสุดและสูงสุดของแต่ละแนวในเพลงสดุดีจอมราชา	56

ภาพที่ 23 ตัวอย่างที่ 13 บทเพลงสวดจีjomราชา ห้องที่ 1-5	56
ภาพที่ 24 ตัวอย่างที่ 14 บทเพลงสวดจีjomราชา ห้องที่ 1-5	57
ภาพที่ 25 ตัวอย่างที่ 15 บทเพลงสวดจีjomราชา ห้องที่ 1-5	57
ภาพที่ 26 ตัวอย่างที่ 16 เพลงสวดจีjomราชา ห้องที่ 6-10	58

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การขับร้องประสานเสียงเป็นกิจกรรมดนตรีที่ทรงคุณค่า เป็นกิจกรรมที่พัฒนาความรู้ความสามารถทางด้านดนตรี ด้านการร้องเพลง ด้านการฟัง และด้านการอ่านโน้ต นอกจากนี้การขับร้องประสานเสียงยังเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม ฝึกระเบียบวินัยในการทำงานร่วมกัน รู้จักการกล้าแสดงออกต่อที่สาธารณะ ตลอดจนพัฒนาจิตใจให้มีความอ่อนโยน ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์ (2537) ได้กล่าวถึง คุณค่าของการขับร้องประสานเสียงตามแนวคิดของโคคาย ไว่ดังนี้ “เสียงที่เกิดขึ้นจากการขับร้องประสานเสียงเป็นเสียงที่มีความพิเศษกว่าเครื่องดนตรีใด ๆ เพราะเป็นเสียงที่เกิดขึ้นจากกลุ่มคนที่ร้องเพลง มิใช่เกิดขึ้นจากเครื่องดนตรี ความพึงพอใจที่เกิดขึ้นจากการขับร้องประสานเสียงทำให้คนมีระเบียบวินัย และมีบุคลิกภาพที่ดี ดังนั้นคุณค่าของการขับร้องประสานเสียงจึงไม่สามารถที่จะประมาณค่าได้ การขับร้องประสานเสียงควรได้รับการบรรจุไว้ในหลักสูตรดนตรีศึกษา เพื่อให้เด็กได้เรียน ยังสามารถเริ่มตั้งแต่อายุน้อย ๆ ได้ ก็ยิ่งดี”

ในประเทศไทย การขับร้องประสานเสียงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมนอกห้องเรียน ไม่ได้บรรจุไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์ (2560) กล่าวว่า กิจกรรมการขับร้องประสานเสียงนอกห้องเรียนในประเทศไทยนั้น เป็นกิจกรรมที่จัดในเวลาหลังเลิกเรียน โดยผู้เรียนอาจจะเป็นผู้สนใจเข้าร่วมกิจกรรม หรือ ผู้สอนเป็นผู้คัดเลือกให้นักเรียนเข้าร่วมในวงขับร้องประสานเสียงประจำโรงเรียน กิจกรรมการเรียนการสอนหรือการซ้อมขับร้องประสานเสียง เป็นกิจกรรมที่น่าสนใจสำหรับทุกโรงเรียน เนื่องจากการลงทุนด้านงบประมาณที่ไม่มาก นักเรียนสามารถมาเข้าร่วมกิจกรรมได้เป็นจำนวนมาก โดยสามารถฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอสัปดาห์ละสองถึงสามครั้ง ทักษะเบื้องต้นของการขับร้องประสานเสียง จึงเป็นเรื่องที่จำเป็นต้องได้รับการเรียนรู้และถ่ายทอดอย่างถูกวิธี เพื่อให้เสียงร้องมีคุณภาพดี ไพเราะน่าฟังและสามารถพัฒนาต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง นักร้องประสานเสียงในระดับประถมศึกษาควรเริ่มต้นด้วยการขับร้องประสานเสียงแบบง่าย ๆ เช่น ร้องทำนองและใส่เสียงประสานง่าย ๆ ในลักษณะของออสตินาโต แคนนอน จนกระทั่งสามารถร้องประสานเสียงสองถึงสามแนวได้ สำหรับระดับมัธยมศึกษาสามารถขับร้องประสานเสียงสองหรือสามแนวได้ และในที่สุด นักเรียนควรมีโอกาสขับร้องประสานสี่แนว ซึ่งถือว่าเป็นมาตรฐานของเพลงขับร้องประสานเสียงทั่วไป

การขับร้องประสานเสียงโดยทั่วไปจะแบ่งเสียงนักร้องออกเป็น 4 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มเสียงโซปราโน (Soprano) นักร้องหญิงที่มีช่วงเสียงสูง 2) กลุ่มเสียงอัลโต (Alto) นักร้องหญิงที่มีช่วงเสียง

ต่ำ 3) กลุ่มเสียงเทเนอร์ (Tenor) นักร้องชายที่มีช่วงเสียงสูง และ 4) กลุ่มเสียงเบส (Bass) นักร้องชายที่มีช่วงเสียงต่ำ ซึ่งนักร้องประสานเสียงในวัยเด็กจะยังไม่สามารถแบ่งเสียงออกตามกลุ่มดังกล่าวได้ แต่นักร้องประสานเสียงในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้มีพัฒนาการทางด้านร่างกายเปลี่ยนแปลงจากเด็กเป็นผู้ใหญ่ ผ่านช่วงที่เรียกว่า “ช่วงเสียงเปลี่ยน (Changing Voice)” ทั้งในเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชายคือเสียงจะเปลี่ยนจากเสียงเด็กเป็นเสียงผู้ใหญ่ ทำให้สามารถแบ่งเสียงเด็กผู้หญิงเป็นกลุ่มเสียงโซปราโนและกลุ่มเสียงอัลโตได้ ส่วนเด็กผู้ชายสามารถแบ่งเสียงเป็นกลุ่มเสียงเทเนอร์และกลุ่มเสียงเบสได้ ทำให้นักร้องประสานเสียงในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสามารถขับร้องบทเพลงประสานเสียง 4 แนว (SATB) ที่มีช่วงเสียงไม่กว้างมากเกินไป (Hoffer, 2001)

ปัจจุบันกิจกรรมการขับร้องประสานเสียงเป็นกิจกรรมที่ได้รับความนิยมกันอย่างแพร่หลายมีการจัดการประกวดแข่งขันมากมายตั้งแต่ระดับเขตการศึกษา ระดับจังหวัด ระดับภูมิภาค จนถึงระดับประเทศ “การประกวดขับขานประสานเสียง” เป็นการแข่งขันรายการหนึ่งในงานศิลปหัตถกรรมนักเรียนซึ่งจัดขึ้นทุกปีโดย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ รายการนี้จัดขึ้นโดยแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพลงที่ใช้ในการแข่งขันแบ่งเป็น 1) เพลงบังคับ 1 เพลง คือ เพลงพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และ 2) เพลงอิสระ 1 เพลง เป็นเพลงไทยหรือเพลงต่างประเทศและเป็นเพลงช้าหรือเพลงเร็วก็ได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562)

การเรียนรู้ดนตรีตามหลักการของโคดัลย (Zoltan Kodaly, 1882-1967) ควรเริ่มต้นด้วยการร้องเพลงเนื่องจากเป็นเครื่องดนตรีธรรมชาติที่ทุกคนมี ซึ่งจะทำให้ดนตรีกลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตจิตใจอย่างแท้จริง นอกจากนี้การเรียนรู้ดนตรีก็คล้ายกันกับการเรียนภาษา คือควรเริ่มต้นจากการใช้ภาษาแม่เป็นหลัก (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2560) ดังนั้นจากหลักการของโคดัลยดังกล่าวจึงควรส่งเสริมให้นักเรียนขับร้องประสานเสียงด้วยบทเพลงภาษาไทย แต่จากงานวิจัยพบว่าบทเพลงขับร้องประสานเสียงภาษาไทยในประเทศไทยยังมีไม่มากนัก ฉลองชัย ทศนโกวิท (2563) ได้กล่าวว่า ในทศวรรษที่ผ่านมาประเทศไทยมีการพัฒนางานวิจัยดนตรีเชิงสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง โดยส่วนใหญ่เป็นรูปแบบเพลงบรรเลง ซึ่งงานที่เป็นรูปแบบเพลงร้องยังไม่ปรากฏให้เห็นมากนัก โดยเฉพาะงานในรูปแบบวงขับร้องประสานเสียง ซึ่งสอดคล้องกับ ภาวศุทธิ์ พิริยะพงษ์รัตน์ (2561) ที่กล่าวว่า บทเพลงขับร้องประสานเสียงที่ระดับโรงเรียนนิยมนำมาขับร้อง คือ บทเพลงพระราชนิพนธ์และบทเพลงเทิดพระเกียรติในหลวงรัชกาลที่ 9 รวมถึงข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนขับร้องประสานเสียงจากจังหวัดต่าง ๆ ในประเทศของภาวศุทธิ์ยังพบว่า ยังมีปัญหาขาดบทเพลงขับร้องประสานเสียงภาษาไทย ที่เรียบเรียงเสียงประสานถูกต้องตามแบบแผนและได้มาตรฐานวิชาการด้านการขับร้องประสานเสียง

นอกจากนี้เนื่องจากผู้วิจัยเป็นอาจารย์ผู้สอนขับร้องประสานเสียงนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมานานกว่าสิบปี ผู้วิจัยจึงได้ข้อสังเกตที่สอดคล้องกับ ภาวศุทธิ์ พิริยะพงษ์รัตน์ (2561) ว่าบทเพลงขับร้องประสานเสียงภาษาไทย ที่เรียบเรียงเสียงประสานได้ถูกต้องตามแบบแผน และเหมาะสมกับวงขับร้องประสานเสียงในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย นั้น มีไม่เพียงพอต่อกิจกรรมการเรียนการสอนขับร้องประสานเสียงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาในการจัดทำบทเพลงขับร้องประสานเสียงพร้อมทั้งแนวทางการสอนและทำวิจัยเรื่อง แนวทางการสอนขับร้องประสานเสียงด้วยบทเพลงภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

คำถามการวิจัย

1. บทเพลงขับร้องประสานเสียงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายควรเป็นอย่างไร
2. แนวทางการสอนขับร้องประสานเสียงด้วยบทเพลงภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเรียบเรียงเสียงประสานบทเพลงขับร้องประสานเสียงภาษาไทยสำหรับวงขับร้องประสานเสียง 4 แนว (SATB) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายขึ้น จำนวน 3 บทเพลง
2. เพื่อนำเสนอแนวทางการสอนขับร้องประสานเสียงด้วยบทเพลงภาษาไทยที่ได้เรียบเรียงขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. เรียบเรียงเสียงประสานบทเพลงขับร้องประสานเสียงภาษาไทย สำหรับวงขับร้องประสานเสียง 4 แนว (SATB) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 3 เพลง ได้แก่ 1) บทเพลงขึ้นชีวิต 2) บทเพลงงามแสงเดือน และ 3) บทเพลงสดุดีจอมราชา โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้
  - 1.1 เป็นบทเพลงภาษาไทยที่มีคุณภาพทั้งด้านคำร้องและทำนอง
  - 1.2 เป็นบทเพลงมีคุณค่าเหมาะกับการขับร้องประสานเสียง
  - 1.3 สามารถนำมาเรียบเรียงเป็นบทเพลงขับร้องประสานเสียงให้กับวงขับร้องประสานเสียงได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม
  - 1.4 เป็นบทเพลงที่ไม่มีลิขสิทธิ์ หรือสามารถขออนุญาตเจ้าของลิขสิทธิ์เพื่อทำการเรียบเรียงเสียงประสานได้

2. ขอบเขตของเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาบทเพลงขับร้องประสานเสียงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย วิธีการคัดเลือกบทเพลงสำหรับวงขับร้องประสานเสียง การเรียบเรียงบทเพลงขับร้องประสานเสียงภาษาไทย การวิเคราะห์บทเพลงและนำเสนอแนวทางการสอนบทเพลงที่เรียบเรียงขึ้น

คำจำกัดความที่ใช้ในวิจัย

วงขับร้องประสานเสียง หมายถึง วงขับร้องประสานเสียง 4 แนว (SATB) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนแบบสหศึกษา คือมีทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง สามารถแบ่งเสียงออกเป็น 4 แนวเสียง ได้แก่ แนวโซปราโน แนวอัลโต แนวเทเนอร์ และแนวเบส

บทเพลงขับร้องประสานเสียง หมายถึง บทเพลงขับร้องประสานเสียง 4 แนว (SATB) ประกอบด้วยแนวเสียง โซปราโน อัลโต เทเนอร์ และเบส ที่มีช่วงเสียงเหมาะสมกับนักเรียนกับระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และมีคำร้องเป็นภาษาไทยเท่านั้น

การเรียนการสอนขับร้องประสานเสียง หมายถึง การเรียนการสอนขับร้องประสานเสียงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทยเท่านั้น

แนวทางการสอนขับร้องประสานเสียง หมายถึง แนวทางการสอนบทเพลงขับร้องประสานเสียงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ด้วยบทเพลงขับร้องประสานเสียงภาษาไทยที่ได้เรียบเรียงขึ้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้บทเพลงขับร้องประสานเสียงภาษาไทยสำหรับระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นจำนวน 3 บทเพลง ได้แก่ 1) บทเพลงชื่นชีวิต 2) บทเพลงงามแสงเดือน และ 3) บทเพลงสดุดีจอมราชา

2. ได้แนวทางการสอนขับร้องประสานเสียงด้วยบทเพลงภาษาไทยที่ได้เรียบเรียงขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในงานวิจัยเรื่อง แนวทางการสอนขับร้องประสานเสียงด้วยบทเพลงภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การเรียนการสอนขับร้องประสานเสียงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

- 1.1 การจำแนกเสียงร้องในวงขับร้องประสานเสียงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
- 1.2 การสอนขับร้องประสานเสียงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
- 1.3 การแบ่งระดับวงขับร้องประสานเสียงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ตอนที่ 2 บทเพลงสำหรับวงขับร้องประสานเสียง

- 2.1 หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกบทเพลงขับร้องประสานเสียง
- 2.2 คุณภาพของบทเพลงขับร้องประสานเสียง
- 2.3 การคัดเลือกบทเพลงขับร้องประสานเสียงสำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
- 2.4 บทเพลงขับร้องประสานเสียงภาษาไทย
- 2.5 การวิเคราะห์บทเพลง

ตอนที่ 3 กรอบแนวคิดการวิจัย

ตอนที่ 1 การเรียนการสอนขับร้องประสานเสียงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

1.1 การจำแนกเสียงร้องในวงขับร้องประสานเสียงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-ม.6) จะมีช่วงอายุระหว่าง 16-18 ปี ซึ่งจะอยู่ในช่วงความเป็นวัยรุ่น (Adolescent) ตอนกลาง เด็กในวัยนี้จะมีพัฒนาการทางร่างกายเติบโตอย่างรวดเร็วทั้งภายนอกและภายในร่างกาย โดยเฉพาะการผ่านช่วงเสียงเปลี่ยน (Changing Voice) มาแล้ว ในช่วงอายุระหว่าง 12-15 ปี หรือประมาณชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยเฉพาะในเด็กผู้ชายจะสามารถสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจน เสียงจะเริ่มแตก จนไม่สามารถควบคุมระดับเสียงได้ และเสียงจะเริ่มเปลี่ยนจากเสียงเด็กไปเป็นเสียงผู้ใหญ่ (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2549)

เสียงร้องของเด็กผู้หญิงในระดับชั้นมัธยมศึกษา

เสียงของเด็กสาววัยรุ่นในระดับชั้นมัธยมศึกษา จะมีลักษณะมีเสียงลมแทรกและมีเสียงที่บาง ซึ่งเกิดจากสาเหตุได้หลายประการ เช่น กล้ามเนื้อที่ยังเติบโตไม่สมบูรณ์ การควบคุมและการทำงานร่วมกันของกล้ามเนื้อในระบบการหายใจไม่ดีพอ และการพัฒนาในเรื่องเสียงยังไม่เพียงพอ ดังนั้น การพัฒนาเรื่องคุณภาพเสียงร้องของเด็กผู้หญิงในวัยนี้ จึงควรมุ่งเน้นในเรื่องพื้นฐานการร้องเพลงที่ถูกต้อง (Hoffer, 2001)

เสียงร้องของเด็กผู้ชายในระดับชั้นมัธยมศึกษา

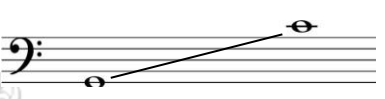
เสียงของนักเรียนชายที่ไม่ได้รับการฝึกฝนมาจะมีความแตกต่างอย่างชัดเจนในเรื่องของคุณภาพเสียง ทั้งในโน้ตเสียงต่ำและโน้ตเสียงสูง เสียงของนักร้องเบสที่ไม่มีลักษณะของเสียงแหบ มีเสียงที่ตั้งและกังวาน ควรได้รับการสนับสนุนให้ร้องเพลงในช่วงเสียงต่ำได้ ส่วนนักร้องเสียงバリโทน และเสียงเทเนอร์คุณภาพของเสียงมักจะบางเบาและไม่ค่อยมีสีสั่นในช่วงเสียงสูง (Hoffer, 2001)

การจำแนกเสียงของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

การทดสอบเสียงร้องของนักเรียนมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อใช้ในการคัดเลือกนักร้องประสานเสียงเข้าวง และ 2) เพื่อจัดแนเสียงที่เหมาะสมให้กับนักเรียน หลักเกณฑ์ในการจำแนกเสียงร้องมี 2 ประการ คือ 1) ใช้การวัดระยะช่วงเสียงสูงสุดและต่ำสุดของนักร้อง และ 2) ดูที่สีสั่นของเสียงร้องเพื่อประกอบการตัดสินใจ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสามารถจำแนกเสียงออกเป็นกลุ่มได้ 4 กลุ่มเสียง คือ “เอส-เอ-ที-บี” (SATB) ประกอบด้วย 1) กลุ่มเสียงโซปราโน (Soprano) จะใช้อักษรย่อว่า “เอส” (S) มีช่วงเสียงตั้งแต่ D4 – G5 2) กลุ่มเสียงอัลโต (Alto) จะใช้อักษรย่อว่า “เอ” (A) มีช่วงเสียงตั้งแต่ A3 – C5 3) กลุ่มเสียงเทเนอร์ (Tenor) จะใช้

อักษรย่อว่า “ที” (T) มีช่วงเสียงตั้งแต่ E3 – G4 และ 4) กลุ่มเสียงเบส (Bass) จะใช้อักษรย่อว่า “บี” (B) มีช่วงเสียงตั้งแต่ G2 – C4 (Hoffer, 2001)

ตารางที่ 1 กลุ่มเสียงและช่วงเสียงในวงขับร้องประสานเสียง

กลุ่มเสียง	อักษรย่อ	ช่วงเสียง	ภาพแสดงช่วงเสียง
โซปราโน (Soprano)	S	D4 – G5	
อัลโต (Alto)	A	A3 – C5	
เทเนอร์ (Tenor)	T	E3 – G4	
เสียงเบส (Bass)	B	G2 – C4	

1.2 การสอนขับร้องประสานเสียงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ฮอฟเฟอร์ (Hoffer, 2001) ได้กล่าวว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาส่วนใหญ่จะมีความคิดที่คลุมเครือไม่ชัดเจนเกี่ยวกับการร้องเพลงที่ถูกต้อง ไม่ทราบวิธีการที่สามารถทำให้การร้องเพลงนั้นมีความแตกต่างกันได้ หลายคนจึงคิดว่าการร้องเพลงเป็นเพียงแค่อ้าปากและร้องเพลงออกไป สำหรับการเรียนการสอนร้องเพลงในวงขับร้องประสานเสียงนั้น มีลักษณะการสอนเป็นการสอนร้องเพลงแบบกลุ่ม ซึ่งในกลุ่มนักเรียนนั้นจะมีความสามารถที่หลากหลายและความสนใจที่แตกต่างกัน โดยจะต้องสอนภายในระยะเวลาที่จำกัด ดังนั้นหลักเกณฑ์สำหรับการสอนร้องเพลงสำหรับวงขับร้องประสานเสียงมีข้อควรพิจารณา ดังนี้ คือ 1) เป็นวิธีการที่สามารถสอนนักเรียนเป็นกลุ่มได้ 2) เป็นวิธีการที่เรียบง่าย ไม่ซับซ้อน และเป็นธรรมชาติ 3) สามารถนำไปใช้กับบทเพลงที่กลุ่มนักเรียนร้องประสานเสียงกำลังขับร้องอยู่ และ 4) เป็นวิธีที่เหมาะสมกับพื้นฐานและเทคนิคการร้องเพลงที่ดี ดังนั้นการสอนร้องเพลงให้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา จึงต้องคำนึงถึงลักษณะทางกายภาพของนักเรียนที่

ส่งผลต่อทักษะการร้องเพลงที่ถูกต้อง ได้แก่ ลักษณะท่าทางที่ถูกต้อง (Correct position) การหายใจที่ลึก (Deep Breath) การผ่อนคลายของลำคอ (Relaxed Throat) รวมถึงการทำเสียงให้มีความกังวาน (Resonance)

การสอนขับร้องกลุ่มและความเข้าใจเกี่ยวกับเสียงร้อง

บรินสันและเดมอเรส (Brinson & Demorest, 2014) ได้กล่าวว่า ผู้อำนวยเพลงวงขับร้องประสานเสียงเปรียบเสมือนครูสอนร้องเพลงแบบกลุ่ม ซึ่งการสอนร้องเพลงแบบกลุ่มหรือการสอนนักร้องประสานเสียงร้องเพลงเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับวงขับร้องประสานเสียง สิ่งที่ผู้อำนวยเพลงควรรู้และควรศึกษา คือ พื้นฐานการร้องเพลงและเทคนิคในการผลิตเสียงร้องที่ดี รวมถึงทักษะวิธีการสอนร้องเพลงที่ดี ถึงแม้ว่าผู้อำนวยเพลงบางท่านอาจจะไม่ได้เป็นนักร้องมาก่อนก็ตาม แต่พื้นฐานด้านการร้องเพลงสำหรับนักร้องประสานเสียงนั้นจะมีความเหมือนกันทุกแนวเสียง ไม่ว่าจะเป็นแนวเสียงโซปราโน อัลโต เทเนอร์ หรือเบส สำหรับพื้นฐานการร้องเพลงและการผลิตเสียงร้องที่ดี ควรเริ่มฝึกจาก ลักษณะท่าทาง การควบคุมลมหายใจ ความกังวานของเสียง การสร้างเสียงสระ การพัฒนาช่วงเสียง และความยืดหยุ่นของเสียง ซึ่งทั้งหมดเหล่านี้เป็นพื้นฐานการร้องเพลงที่เหมือนกันสำหรับนักร้องประสานเสียงทุกคน

หลักการเกิดเสียงของเครื่องดนตรีจะเกิดจากแหล่งกำเนิดพลังงาน ซึ่งมีตัวที่ทำให้เกิดการสั่นสะเทือนและมีตัวที่ทำหน้าที่สะท้อนเสียง แหล่งกำเนิดพลังงานจะส่งพลังงานหรือแรงให้กับตัวที่ทำให้เกิดการสั่นสะเทือน ทำให้เกิดการเคลื่อนที่ของพลังงานหรือแรงขึ้น จากนั้นตัวที่ทำให้เกิดการสั่นสะเทือนจะตอบสนองต่อแรงที่ได้รับมา โดยการสร้างรูปแบบของการสั่นสะเทือนเกิดเป็นคลื่นความถี่ที่หลากหลาย เมื่อเกิดคลื่นความถี่ขึ้นตัวที่ทำหน้าที่สะท้อนเสียงจะทำการเสริมหรือคูณคลื่นความถี่ที่เข้ากันบนพื้นที่สะท้อนเสียง ทำให้เกิดเป็นเสียงที่เราได้ยิน สำหรับกระบวนการผลิตเสียงร้อง การหายใจออกจะทำหน้าที่เป็นตัวกำเนิดพลังงานหรือแรง เส้นเสียงจะทำหน้าที่เป็นตัวสั่นสะเทือน และสร้างความความถี่ส่งไปยังพื้นที่สะท้อนเสียง ซึ่งได้แก่ คอหอย (Throat) ช่องปาก (Mouth) และโพรงจมูก (Nasal cavity) ทำให้เสียงมีความดังกังวาน (Brinson & Demorest, 2014)

เสียงร้องของมนุษย์ เป็นเครื่องดนตรีที่มีความเป็นส่วนตัวมากที่สุดเพราะอยู่ภายในร่างกายของมนุษย์ สีสันและความกังวานของเสียงได้รับอิทธิพลจากกลไกในการเปล่งเสียงและจากโพรงสะท้อนเสียงที่เสียงได้ผ่านก่อนที่จะออกจากร่างกาย ซึ่งมนุษย์แต่ละคนจะมีลักษณะทางกายภาพที่แตกต่างกันไป ทำให้เสียงร้องของแต่ละคนมีความแตกต่างและไม่เหมือนกัน เช่นเดียวกันกับเสียงพูดของคนเราที่ไม่เหมือนกันทุกประการ อย่างไรก็ตามแม้ว่าลักษณะทางกายภาพของคนเราจะแตกต่าง

กัน แต่พื้นฐานและเทคนิคการร้องเพลงที่ดีรวมถึงกระบวนการในการผลิตเสียงร้องของทุกคนนั้นเหมือนกัน ดังนั้นสิ่งที่ผู้อำนวยเพลงวงขับร้องประสานเสียงควรเรียนรู้ให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ คือ ความรู้พื้นฐานทางด้านสรีรวิทยาในการผลิตเสียงร้อง การผลิตเสียงร้องที่ถูกสุขลักษณะ การเปลี่ยนแปลงของเสียงตามวัย และสุขอนามัยที่ดีของเสียงร้อง ความรู้พื้นฐานเหล่านี้จะช่วยให้ผู้อำนวยเพลงไม่นำเสียงร้องของนักเรียนที่อยู่ในความดูแลไปใช้ในทางที่ผิดและก่อให้เกิดอันตรายกับเสียงร้องได้ (Brinson & Demorest, 2014)

สิ่งที่ท้าทายสำหรับผู้อำนวยเพลงในการสอนพื้นฐานและเทคนิคการร้องเพลงให้กับกลุ่มนักร้องประสานเสียง คือ การเห็นสัญญาณความตึงเครียดของเสียงหรืออาการบาดเจ็บของเสียง ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการใช้เสียงไม่ถูกต้อง อาการบาดเจ็บของเสียงสามารถปรากฏให้เห็นได้ทั้งในเสียงร้องและเสียงพูด เช่น เสียงร้องหายบ่อย การพูดเสียงแหบ เป็นต้น ซึ่งอาการบาดเจ็บของเสียงที่เกิดขึ้นควรได้รับดูแลโดยตรงจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง ดังนั้นสิ่งที่ผู้อำนวยเพลงวงขับร้องประสานเสียงควรทำ คือ การเสริมสร้างพื้นฐานการร้องเพลงและเทคนิคการร้องเพลงที่ดี เพื่อให้นักเรียนได้สัมผัสกับความรู้สึกรของการร้องเพลงอย่างถูกต้องจากการควบคุมลมหายใจ การผ่อนคลายของเสียงร้อง และความกังวานของเสียงร้อง ซึ่งวิธีการสำหรับการฝึกพื้นฐานและเทคนิคเหล่านี้ในวงขับร้องประสานเสียงก็คือ การวอร์มเสียง (Brinson & Demorest, 2014)

การวอร์มเสียง

การวอร์มเสียงมีแนวทางสำหรับการฝึกเสียงร้องดังนี้ คือ 1) การใช้แบบฝึกหัดในการฝึกพื้นฐานการร้องเพลงและการผลิตเสียงร้อง ได้แก่ ลักษณะท่าทางในการร้องเพลง การควบคุมลมหายใจ ความกังวานของเสียง การขยายระยะช่วงเสียงและความยืดหยุ่นของเสียง การใช้แบบฝึกหัดเหล่านี้เป็นประจำ จะช่วยให้นักเรียนได้เตรียมตัวสำหรับการร้องเพลงอย่างมีสุขลักษณะที่ดี 2) การใช้แบบฝึกหัดที่สร้างขึ้นโดยเฉพาะสำหรับการตอบสนองความต้องการทางดนตรีในบทเพลงที่กำลังฝึกซ้อม หรือเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในบทเพลง สำหรับลำดับขั้นตอนในช่วงการวอร์มเสียงอาจมีความแตกต่างกันออกไป ขึ้นกับความต้องการของกลุ่มนักร้องประสานเสียง ดังนั้นแบบฝึกหัดที่ใช้ในช่วงการวอร์มเสียง ควรมีแบบฝึกหัดที่ถูกออกแบบมาเพื่อพัฒนาพื้นฐานและเทคนิคการร้องเพลง เพื่อเสริมสร้างการร้องเพลงอย่างถูกสุขลักษณะ ประกอบด้วย การฝึกลักษณะท่าทาง การร้องเพลง การควบคุมลมหายใจ ความกังวานของเสียง การขยายระยะช่วงเสียงร้อง ความยืดหยุ่นของเสียง และความแม่นยำของระดับเสียง และควรมีแบบฝึกหัดที่สร้างขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของบทเพลงที่จะฝึกซ้อมในวันนั้น (Brinson & Demorest, 2014)

การฝึกซ้อมบทเพลงขับร้องประสานเสียง

บรินสันและเดมอเรส (Brinson, B. A. & Demorest, S. M., 2014) ได้กล่าวถึง การพัฒนาเทคนิคการฝึกซ้อมบทเพลงและการเรียนรู้ทักษะการฟังสำหรับผู้อำนวยเพลง โดยนำเสนอเป็นขั้นตอนจำนวน 13 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาบทเพลง ขั้นตอนนี้ จะทำการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับบทเพลง ก่อนการฝึกซ้อมบทเพลงในครั้งแรก ได้แก่ ระยะเวลาเสียงของแต่ละแนวเสียง รูปพรรณ พอร์ม ทำนอง จังหวะ เสียงประสาน คำร้อง ดังนั้น การศึกษาบทเพลงอย่างละเอียด จะเป็นการสร้างพื้นฐานที่มั่นคงในการฝึกซ้อมบทเพลง ตั้งแต่การฝึกซ้อมครั้งแรกจนถึงวันที่ทำการแสดง นอกจากนี้การศึกษาบทเพลงควรระบุถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ในบทเพลงพร้อมทั้งควรระบุแนวทางสำหรับการแก้ไขเอาไว้ด้วย

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการฝึกซ้อมบทเพลง ในขั้นตอนนี้ จะเริ่มจากการจัดรูปแบบการฝึกซ้อมและการจัดลำดับขั้นตอนในการฝึกซ้อม ตัวอย่างเช่น การฝึกซ้อมเริ่มต้นด้วยการวอร์มเสียง จากนั้นเป็นการฝึกอ่านโน้ตออกเสียงอย่างฉับพลัน และตามด้วยการฝึกซ้อมบทเพลงแรกและการฝึกซ้อมบทเพลงลำดับต่อไป เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 3 การคัดเลือกบางส่วนของบทเพลงมาฝึกซ้อม ในการฝึกซ้อมบทเพลงขับร้องประสานเสียงผู้อำนวยเพลงสามารถคัดเลือกบางส่วนของบทเพลงมาฝึกซ้อมได้ โดยไม่จำเป็นต้องเริ่มฝึกซ้อมบทเพลงตั้งแต่ต้นเพลง การกำหนดขอบเขตและคัดเลือกเฉพาะบางส่วนของบทเพลงมาฝึกซ้อม โดยมีเป้าหมายในการฝึกซ้อมที่ชัดเจนจะทำให้การฝึกซ้อมมีประสิทธิภาพที่ดี สำหรับการฝึกซ้อมในครั้งแรกควรให้นักเรียนทุกคนได้เห็นภาพรวมทั้งหมดของบทเพลง โดยการให้นักเรียนทุกคนได้อ่านโน้ตออกเสียงอย่างฉับพลัน (Sight-singing) ทั้งบทเพลง หรืออาจใช้วิธีการอื่น ๆ ก็ได้ เช่น การเปิดวิดีโอการแสดงของบทเพลงที่จะฝึกซ้อม หรือการฝึกร้องบทเพลงโดยมีเปียโนเล่นควบคู่ไปด้วย เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 4 การสื่อสารของผู้อำนวยเพลงกับนักร้องประสานเสียงและนักดนตรีบรรเลงประกอบ การสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในการฝึกซ้อมบทเพลง ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารด้วยวาจา (วจนภาษา) และการสื่อสารที่ไม่ใช้วาจา (อวจนภาษา) สัญญาณมือของผู้อำนวยเพลง (Conducting gesture) เป็นรูปแบบของการสื่อสารแบบอวจนภาษาที่ชัดเจนที่สุดอย่างหนึ่งสำหรับการฝึกซ้อมบทเพลง สามารถบ่งบอกถึงอารมณ์ของบทเพลงผ่านการแสดงออกทางสีหน้าท่าทางของผู้อำนวยเพลงได้ และสามารถส่งผ่านไปยังนักร้องประสานเสียงได้อีกด้วย

ขั้นตอนที่ 5 การฟังของผู้อำนวยเพลง การฟังหรือการได้ยินว่านักร้องประสานเสียงที่กำลังร้องเพลงอยู่ สามารถร้องเพลงได้อย่างถูกต้องหรือไม่ การฟังลักษณะนี้เป็นงานที่สำคัญอย่างหนึ่งของผู้อำนวยเพลง ซึ่งเป็นทักษะที่สามารถพัฒนาขึ้นได้ตามประสบการณ์ การฟังที่ดีจะต้องมี

การศึกษาบทเพลงมาเป็นอย่างดีก่อนการฝึกซ้อมบทเพลง ผู้อำนวยเพลงจะต้องรู้ว่าบทเพลงนี้ควรจะฟังอย่างไร จุดไหนของบทเพลงน่าจะมีปัญหาเกิดขึ้น และจะต้องรู้ว่านักร้องกำลังร้องเพลงได้อย่างถูกต้องตามบทเพลงหรือไม่

ขั้นตอนที่ 6 การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในบทเพลง หลังจากที่ได้ยินหรือได้ฟังนักร้องประสานเสียงกำลังร้องเพลงอยู่ ผู้อำนวยเพลงควรพิจารณาว่ามีปัญหาเกิดขึ้นในบทเพลงหรือไม่ หากไม่มีปัญหาใด ๆ เกิดขึ้นในบทเพลง ผู้อำนวยเพลงควรให้ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพัฒนาการหรือความคืบหน้าในการซ้อมบทเพลงกับนักร้องประสานเสียง จากนั้นให้กลับไปยังขั้นตอนที่ 3 เพื่อเริ่มลำดับขั้นตอนขึ้นใหม่ โดยใช้ส่วนอื่น ๆ ของบทเพลงมาฝึกซ้อม และทำตามขั้นตอนจนกระทั่งถึงขั้นตอนนี้อีกครั้ง แต่หากมีปัญหาเกิดขึ้นในบทเพลงให้ผู้อำนวยเพลงดำเนินการขั้นตอนต่อไปในขั้นตอนที่ 7

ขั้นตอนที่ 7 การแยกส่วนปัญหาที่เกิดขึ้นในบทเพลง เมื่อเกิดปัญหาขึ้นในบทเพลง สิ่งที่คุณผู้อำนวยเพลงควรปฏิบัติคือ การแยกส่วนปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อระบุถึงปัญหาอย่างชัดเจน (ขั้นตอนที่ 8) และวินิจฉัยสาเหตุของปัญหา (ขั้นตอนที่ 9) การแยกส่วนปัญหาที่เกิดขึ้นในบทเพลง อาจทำได้โดยการแยกองค์ประกอบของบทเพลงที่ฝึกซ้อม ตัวอย่างเช่น หากบทเพลงที่กำลังฝึกซ้อมมีความยากและมีปัญหาเกิดขึ้นจนนักร้องไม่สามารถร้องได้ อาจฝึกซ้อมโดยการร้องทำนองกับจังหวะด้วยคำร้องที่เป็นพยางค์ง่าย ๆ เช่น ลู ลา เป็นต้น หรืออาจฝึกซ้อมโดยการให้นักร้องพูดเฉพาะคำร้องเป็นจังหวะตามโน้ตเพลง เพื่อเน้นให้นักร้องได้ฝึกคำร้องกับจังหวะในประโยคเพลงได้อย่างถูกต้อง การแยกส่วนปัญหาที่เกิดขึ้นในบทเพลงนอกจากจะแก้ปัญหการร้องเพลงของนักร้องประสานเสียงแล้ว ยังสามารถช่วยเรื่องการฟังของผู้อำนวยเพลงที่มีประสบการณ์น้อยหรือไม่มีประสบการณ์ โดยมุ่งเน้นความสนใจในการฟังเพียงครั้งละ 1-2 จุดเท่านั้น จึงทำให้ผู้อำนวยเพลงสามารถฟังได้อย่างระมัดระวังมากยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 8 การระบุถึงปัญหาอย่างชัดเจน สำหรับผู้อำนวยเพลงที่ประสบการณ์น้อยหรือไม่มีประสบการณ์ การระบุปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจนเป็นทักษะที่ค่อนข้างยาก สาเหตุส่วนหนึ่งคือปัญหาที่เกิดขึ้นในบทเพลงเหล่านั้นผู้อำนวยเพลงไม่ได้คาดการณ์เอาไว้ หรืออาจมีปัญหาเกิดขึ้นพร้อมกันหลายอย่างในเวลาเดียวกัน จนไม่สามารถระบุได้ว่าเกิดปัญหาอะไรขึ้นบ้าง ในกรณีดังกล่าวผู้อำนวยเพลงอาจให้นักร้องลองร้องทีละแนวเสียงเพื่อตรวจสอบว่ามีปัญหาเกิดขึ้นหรือไม่ หากพบว่าไม่มีปัญหาเกิดขึ้นก็ให้นักร้องลองร้องรวมกันครั้งละสองแนวเสียง บางทีอาจจะเจอปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างแนวเสียงก็เป็นได้ การวางแผนการฝึกซ้อมที่ดีจะช่วยให้ผู้อำนวยเพลงประสบผลสำเร็จในการฝึกซ้อม ดังนั้นการบันทึกเสียงในระหว่างการฝึกซ้อมจะช่วยให้ผู้อำนวยเพลงมือใหม่สามารถได้ยินสิ่งที่ขาดตกบกพร่องไปในระหว่างการซ้อมและนำมาวางแผนสำหรับการฝึกซ้อมในครั้งต่อไปได้

ขั้นตอนที่ 9 การวินิจฉัยสาเหตุของปัญหา การศึกษาบทเพลงอย่างละเอียดรอบคอบก่อนการฝึกซ้อมบทเพลง (ขั้นตอนที่ 1) ผู้อำนวยการเพลงอาจพบเจอกับปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นได้ในบทเพลง ดังนั้นผู้อำนวยการเพลงควรพิจารณาถึงสาเหตุที่เป็นไปได้และควรเสนอวิธีการแก้ไขปัญหาไว้หลาย ๆ ประการ ตัวอย่างเช่น นักร้องเสียงโซปราโนที่มีปัญหาการร้องเสียงต่ำกว่าระดับเสียง (Pitch) ในช่วงเสียงสูง อาจเกิดจาก 1) สระที่ใช้ช่องว่างแคบในการออกเสียง ให้แก้ไขโดยการปรับเสียงสระให้เหมาะสม 2) การขับพอร์ทลมหายใจไม่ดี ให้แก้ไขโดยการฝึกการหายใจ 3) การร้องประโยคเพลงที่ความยาวมาก ๆ ให้แก้ไขโดยการสลับการหายใจภายในกลุ่มเสียง หรือ 4) การผลิตเสียงร้องไม่ดี ให้แก้ไขโดยการหยุดร้องและดำเนินการแก้ไขวิธีการผลิตเสียงร้องเพื่อให้การผลิตเสียงร้องดีขึ้น เป็นต้น ดังนั้น เพื่อเป็นการประหยัดเวลาอันมีค่าและเป็นการลดความยุ่งยากในการฝึกซ้อมบทเพลง เมื่อกล่าวถึงสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในบทเพลงควรเสนอวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวไว้ด้วย

ขั้นตอนที่ 10 การแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น ในขั้นตอนนี้ผู้อำนวยการเพลงควรแจ้งนักร้องประสานเสียงถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในบทเพลงรวมถึงวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าว จากนั้นให้นักร้องแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นโดยการร้องเพลงในจุดที่เกิดปัญหานั้นได้อย่างถูกต้อง

ขั้นตอนที่ 11 ปัญหาที่เกิดขึ้นได้รับการแก้ไขอย่างถูกต้อง ในขั้นตอนนี้นักร้องประสานเสียงจะแสดงให้ผู้อำนวยการเพลงเห็นว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในบทเพลงได้รับการแก้ไขอย่างถูกต้อง โดยการร้องเพลงในจุดที่ได้รับการแก้ไขปัญหาลงอย่างถูกต้องและแม่นยำ ผู้อำนวยการเพลงควรตรวจสอบให้มั่นใจว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในจุดดังกล่าวได้รับการแก้ไขอย่างถูกต้อง ก่อนที่จะให้นักร้องลองร้องเพลงทั้งบทเพลง บางครั้งปัญหาที่เกิดขึ้นในบทเพลงอาจจำเป็นต้องใช้วิธีการที่หลากหลายเพื่อแก้ไขปัญหาดังนั้น หากมีความจำเป็นผู้อำนวยการเพลงสามารถย้อนขั้นตอนกลับไปยังขั้นตอนที่ 8 หรือขั้นตอนที่ 9 ได้

ขั้นตอนที่ 12 การร้องทวนทั้งประโยคเพลง หลังจากผู้อำนวยการเพลงได้แก้ไขปัญหามุมต่าง ๆ ของบทเพลงเรียบร้อยแล้ว ผู้อำนวยการเพลงควรให้นักร้องลองร้องเพลงทวนทั้งประโยคเพลงหรือร้องทวนทั้งท่อนเพลงอีกครั้งหนึ่ง เพื่อทดสอบดูว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในบทเพลงนั้นได้รับการแก้ไขอย่างสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 13 การแสดงความคิดเห็นและการประเมินผล หลังจากผู้อำนวยการเพลงได้แก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นในบทเพลงเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้อำนวยการเพลงแสดงความคิดเห็นและประเมินผลการแก้ไขปัญหากับนักร้องประสานเสียง จากนั้นให้กลับไปยังขั้นตอนที่ 3 อีกครั้งหนึ่ง เพื่อเริ่มลำดับขั้นตอนใหม่ด้วยส่วนอื่น ๆ ของบทเพลง หรือผ่านไปยังขั้นตอนที่ 14 ต่อไป แต่หากปัญหาที่เกิดขึ้นในบทเพลงยังไม่ได้มีการแก้ไข ก็ให้ผู้อำนวยการเพลงแสดงความคิดเห็นและประเมินผลการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นเช่นกัน แล้วย้อนกลับไปยังขั้นตอนที่ 7 หรือขั้นตอนที่ 8 เพื่อทำตามลำดับขั้นตอนอีกครั้ง ปัญหาที่เกิดขึ้นในบทเพลงบางครั้งอาจต้องใช้เวลาในการแก้ไขและทำซ้ำขั้นตอนหลายครั้ง จึงจะสามารถแก้ไขปัญหานั้นให้สำเร็จลุล่วงได้

ขั้นตอนที่ 14 การให้ข้อมูลย้อนกลับและข้อเสนอแนะกับนักร้องประสานเสียง หลังจากที่ได้ดำเนินการผ่านขั้นตอนที่ 3-13 เรียบร้อยแล้ว ในขั้นตอนนี้ ผู้อำนวยการเพลงควรให้ข้อมูลย้อนกลับและข้อเสนอแนะกับนักร้องประสานเสียงเกี่ยวกับพัฒนาการและความคืบหน้าในการฝึกซ้อมบทเพลง นอกจากนี้ผู้อำนวยการเพลงควรกล่าวยืนยันอย่างกระตือรือร้นกับนักร้องว่า “ใช่แล้ว” หรือ “ถูกต้อง” กรณีปัญหาที่เกิดขึ้นในบทเพลงได้รับการแก้ไขอย่างประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นการเสริมแรงทางบวกให้กับนักร้องประสานเสียง แต่หากผลงานประสบความสำเร็จน้อยกว่าที่คาดไว้ ก็จำเป็นต้องบอกกล่าวกับนักร้องเช่นกันว่า เพราะเหตุใดจึงไม่ประสบผลสำเร็จ พร้อมกับให้คำแนะนำเชิงบวกและสิ่งที่ต้องทำต่อไปเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้ประสบผลสำเร็จ

1.3 การแบ่งระดับวงขับร้องประสานเสียงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

บรินสันและเดมอเรส (Brinson & Demorest, 2014) ได้กล่าวไว้ว่า โรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา มีการแบ่งระดับของวงขับร้องประสานเสียงไว้ 3 ระดับ ได้แก่ 1) วงขับร้องประสานเสียงระดับต้น (Beginning Level) 2) วงขับร้องประสานเสียงระดับกลาง (Intermediate Level) และ 3) วงขับร้องประสานเสียงระดับสูง (Advanced Level) โดยมีรายละเอียดลักษณะของวงระดับต่าง ๆ ดังนี้

1) วงขับร้องประสานเสียงระดับต้น (Beginning Level)

นักร้องประสานเสียงในวงระดับต้น ส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์ในการขับร้องประสานเสียงมาก่อน บางคนอาจเคยร้องเพลงในชั้นเรียนดนตรีทั่วไป หรืออาจเคยร้องเพลงเพื่อความเพลิดเพลินนอกชั้นเรียน บางคนอาจเคยเรียนรู้เทคนิคการขับร้องขั้นพื้นฐานจากวิชาดนตรีในชั้นเรียนมาบ้าง แต่โดยส่วนใหญ่ มักไม่มีทักษะด้านการอ่านออกเสียงโน้ตอย่างฉับพลัน (Sight-singing skill) สำหรับประสบการณ์ในการขับร้องร่วมกับผู้อื่น นักเรียนระดับนี้ส่วนใหญ่มักจะได้ขับร้องเป็นแบบแนวเสียงเดียว (Unison) ดังนั้นนักร้องประสานเสียงในระดับต้นควรได้รับการสอนพื้นฐานและเทคนิคการร้องเพลงที่ถูกต้อง รวมถึงการสอนทักษะการอ่านโน้ตออกเสียงอย่างฉับพลันด้วย สำหรับบทเพลงขับร้องประสานเสียงที่ควรใช้ในระดับนี้ คือ บทเพลงขับร้องประสานเสียงที่มีแนวเสียง 2-3 แนวเสียง โดยเฉพาะวงขับร้องประสานเสียงที่มีนักเรียนชายและนักเรียนเหล่านั้นได้ผ่านช่วงที่เสียงแตกเรียบร้อยแล้ว ทำให้ระดับเสียงของนักเรียนดังกล่าวมีความแตกต่างกันอย่างมากจากระดับเสียงของนักเรียนหญิง ดังนั้นจึงไม่ควรใช้บทเพลงขับร้องประสานเสียงที่มีเพียงแนวเสียงเดียว นักร้องประสานเสียงในวงระดับต้น ควรได้รับการสอนเรื่อง ลักษณะท่าทาง (Posture) ที่ถูกต้อง การฝึกกลมหายใจ และการออกเสียงร้องอย่างถูกต้อง สามารถร้องบันไดเสียงเมเจอร์และอาร์เปจิโอ (Major scale and arpeggio) ด้วยน้ำเสียงที่ดีและมีความแม่นยำของระดับเสียง (Intonation) ที่ดี และสามารถรักษาแนวเสียงของตนเองได้อย่างมั่นคงในขณะที่ร้องเพลงประสานเสียงที่มีแนวเสียง 2-3 แนวเสียงร่วมกับ

ผู้อื่นได้ นอกจากนี้นักเรียนควรได้เรียนรู้เรื่องคำศัพท์ทางดนตรี รวมถึงประวัติศาสตร์ดนตรีจากบทเพลงที่ได้ร้องและแสดงผลงาน ซึ่งนักเรียนระดับนี้ควรมีโอกาสได้แสดงผลงานอย่างน้อยปีละสองครั้ง

2) วงขับร้องประสานเสียงระดับกลาง (Intermediate Level)

นักร้องประสานเสียงในวงระดับกลางส่วนใหญ่จะได้รับการพัฒนาด้านทักษะและความรู้ในเรื่องต่าง ๆ มาแล้วจากวงขับร้องประสานเสียงระดับต้น ดังนั้นนักร้องในวงระดับนี้ควรได้รับการพัฒนาทักษะและความรู้ที่ยากขึ้นกว่าเดิม เช่น ทักษะการอ่านออกเสียงโน้ตอย่างฉับพลันและเทคนิคการร้องเพลงในบทเพลงที่มีระดับความยากมากขึ้น สามารถร้องเพลงด้วยน้ำเสียงที่ดีและมีความแม่นยำของระดับเสียงที่ดี สำหรับบทเพลงขับร้องประสานเสียงที่ใช้ในระดับนี้ควรมีแนวเสียง 4-5 แนวเสียง มีการใช้ภาษาที่หลากหลายมากขึ้น มีคำศัพท์ทางดนตรีและความรู้ด้านประวัติศาสตร์ดนตรีที่ลึกซึ้งมากขึ้น และควรมีโอกาสได้แสดงผลงานอย่างน้อยปีละสามครั้ง

3) วงขับร้องประสานเสียงระดับสูง (Advanced Level)

นักร้องประสานเสียงในวงระดับสูงจะมีประสบการณ์ในการขับร้องเพลงมาก ผ่านการขับร้องบทเพลงประสานเสียงที่มีความท้าทายในระดับสูง ซึ่งต้องมีเทคนิคการร้องเพลงที่ดีและมีทักษะการอ่านออกเสียงโน้ตโดยฉับพลันที่ดี นักเรียนระดับนี้จะได้เรียนรู้คำศัพท์ทางดนตรีและประวัติศาสตร์ดนตรีเพิ่มเติมมากยิ่งขึ้น มีการพัฒนาความรู้สึกทางด้านดนตรีในสไตล์ต่าง ๆ และเริ่มมีความเป็นผู้นำในด้านดนตรี ดังนั้นลักษณะรูปแบบการแสดงควรมีความหลากหลายมากขึ้น เช่น การร้องเดี่ยวร่วมกับวงขับร้องประสานเสียง หรือการขับร้องประสานเสียงเป็นกลุ่มเล็ก ๆ จำนวนคนไม่กี่คน เป็นต้น นอกจากนี้นักร้องในวงระดับสูงควรมีความสามารถในการเรียนรู้และสามารถฝึกฝนแนวเสียงของตนเองได้ก่อนที่จะมารวมซ้อมกับวง และควรมีความสามารถในการประเมินคุณภาพการแสดงขับร้องประสานเสียงโดยสามารถระบุทั้งจุดอ่อนและจุดแข็งของการแสดงได้

ตอนที่ 2 บทเพลงสำหรับวงขับร้องประสานเสียง

ฟิลลิปส์ (Phillips, 2004) กล่าวว่า การคัดเลือกบทเพลงขับร้องประสานเสียงเพื่อใช้สำหรับการสอนและการแสดงเป็นงานที่ยากที่สุดงานหนึ่งของผู้อำนวยเพลงวงขับร้องประสานเสียง บทเพลงที่มีความเหมาะสมกับกลุ่มหนึ่งอาจจะใช้ไม่ได้ผลกับอีกกลุ่มหนึ่ง ดังนั้นผู้อำนวยเพลงควรคัดเลือกบทเพลงที่นักร้องประสานเสียงสามารถร้องได้ง่าย สามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว และมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในการแสดง ซึ่งจะสร้างขวัญและกำลังใจให้กับนักร้องในวงได้เป็นอย่างดี สำหรับเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกบทเพลงขับร้องประสานเสียงที่ฟิลลิปส์กล่าวไว้มี 2 ประการ คือ ความสำคัญของเนื้อเพลง และความสำคัญทางดนตรี

ความสำคัญของเนื้อเพลง คือ บทเพลงที่มีเนื้อเพลงหรือคำร้องที่ดีจะส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียบเรียงบทเพลงขับร้องประสานเสียง เนื้อเพลงที่ดีควรมีลักษณะดังนี้ คือ 1) เป็นเนื้อเพลงที่มีคุณค่าทางวรรณกรรม 2) เป็นเนื้อเพลงที่สามารถร้องได้ง่าย และ 3) ควรใช้ภาษาต้นฉบับ หากเป็นเนื้อเพลงที่แปลมาจากภาษาต่างประเทศจะต้องเป็นการแปลที่ดีและถูกต้อง ดังนั้นสำหรับสถานศึกษาที่มีการสอนภาษาต่างประเทศในหลักสูตร การใช้เนื้อเพลงภาษาต้นฉบับจึงเป็นสิ่งที่ดีและเหมาะสม เพราะเป็นวิธีการสร้างความสัมพันธ์อันดีในการทำงานร่วมกันระหว่างแผนกขับร้องประสานเสียงและแผนกภาษาต่างประเทศ นอกจากนี้การใช้เนื้อเพลงภาษาต้นฉบับยังเป็นการรักษาเอกลักษณ์และความสวยงามของภาษาไว้ เนื่องจากพยางค์ของคำที่ใช้จะเข้ากับโน้ตดนตรีมากกว่า ส่วนการพิจารณาด้านเนื้อหาของเนื้อเพลง ผู้อำนวยการเพลงควรพิจารณาถึงเพศและวัยของนักร้องในวง หากบทเพลงที่คัดเลือกมาไม่เหมาะสมกับวัยของนักร้องในวงก็มีแนวโน้มว่านักร้องจะไม่ซาบซึ้งกับบทเพลงและไม่อยากร้องบทเพลงเหล่านั้น รวมถึงกรณีที่บทเพลงมีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้หญิงเป็นส่วนใหญ่ นักร้องชายก็อาจจะมีความเขินอายและไม่สนใจที่จะร้องบทเพลงนั้นเช่นกัน (Phillips, 2004)

ความสำคัญทางดนตรี ความสำคัญทางดนตรี เป็นอีกหนึ่งสิ่งที่ผู้อำนวยการเพลงควรพิจารณาในการคัดเลือกบทเพลงขับร้องประสานเสียง บทเพลงที่คัดเลือกไม่ควรมีความยากทางดนตรีมากเกินไปสำหรับนักร้องในวง ผู้อำนวยการเพลงควรคัดเลือกบทเพลงจากระยะช่วงเสียงสูงสุดและต่ำสุดของนักร้องในวง และช่วงเสียงที่นักร้องสามารถร้องได้อย่างสบาย เช่น นักร้องเสียงเทเนอร์รุ่นเยาว์จะไม่สามารถร้องในช่วงเสียงสูง ๆ มากได้ และนักร้องเสียงอัลโตรุ่นเยาว์ก็ไม่ควรร้องในช่วงเสียงที่ต่ำมากเกินไป เป็นต้น (Phillips, 2004)

2.1 หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกบทเพลงขับร้องประสานเสียง

บรันเนอร์ (Brunner, 1992) ได้กล่าวว่า การคัดเลือกบทเพลงขับร้องประสานเสียงเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับประสบการณ์ทางดนตรีที่มีทั้งเนื้อหาและคุณภาพ ผู้อำนวยการเพลงควรคัดเลือกบทเพลงที่มีคุณภาพสูง มีเนื้อหาที่เหมาะสมกับวัยและความเข้าใจของนักร้อง เป็นบทเพลงที่สามารถเพิ่มพูนประสบการณ์ทางด้านดนตรีให้กับนักร้องได้ ทำให้การพัฒนาทักษะการร้องเพลงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีสุขภาพของเสียงร้องที่ดี รวมถึงการพัฒนาทักษะทางด้านการฟัง การอ่านโน้ต ทฤษฎีดนตรี ประวัติศาสตร์ดนตรี ความซาบซึ้งในดนตรีสุนทรียศาสตร์ทางดนตรี และการแสดงออกทางดนตรี หลักเกณฑ์ที่บรันเนอร์ใช้พิจารณาในการคัดเลือกบทเพลงขับร้องประสานเสียง คือ 1) สภาพนักร้องในวงขับร้องประสานเสียง 2) ผู้อำนวยการเพลง และ 3) วัตถุประสงค์ของรายการแสดง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

สภาพนักร้องในวงขับร้องประสานเสียง ให้พิจารณาดังนี้

- 1) ลักษณะและประเภทของวงขับร้องประสานเสียงและจำนวนนักร้องประสานเสียงในวง
- 2) จำนวนนักร้องในแต่ละแนวเสียงและความสมดุลของนักร้องระหว่างแนวเสียง
- 3) อายุและประสบการณ์
- 4) บทเพลงขับร้องประสานเสียงที่เคยร้องมาก่อน
- 4) ระดับความเข้าใจและวุฒิภาวะทางดนตรี
- 5) ความสามารถทางทักษะการร้องเพลง
- 6) ความสามารถในการอ่านโน้ต
- 7) ระยะเวลาเสียงสูงสุด-ต่ำสุดและช่วงเสียงที่ร้องสบายของแต่ละแนวเสียง
- 8) มีนักร้องในวงที่อยู่ในช่วงระหว่างเสียงเปลี่ยนหรือไม่

หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกเพลงสำหรับผู้อำนวยเพลง

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาผู้อำนวยเพลงนั้น ผู้อำนวยเพลงไม่ควรให้ทัศนคติและอคติของตนเองส่งผลต่อการคัดเลือกบทเพลง เพราะอาจทำให้รายการแสดงนั้นมีแต่บทเพลงที่ผู้อำนวยเพลงโปรดปราน ดังนั้นควรพิจารณาจากหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- 1) ผู้อำนวยเพลงควรคัดเลือกบทเพลงที่มีความหลากหลายทั้งด้านสไตล์ ยุคสมัย นักประพันธ์ หรือนักเรียบเรียงเสียงประสาน ไม่ควรคัดเลือกบทเพลงจากความชอบส่วนตัวเท่านั้น
- 2) ผู้อำนวยเพลงต้องไม่หลีกเลี่ยงบทเพลงที่ตนเองไม่คุ้นเคย เพราะมีความรู้สึกลัวไม่พร้อมที่จะสอน ไม่ว่าจะเป็นบทเพลงที่มีรูปแบบ ยุคสมัย คีตกวี หรือภาษาที่ไม่คุ้นเคย
- 3) ผู้อำนวยเพลงควรมีแหล่งที่มาของบทเพลงใหม่ ๆ หรือมีแหล่งที่มาอื่น ๆ ที่สามารถรับแนวคิดเกี่ยวกับบทเพลงและรายการแสดง
- 4) ผู้อำนวยเพลงควรพิจารณาว่ามีบทเพลงจำนวนกี่บทเพลง ที่ตนเองต้องเรียนรู้และสอนเป็นครั้งแรกในปี

หลักเกณฑ์ในการประเมินวัตถุประสงค์ของรายการแสดง

การประเมินวัตถุประสงค์ของรายการแสดง จะทำให้บทเพลงที่คัดเลือกมาช่วยพัฒนานักร้องให้มีทักษะที่เฉพาะเจาะจงมากขึ้น มีความซาบซึ้งและเข้าใจในบทเพลงมากยิ่งขึ้น ซึ่งบทเพลงที่คัดเลือกมาแต่ละบทเพลงจะต้องมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน โดยมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

- 1) แนวคิดทางดนตรีของบทเพลง ควรนำไปพัฒนาต่อยอดหรือศึกษาเพิ่มเติมได้
- 2) แนวคิดด้านเสียงร้องในบทเพลง ควรนำไปศึกษาเพิ่มเติม เสริมสร้างและพัฒนาต่อยอดได้

- 3) นักร้องมีพัฒนาการที่ดีขึ้นอย่างไร หลังจากที่ได้เรียนและแสดงบทเพลงนี้
- 4) นักร้องมีการพัฒนาทักษะในด้านใดบ้าง หลังจากการเรียนและแสดงบทเพลงนี้
- 5) บทเพลงที่คัดเลือกควรส่งเสริมการแสดงออกด้านศิลปะทางดนตรีและสุนทรียศาสตร์ทางดนตรี
- 6) บทเพลงที่คัดเลือกควรมีประสบการณ์ทางดนตรีที่ครอบคลุมและหลากหลาย ทั้งในด้านสไตล์ ยุคสมัย รูปแบบ และภาษา
- 7) บทเพลงที่คัดเลือกควรมีเวลาที่เพียงพอสำหรับการฝึกซ้อม นอกเหนือจากด้านเทคนิคการขับร้องเพื่อให้ นักร้องมีความสบายใจ มั่นใจและสามารถเข้าถึงเนื้อหาที่แสดงออกได้
- 8) ความต้องการด้านเทคนิคของบทเพลงควรมีความเหมาะสมกับความรู้ความเข้าใจ ทักษะการร้องเพลงและพัฒนาการทางดนตรีของนักร้อง
- 9) บทเพลงควรมีความท้าทายเพียงพอที่จะส่งเสริมพัฒนาการทางดนตรีของนักร้อง แต่ก็ไม่ยากจนเกินไปจนทำให้นักร้องหมดหวังในการฝึกฝน
- 10) บทเพลงควรมีความสำคัญมากพอที่จะทำให้ นักร้องมีความอยากร้อง และสามารถกระตุ้นให้นักร้องมีพัฒนาการที่ดีขึ้น (Brunner, 1992)

2.2 คุณภาพของบทเพลงขับร้องประสานเสียง

บรันเนอร์ (Brunner, 1992) ยังได้นำเสนอหลักเกณฑ์สำหรับการพิจารณาคุณภาพของบทเพลงขับร้องประสานเสียง โดยพิจารณาจาก ด้านแนวทำนอง ด้านคีตลักษณ์ ด้านการแสดงความรู้สึกทางดนตรี ด้านเสียงประสาน และด้านดนตรีประกอบ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้านแนวทำนอง

- 1) บทเพลงควรมีแนวทำนองที่ไพเราะและเหมาะสมกับเสียงร้องของนักร้องประสานเสียง โดยนักประพันธ์เพลงขับร้องประสานเสียงจะต้องมีความเข้าใจในเสียงร้องเป็นอย่างดี มีวิธีการเขียนเพลงที่ทำให้ นักร้องสามารถร้องได้อย่างสบาย
- 2) บทเพลงควรมีระยะของช่วงเสียงที่ไม่สูงหรือต่ำจนเกินไปสำหรับระดับพัฒนาการของนักร้องประสานเสียง
- 3) ทำนองเพลงกับคำร้องควรมีความสอดคล้องกัน และทำให้นักร้องมีความรู้สึกซาบซึ้งในดนตรีและคำร้อง นอกจากนี้ลักษณะของทำนองเพลงควรช่วยส่งเสริมความหมายของคำร้องให้ชัดเจนขึ้น

4) จังหวะในบทเพลงควรมีความสอดคล้องกันกับการเน้นเสียงของคำร้องอย่างเป็นธรรมชาติ และการเน้นคำร้องจะต้องไม่ขัดกับธรรมชาติของภาษานั้น ๆ

5) ทำนองเพลงที่ใช้ในบทเพลงเป็นแนวคิดต้นฉบับของผู้ประพันธ์เพลง หรือเป็นการนำ ทำนองเพลงมาจากบทเพลงอื่นมาใช้

ด้านคีตลักษณ์

1) บทเพลงควรมีโครงสร้างของบทเพลงที่เชื่อมส่วนต่าง ๆ ของบทเพลงให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เช่น ช่วงเริ่มต้นเพลง ช่วงกลางเพลง และช่วงท้ายเพลงจะต้องมีความสมดุลกัน ไม่มีการหยุดเพลงแบบทันทีทันใด หรือมีช่วงรอยต่อในแต่ละท่อนเพลงที่สะดุดไม่ต่อเนื่อง

2) มีการพัฒนาทางด้านดนตรีอย่างมีเหตุมีผล ไม่มีการซ้ำทวนที่มากเกินไปโดยไม่มีเหตุผล

3) สำหรับบทเพลงที่มีคีตลักษณ์แบบสโตรฟิก (Strophic) ผู้ประพันธ์เพลงควรให้ความสำคัญกับการซ้ำทวนของคำร้อง ด้วยการสร้างความหลากหลายในด้านต่าง ๆ เช่น รูปพรรณของบทเพลง การเขียนแนวเสียงอื่น ๆ ดนตรีประกอบที่ใช้ หรือความแตกต่างด้านความดังเบาของบทเพลง

4) หากมีการเปลี่ยนบันไดเสียง (Modulations) ควรเปลี่ยนอย่างเหมาะสม และมีการเตรียมการในการเปลี่ยนอย่างมีเหตุผล

ด้านการแสดงอารมณ์ความรู้สึก

1) บทเพลงควรมีเนื้อหาและคำร้องที่แสดงออกทางด้านอารมณ์ความรู้สึก

2) การแสดงอารมณ์ความรู้สึกทางด้านดนตรี ควรมีการพัฒนาอารมณ์ความรู้สึกโดยเริ่มจากความตึงเครียด (Tension) และนำไปสู่การผ่อนคลาย (Release)

3) บทเพลงควรทำให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมหรือมีผลกระทบทางด้านอารมณ์ความรู้สึกไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง

ด้านเสียงประสาน

1) แนวเสียงประสานที่เขียนขึ้นในบทเพลงจะต้องคำนึงถึงเสียงร้องเป็นหลัก ไม่ใช่เพียงแค่การเรียบเรียงตัวโน้ตเพื่อให้ครบคอร์ดตามหลักการประสานเสียงเท่านั้น

2) การทบแนวเสียง (Doubling) เป็นการทำให้เสียงสะอาดขึ้นหรือไม่ หรือเป็นเพียงแค่การทำให้เสียงหนาขึ้นเท่านั้น ซึ่งการทบแนวเสียงจะเหมาะสมสำหรับเปียโนมากกว่าเสียงร้อง

3) แนวเสียงแบบเสียงนำ (Voice leading) มีความเหมาะสมหรือไม่ จำเป็นต้องมีการเตรียมตัวล่วงหน้าหรือไม่ มีความเหมาะสมกับธรรมชาติของเสียงร้องหรือไม่

4) สำหรับแนวเสียงภายใน (แนวอัลโตและเทเนอร์) ควรมีการเตรียมตัวก่อนการเริ่มเพลงหรือไม่ และสามารถหาระดับเสียงร้องตอนเริ่มต้นได้หรือไม่

5) แนวเสียงอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากแนวที่เป็นทำนองเพลง แต่ละแนวนั้นมีความน่าสนใจหรือสามารถสร้างแรงบันดาลใจในการร้องได้หรือไม่ (ทดสอบด้วยการร้องแยกแต่ละแนวเสียง)

6) กรณีแนวเสียงที่มีความสำคัญรองลงมา แนวเสียงนั้นมีความสมบูรณ์ในตัวเองหรือไม่ หรือเป็นเพียงแค่การเติมเสียงเข้ามาเพื่อให้ครบถ้วนตามหลักเสียงประสานเท่านั้น

7) การดำเนินเสียงในแนวนอนของแต่ละแนวเสียงเมื่อรวมกันแล้วมีความสมเหตุสมผลหรือไม่ และการดำเนินเสียงประสานในแนวดิ่งมีความเหมาะสมหรือไม่

ด้านดนตรีบรรเลงประกอบ

1) แนวดนตรีบรรเลงประกอบที่เขียนขึ้นนั้นมีลักษณะเป็นแบบใด เช่น เป็นส่วนหนึ่งของบทเพลงขับร้องประสานเสียง เป็นแนวดนตรีที่พัฒนามาจากแนวร้องของบทเพลง หรือเป็นการเขียนขึ้นมาใหม่ในภายหลัง

2) แนวดนตรีบรรเลงประกอบเขียนได้ดีและมีความเหมาะสมหรือไม่ ช่วยส่งเสริมเสียงร้องให้มีความโดดเด่นโดยที่ไม่รบกวนหรือเบี่ยงเบนความสนใจไปจากเสียงร้องหรือไม่

3) แนวดนตรีบรรเลงประกอบมีความน่าสนใจหรือไม่ เป็นเพียงแค่การเล่นคอร์ดแบบอาร์เปจิโอ (Arpeggio) หรือเป็นแค่การเล่นคอร์ดในรูปแบบจังหวะซ้ำ ๆ กันเท่านั้น

4) แนวดนตรีบรรเลงประกอบมีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เล่นดนตรีประกอบในวงหรือไม่ (Brunner, 1992)

2.3 การคัดเลือกบทเพลงขับร้องประสานเสียงสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

บรินสันและเดโมเรส (Brinson & Demorest, 2014) ได้กล่าวว่า การคัดเลือกบทเพลงขับร้องประสานเสียงที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีปัจจัยที่ต้องพิจารณาหลายอย่าง ได้แก่ ระดับความสามารถของนักเรียน ขนาดหรือจำนวนนักร้องในวง อายุของนักร้อง ระยะช่วงเสียงร้องของนักร้องในแต่ละกลุ่มเสียง ทักษะความสามารถและข้อจำกัดในการร้องเพลง รวมถึงบทเพลงที่คัดเลือกจะต้องเป็นบทเพลงที่น่าสนใจสามารถดึงดูดให้นักเรียนสนใจเข้าร่วมร้อง และในขณะเดียวกันก็ต้องมีความท้าทายใหม่ ๆ ให้กับนักเรียนด้วย นอกจากนี้บทเพลงที่คัดเลือกควรเป็นบทเพลงที่มีความหลากหลายทางดนตรี สามารถเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ความเข้าใจกับดนตรีในเชิงลึกได้ สำหรับหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกบทเพลงขับร้องประสานเสียงสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) มีความยากง่ายของบทเพลงที่สมดุลกัน หมายความว่า โปรแกรมการซ้อมและการแสดง ควรมีทั้งบทเพลงที่ยากและบทเพลงที่ง่ายผสมกันในสัดส่วนที่เหมาะสม

2) บทเพลงควรมีความหลากหลาย ได้แก่ 2.1) บทเพลงที่มาจากยุคสมัยต่าง ๆ เช่น ยุคบาโรก ยุคคลาสสิก ยุคโรแมนติก เป็นต้น 2.2) บทเพลงที่มีสไตล์หลากหลาย เช่น เพลงแจ๊ส เพลงป๊อป เพลงพื้นบ้าน เป็นต้น 2.3) บทเพลงที่มีจังหวะแตกต่างกัน เช่น เพลงช้า เพลงเร็ว หรือ เพลงที่มีจังหวะปานกลาง 2.4) บทเพลงที่มีภาษาแตกต่างกัน เช่น ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาละติน เป็นต้น และ 2.5) บทเพลงที่มีดนตรีประกอบหรือไม่มีดนตรีประกอบ

3) ควรคัดเลือกบทเพลงที่ทำให้นักเรียนมีความรู้สึกตื่นเต้น จะทำให้นักเรียนมีการตอบสนองที่ดีและทำให้มีความอยากร้องบทเพลงนั้นมากยิ่งขึ้น

4) ควรมีระยะช่วงเสียงร้องต่ำสุดและสูงสุดเหมาะสมสำหรับแต่ละแนวเสียง ไม่สูงเกินไปหรือต่ำจนเกินไป นักเรียนสามารถร้องได้อย่างสบาย

5) การพิจารณาด้านคำร้องและภาษาที่ใช้ คำร้องเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการขับร้องประสานเสียง ที่ทำให้ลักษณะดนตรีประเภทนี้แตกต่างจากดนตรีประเภทอื่น ๆ ดังนั้นการคัดเลือกบทเพลงจึงควรพิจารณาอย่างระมัดระวัง เช่น เนื้อหาของคำร้องน่าสนใจหรือไม่ คำร้องเหมาะสมกับเพศและวัยของนักร้องหรือไม่ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาต้นฉบับหรือแปลมาจากภาษาอื่น หากเป็นการแปลมาจากภาษาอื่น ยังสามารถการรักษาความหมายของคำร้อง บุคลิกลักษณะของบทเพลง และการลักษณะการเน้นคำของคำร้องได้หรือไม่

6) ดนตรีประกอบ ควรพิจารณาถึงการบรรเลงประกอบทั้งในช่วงเวลาการฝึกซ้อมและการแสดง หากเป็นการบรรเลงเปียโนประกอบควรพิจารณาถึงความยากง่ายของแนวเปียโนในบทเพลงกับความสามารถของผู้บรรเลงเปียโน หากเป็นการบรรเลงประกอบด้วยเครื่องดนตรีชนิดอื่น ๆ หรือเป็นการบรรเลงด้วยวงดนตรีขนาดใหญ่ควรพิจารณาถึงความเป็นไปได้และความเหมาะสมในการจัดการ

7) ขนาดหรือจำนวนคนในวงขับร้องประสานเสียง การคัดเลือกบทเพลงควรพิจารณาถึงขนาดหรือจำนวนคนในวงขับร้องประสานเสียงด้วยเช่นกัน ตัวอย่างเช่น วงขับร้องประสานเสียงขนาดเล็ก (มีนักร้องจำนวน 12 – 24 คน) อาจไม่เหมาะกับบทเพลงที่มีขนาดใหญ่อย่าง เรควิเอม (Requiem) ผลงานของจูเซปเป แวร์ดี (Giuseppe Verdi, 1813-1901) ที่ต้องใช้นักร้องจำนวนมากในการขับร้องร่วมกับวงออร์เคสตรา

8) รูปพรรณ (Texture) สำหรับวงขับร้องประสานเสียงที่เพิ่งเริ่มขับร้องบทเพลงที่มีหลายแนวเสียง การพิจารณาด้านรูปพรรณของเพลงจะมีความสำคัญมาก การร้องเพลงแนวเดี่ยว (Unison)

อาจเป็นวิธีที่ดีที่สุดสำหรับการสร้างคุณภาพเสียงร้องในวงขับร้องประสานเสียงและสร้างความกลมกลืนของเสียง ส่วนดนตรีประเภท โพลีโฟนิค (Polyphonic) ที่มีทำนองสั้น ๆ ซ้ำทวนกันจะง่ายสำหรับวงขับร้องประสานเสียงที่มีประสบการณ์น้อย ซึ่งจะสามารถร้องและฟังเสียงแนวเสียงอื่น ๆ ที่มีความแตกต่างกันได้ในเวลาเดียวกัน (Brinson & Demorest, 2014)

2.4 บทเพลงขับร้องประสานเสียงภาษาไทย

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2560) กล่าวว่า หลักการเรียนรู้ดนตรีตามแนวคิดของโคดาย (Zoltan Kodaly, 1882-1967) ให้เริ่มต้นการเรียนรู้ดนตรีด้วยการร้องเพลง เพราะเสียงร้องของมนุษย์ถือเป็นเครื่องดนตรีธรรมชาติ และการร้องเพลงจะทำให้ดนตรีกลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตจิตใจอย่างแท้จริง นอกจากนี้การเรียนรู้ดนตรีควรเริ่มต้นจากการใช้ภาษาแม่ เนื่องจากมีความคล้ายคลึงกับการเรียนภาษาดังนั้นการเรียนรู้ดนตรีพื้นบ้านไทย เพลงที่ใช้ภาษาไทย จึงเป็นการเริ่มต้นที่เหมาะสมสำหรับการเรียนดนตรีในประเทศไทย ดังนั้นจากแนวคิดดังกล่าวของโคดาย จึงควรส่งเสริมให้นักเรียนเริ่มต้นเรียนดนตรีด้วยการร้องเพลงและขับร้องประสานเสียงด้วยบทเพลงภาษาไทย แต่ปัจจุบันพบว่าบทเพลงขับร้องประสานเสียงภาษาไทยในประเทศไทยยังมีไม่มากนัก จากงานวิจัยของ ฉลองชัย ทศนโกวิท (2563) ได้กล่าวว่า ในทศวรรษที่ผ่านมาประเทศไทยมีการพัฒนางานวิจัยดนตรีเชิงสร้างสรรค์ในรูปแบบเพลงบรรเลงอย่างต่อเนื่อง แต่งานในเป็นรูปแบบของเพลงร้องยังมีไม่มากนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานในรูปแบบของบทเพลงขับร้องประสานเสียง

สำหรับบทเพลงขับร้องประสานเสียงภาษาไทยที่วงขับร้องประสานเสียงระดับชั้นมัธยมศึกษา นิยมร้องกัน ได้แก่ บทเพลงพระราชนิพนธ์ และบทเพลงเทิดพระเกียรติในหลวงรัชกาลที่ 9 ภาวศุทธิ์ พิริยะพงษ์รัตน์ (2561) ได้กล่าวว่า บทเพลงขับร้องประสานเสียงที่โรงเรียนนิยมนำมาขับร้อง คือ บทเพลงพระราชนิพนธ์และบทเพลงเทิดพระเกียรติในหลวงรัชกาลที่ 9 นอกจากนี้ข้อมูลจากสัมภาษณ์ครูผู้สอนขับร้องประสานเสียงจากจังหวัดต่าง ๆ ในประเทศของภาวศุทธิ์ยังพบว่า ประเทศไทยยังมีปัญหาการขาดแคลนบทเพลงขับร้องประสานเสียงภาษาไทย ที่เรียบเรียงเสียงประสานอย่างถูกต้องตามแบบแผนและได้มาตรฐานวิชาการด้านการขับร้องประสานเสียง

2.5 การวิเคราะห์บทเพลง

แลมบ์ (Lamb, 2010) ได้กล่าวถึง ประเด็นด้านต่าง ๆ ที่ต้องพิจารณาในการวิเคราะห์บทเพลงขับร้องประสานเสียง ดังนี้

- 1) ด้านทำนอง (Melodic Considerations) ให้พิจารณาถึงประเภทของทำนอง บันไดเสียงที่ใช้ในบทเพลง ลักษณะของประโยคเพลง ลักษณะทำนองสูงขึ้น-ต่ำลง และขึ้นคู่เสียงที่ใช้ในบทเพลง

2) ด้านเสียงประสาน (Harmonic Considerations) ให้พิจารณาถึงลักษณะของเสียงประสานในดนตรีประเภทต่าง ๆ ลักษณะของเสียงประสานในบทเพลง คอร์ดในบทเพลงและการดำเนินคอร์ดในบทเพลง

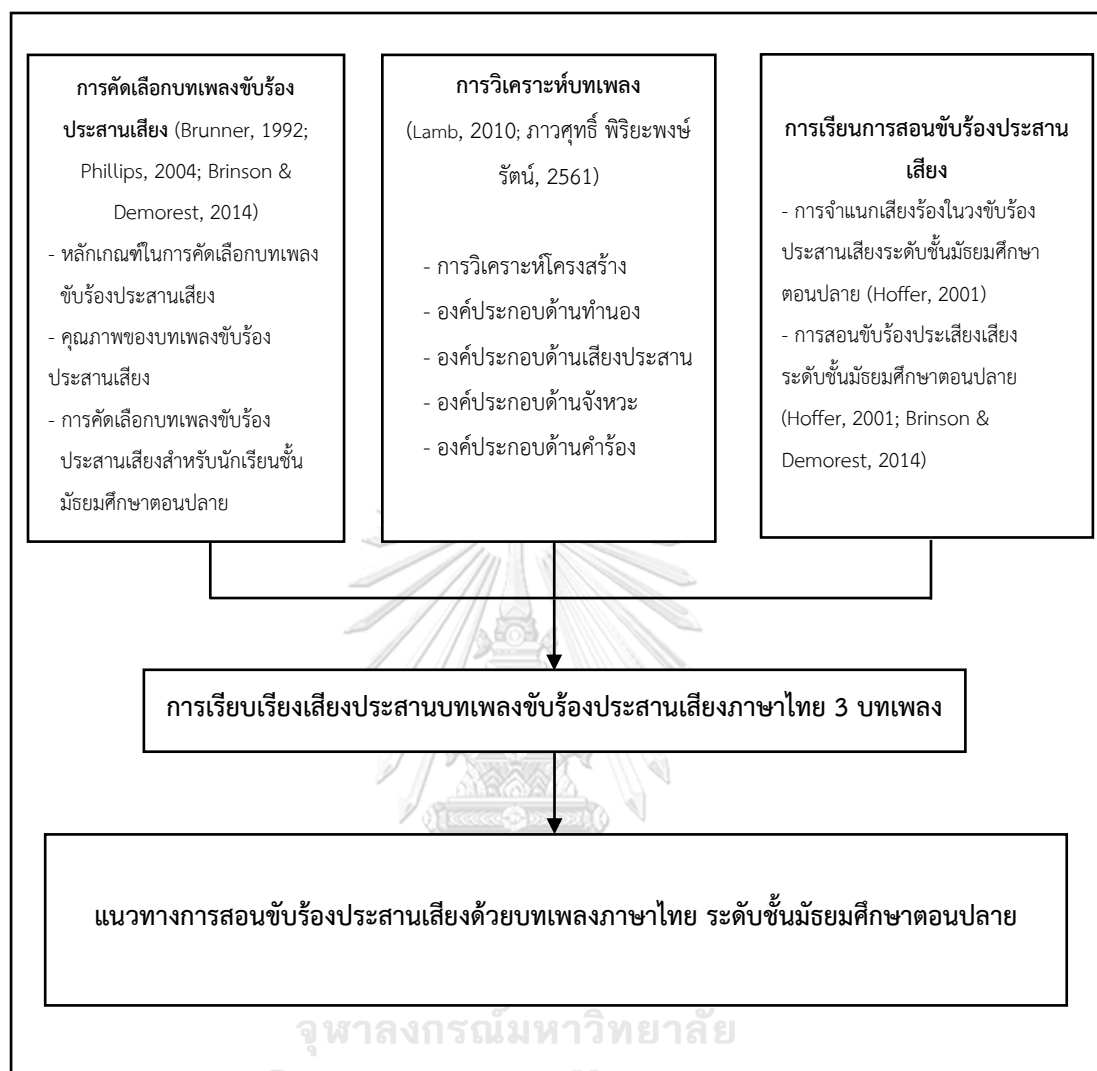
3) ด้านจังหวะ (Rhythmic Consideration) การศึกษาโครงสร้างของทำนองและเสียงประสานจะช่วยให้เห็นมิติของจังหวะในภาพรวมได้มากขึ้น ส่วนการศึกษาวเคราะห์เพิ่มเติมในรายละเอียดจะช่วยให้เห็นมิติที่เล็กลงของจังหวะที่อาจทำให้เกิดปัญหาขึ้นได้ในบทเพลง เช่น ความเร็วของจังหวะ เครื่องหมายกำหนดจังหวะ และรูปแบบจังหวะแบบต่าง ๆ

4) ด้านคำร้อง (Textual Considerations) ควรพิจารณาว่า คำร้องในบทเพลงได้รับการออกเสียงอย่างถูกต้อง สามารถสื่อสารให้เข้าใจความหมายของคำร้องได้

ภาวศุทธิ์ พิริยะพงษ์รัตน์ (2561) ได้นำแนวทางการวิเคราะห์บทเพลงสำหรับวงขับร้องประสานเสียงตามแนวทางของ กอร์ดอน แลมป์ (2010) มาพัฒนาโดยเพิ่มเติมด้านการวิเคราะห์โครงสร้าง (Structural Analysis) โดยให้พิจารณาเกี่ยวกับโครงสร้างของบทเพลง การนำเสนอทำนองหลัก โครงสร้างบันไดเสียง และโครงสร้างประโยคเพลง ดังนั้นสรุปแนวทางสำหรับการวิเคราะห์บทเพลงขับร้องประสานเสียง ได้ 5 ข้อ ดังนี้

- 1) การวิเคราะห์โครงสร้าง (Structural Analysis)
- 2) องค์ประกอบด้านทำนอง (Melodic Considerations)
- 3) องค์ประกอบด้านเสียงประสาน (Harmonic Considerations)
- 4) องค์ประกอบด้านจังหวะ (Rhythmic Consideration)
- 5) องค์ประกอบด้านคำร้อง (Textual Considerations)

ตอนที่ 3 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อ
1) เรียบเรียงเสียงประสานบทเพลงขับร้องประสานเสียงภาษาไทยสำหรับวงขับร้องประสานเสียง
4 แนว (SATB) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นจำนวน 3 บทเพลง ได้แก่ บทเพลงชื่นชีวิต บท
เพลงงามแสงเดือน และ บทเพลงสดุดีจอมราชา และ 2) นำเสนอแนวทางการสอนขับร้องประสาน
เสียงด้วยบทเพลงขับร้องประสานเสียงภาษาไทยที่เรียบเรียงขึ้น

ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัยเป็น 5 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 กำหนดประชากรและคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

ขั้นที่ 3 การสร้างเครื่องมือวิจัย

ขั้นที่ 4 เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และนำเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

โดยผู้วิจัยสรุปเป็นกรอบวิธีการดำเนินการวิจัยไว้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
1. ศึกษาการเรียนการสอนขับร้องประสานเสียงของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. ศึกษาวิธีการคัดเลือกบทเพลงสำหรับวงขับร้องประสานเสียง
3. ศึกษาวิธีการวิเคราะห์บทเพลงเพื่อสร้างแนวทางการสอน
ขั้นที่ 2 กำหนดประชากรและคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง
1. บทเพลงภาษาไทยเพื่อใช้ในการเรียบเรียงเสียงประสานบทเพลงขับร้องประสานเสียง
2. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประเมินบทเพลงขับร้องประสานเสียง
ขั้นที่ 3 การสร้างเครื่องมือวิจัย
1. แบบสังเกตและวิเคราะห์บทเพลง
2. แบบประเมินบทเพลงขับร้องประสานเสียง
ขั้นที่ 4 เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล
1. การเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้
1) ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2) ข้อมูลจากแบบประเมินบทเพลง
3) ข้อมูลจากการศึกษาบทเพลงขับร้องประสานเสียงที่เรียบเรียงขึ้น

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ใช้การตีความและสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Induction) จากนั้นนำเสนอข้อมูลแบบความเรียงโดยใช้การพรรณความ (Descriptive) โดยมีภาพและตารางประกอบ

ขั้นที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และนำเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

รายละเอียดของวิธีดำเนินการวิจัยในแต่ละขั้นตอน มีดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นและเป็นแนวทางในการวิจัย โดยแบ่งเป็นหัวข้อดังนี้

1. ศึกษาการเรียนการสอนขับร้องประสานเสียงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งประกอบด้วย การจำแนกเสียงของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย การสอนร้องเพลงนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. ศึกษาวิธีการคัดเลือกบทเพลงสำหรับวงขับร้องประสานเสียง
3. ศึกษาวิธีการวิเคราะห์บทเพลงเพื่อสร้างแนวทางการสอน

ขั้นที่ 2 กำหนดประชากรและคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็นการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. บทเพลงขับร้องประสานเสียงภาษาไทย ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกบทเพลงภาษาไทย เพื่อนำมาเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับวงขับร้องประสานเสียง 4 แนว (SATB) จำนวน 3 บทเพลง โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

- 1) เป็นบทเพลงภาษาไทยที่มีคุณภาพทั้งด้านคำร้องและด้านทำนอง
- 2) เป็นบทเพลงมีคุณค่าเหมาะกับการขับร้องประสานเสียง
- 3) สามารถนำมาเรียบเรียงเป็นบทเพลงขับร้องประสานเสียงให้กับวงขับร้องประสานเสียงได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม

- 4) เป็นบทเพลงที่ไม่มีลิขสิทธิ์ หรือสามารถขออนุญาตเจ้าของลิขสิทธิ์เพื่อทำการเรียบเรียงเสียงประสานได้

ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกบทเพลง โดยคัดเลือกบทเพลงภาษาไทยจากหลากหลายประเภทและยุคสมัย แบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

- 1) บทเพลงประเภทลูกกรุง ได้แก่ บทเพลงชื่นชีวิต ประพันธ์คำร้องโดย แก้ว อัจฉริยะกุล (แก้วฟ้า) ประพันธ์ทำนองโดย เอื้อ สุนทรสนาน และเรียบเรียงเสียงประสานโดย พรเทพ วิชชุชัยชาญ

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลทางลิขสิทธิ์พบว่า เจ้าของลิขสิทธิ์บทเพลงขึ้นชีวิตในปัจจุบัน แบ่งออกเป็น 2 ลิขสิทธิ์คือ 1) เจ้าของลิขสิทธิ์ด้านทำนอง คือ นางอดิพร เสนาวงศ์ และ 2) เจ้าของลิขสิทธิ์ด้านคำร้อง คือ รองศาสตราจารย์นภาพร อัจฉริยกุล ผู้วิจัยจึงได้ทำการขออนุญาตใช้บทเพลงและได้รับการอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์เรียบร้อยแล้ว (ข้อมูลการตรวจสอบลิขสิทธิ์และหนังสือตอบรับการขออนุญาตใช้บทเพลงขึ้นชีวิตอยู่ในภาคผนวก ค)

2) บทเพลงร่ำว ได้แก่ บทเพลงงามแสงเดือน ประพันธ์คำร้องโดย จมื่นมานิตยัณเรศ (นายเฉลิม เศวตนันท์) ทำนองโดย อาจารย์มนตรี ตราโมท และเรียบเรียงเสียงประสานโดย พรเทพ วิชชุชัยชาญ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลทางลิขสิทธิ์พบว่า ไม่พบข้อมูลเจ้าของลิขสิทธิ์ปัจจุบันของบทเพลง (ข้อมูลการตรวจสอบลิขสิทธิ์ของบทเพลงงามแสงเดือนอยู่ในภาคผนวก ค)

3) บทเพลงเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 ได้แก่ บทเพลงสดุดีจอมราชา ประพันธ์คำร้องโดย วิเชียร ตันติพิมลพันธ์ ทำนองโดย วิรัช อยู่ถาวร และเรียบเรียงเสียงประสานโดย พรเทพ วิชชุชัยชาญ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลทางลิขสิทธิ์พบว่า ไม่พบข้อมูลเจ้าของลิขสิทธิ์ปัจจุบันของบทเพลง (ข้อมูลการตรวจสอบลิขสิทธิ์ของบทเพลงงามสดุดีจอมราชาอยู่ในภาคผนวก ค)

2. ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินบทเพลง โดยพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญด้านการประพันธ์เพลง บทเพลงขับร้องประสานเสียง ผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียบเรียงเสียงประสานบทเพลงขับร้องประสานเสียง และผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนขับร้องประสานเสียง ซึ่งเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักกันทั่วไป จำนวน 3 ท่าน ได้แก่

1) อาจารย์ไกรวัล กุลวัฒโนทัย เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการประพันธ์บทเพลงขับร้องประสานเสียงและเป็นผู้อำนวยการเพลงวงขับร้องประสานเสียง

2) อาจารย์อัมมามนต์ จันทรวีโรจน์ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียบเรียงเสียงประสานบทเพลงสำหรับวงขับร้องประสานเสียง

3) อาจารย์สกลิต สุขงชัยพฤกษ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนขับร้องประสานเสียง ผู้อำนวยการเพลงและเป็นอาจารย์ผู้สอนวงขับร้องประสานเสียงระดับชั้นมัธยมศึกษา

ขั้นที่ 3 การสร้างเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคัดเลือกกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ตรงกับงานวิจัย โดยเครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลวิจัยมีดังนี้

1. แบบสังเกตและวิเคราะห์บทเพลง เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์สำหรับการเรียบเรียงเสียงประสานและใช้สร้างแนวทางการสอนขับร้องประสานเสียง โดยคำนึงถึงสาระดนตรีและหัวข้อในการสอนขับร้องประสานเสียง ดังต่อไปนี้

1.1 ด้านทำนองและเสียงประสาน ได้แก่ การใช้บันไดเสียงเมเจอร์ มีการดำเนินทางคอร์ดที่เรียบง่ายไม่ซับซ้อน หลีกเลียงขั้นคู่ที่ไม่นิยมใช้ เช่น คู่ห้าตมินิชท์ (Diminished) หรือคู่สี่ออกเมนเต็ด (Augmented) เป็นต้น

1.2 ด้านจังหวะ ได้แก่ การใช้อัตราจังหวะธรรมดา (Simple Time) รูปแบบจังหวะไม่ซับซ้อน มีการใช้จังหวะขัดบ้างเล็กน้อย ตามความเหมาะสมกับระดับพื้นฐานความเข้าใจของผู้เรียน

1.3 ด้านคำร้อง ได้แก่ การใช้คำร้องที่มีโน้ตเพียงตัวเดียวโดยไม่มีโน้ตอื่น อาจมีการร้องโน้ตอื่นบ้างโดยให้ความสำคัญกับเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทย

1.4 ระดับช่วงเสียงที่เหมาะสมกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในแต่ละแนวเสียง

2. แบบประเมินบทเพลงขับร้องประสานเสียง โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อสอบถามในประเด็นความเหมาะสมของบทเพลงกับระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ข้อเสนอแนะทางเทคนิคการเรียบเรียงเสียงประสานเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขบทเพลง

ขั้นที่ 4 เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาบทเพลงขับร้องประสานเสียงที่เรียบเรียงขึ้น โดยมีขั้นตอนดังนี้
  - 2.1 คัดเลือกบทเพลงภาษาไทยจำนวน 3 บทเพลง
  - 2.2 เรียบเรียงบทเพลงสำหรับวงขับร้องประสานเสียง
  - 2.3 ส่งบทเพลงให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาและนำกลับมาแก้ไขปรับปรุง
  - 2.4 วิเคราะห์บทเพลงที่เรียบเรียงขึ้นเพื่อสร้างแนวทางการสอน

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ใช้การตีความและสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Induction) จากนั้นนำเสนอข้อมูลแบบความเรียงโดยใช้การพรรณความ (Descriptive) โดยมีภาพและตารางประกอบ

ขั้นที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และนำเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

1. ตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมให้มีความถูกต้องและครบถ้วน
2. นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ มานำเสนอข้อมูลแบบความเรียงโดยใช้การพรรณความ (Descriptive) โดยมีภาพและตารางประกอบ
3. นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ มาสร้างข้อสรุปและใช้แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องนำมาสร้างเป็นแนวทางการสอนขับร้องประสานเสียงด้วยบทเพลงภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องแนวทางการสอนขับร้องประสานเสียงด้วยบทเพลงภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีวัตถุประสงค์เพื่อเรียบเรียงเสียงประสานบทเพลงขับร้องประสานเสียงภาษาไทยสำหรับวงขับร้องประสานเสียง 4 แนว (SATB) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นจำนวน 3 บทเพลง ได้แก่ บทเพลงขึ้นชีวิต บทเพลงงามแสงเดือน และ บทเพลงสดุดีจอมราชา และนำเสนอแนวทางการสอนขับร้องประสานเสียงบทเพลงขับร้องประสานเสียงภาษาไทยที่เรียบเรียงขึ้น ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการเรียบเรียงบทเพลงขับร้องประสานเสียง

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์บทเพลงและนำเสนอแนวทางการสอน

ตอนที่ 1 ผลการเรียบเรียงบทเพลงขับร้องประสานเสียง

ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกบทเพลงภาษาไทยแบบเจาะจงเพื่อนำมาเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับวงขับร้องประสานเสียง 4 แนว (SATB) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยคัดเลือกจากเกณฑ์ดังต่อไปนี้ 1) เป็นบทเพลงภาษาไทยที่มีคุณภาพทั้งในด้านคำร้องและทำนอง 2) มีคุณค่าเหมาะกับการขับร้องประสานเสียง 3) สามารถนำมาเรียบเรียงเป็นบทเพลงขับร้องประสานเสียงได้อย่างได้มีประสิทธิภาพและเหมาะสม และ 4) เป็นบทเพลงที่ไม่มีลิขสิทธิ์ หรือสามารถขออนุญาตเจ้าของลิขสิทธิ์เพื่อทำการเรียบเรียงเสียงประสานได้ จำนวน 3 บทเพลง ดังนี้

1) บทเพลงขึ้นชีวิต ประพันธ์คำร้องโดย แก้ว อัจฉริยะกุล (แก้วฟ้า) ประพันธ์ทำนองโดย เอื้อสุนทรसन ผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลทางลิขสิทธิ์พบว่า เจ้าของลิขสิทธิ์บทเพลงขึ้นชีวิตในปัจจุบันแบ่งออกเป็น 2 ลิขสิทธิ์คือ 1) เจ้าของลิขสิทธิ์ด้านทำนอง คือ นางอดิพร เสนาวงค์ และ 2) เจ้าของลิขสิทธิ์ด้านคำร้อง คือ รองศาสตราจารย์นายแพทย์ อัจฉริยะกุล ผู้วิจัยจึงได้ทำการขออนุญาตใช้บทเพลงและได้รับการอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์เรียบร้อยแล้ว (ข้อมูลการตรวจสอบลิขสิทธิ์และหนังสือตอบรับการขออนุญาตใช้บทเพลงขึ้นชีวิตอยู่ในภาคผนวก ค)

เหตุผลในการคัดเลือกเพลง เนื่องจากบทเพลงขึ้นชีวิต เป็นบทเพลงประเภทลูกกรุง ที่มีทำนองไพเราะ จังหวะตื้นเต้นเร้าใจ สนุกสนาน ทำนองร้องไม่ยาก คำร้องเป็นบทกลอน มีสัมผัสนอกและในสละสลวย มีเนื้อหาเกี่ยวกับความปรองดอง ความเป็นพี่เป็นน้อง ความรักใคร่กลมเกลียว ทำนองและคำร้องไม่ยาวมากมีเพียงสองท่อน สิ่งพิเศษสำหรับบทเพลงนี้คือ สามารถนำทำนองเพลงท่อนที่ 1 และ ท่อนที่ 2 มาร้องพร้อมกันได้โดยลักษณะการประสานเสียงแบบแคนอน จึงทำให้การเรียบเรียงเสียงประสานในเพลงนี้น่าสนใจมากยิ่งขึ้น

2) บทเพลงงามแสงเดือน ประพันธ์คำร้องโดย จมื่นมานิตยัณเรศ (นายเฉลิม เศวตนันท์) ทำนองโดย อาจารย์มนตรี ตราโมท ผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลทางลิขสิทธิ์พบว่า ไม่พบข้อมูลเจ้าของลิขสิทธิ์ปัจจุบันของบทเพลง (ข้อมูลการตรวจสอบลิขสิทธิ์ของบทเพลงงามแสงเดือนอยู่ในภาคผนวก ค)

เหตุผลในการคัดเลือกบทเพลง เนื่องจากบทเพลงงามแสงเดือน เป็นบทเพลงประเภทรำวงที่มีทำนองไพเราะ มีจังหวะที่สนุกสนาน เนื่องจากทำนองอยู่ในบันไดเสียงเพนตาโทนิค จึงทำให้มีความรู้สึกถึงกลิ่นอายของสำเนียงไทย คำร้องเป็นบทกลอนที่มีสัมผัสสละสลวย เนื้อหาที่มีความหมายว่า “เวลาที่แสงจันทร์ส่องมา ทำให้โลกนี้ดูสวยงาม และผู้ที่มาเล่นรำวงก็ดูสวยงามไปด้วย การรำวงทำให้มีความสุขสนุกสนาน หมดความทุกข์ และทำให้สามัคคีกัน” ทำนองและคำร้องไม่ยาวมากมีเพียงสองท่อน สิ่งที่พิเศษสำหรับบทเพลงนี้คือ การร้องโน้ตเอื้อนหลายตัวโน้ต หมายถึงคำร้อง 1 คำมีจำนวนตัวโน้ตหลายตัว ทำให้นักเรียนได้ฝึกการร้องเอื้อนแบบหลายโน้ต ซึ่งเป็นลักษณะที่สำคัญอย่างหนึ่งของทำนองในบทเพลงไทยแบบดั้งเดิม นอกจากนี้ในท่อนหลังของบทเพลงนี้ยังสามารถทำรูปแบบการประสานเสียงแบบดนตรีประกอบเลียนแบบเครื่องดนตรี (Vocal percussion) ได้อีกด้วยซึ่งเป็นลักษณะการประสานเสียงที่มีสีสันสนุกสนาน

3) บทเพลงสดุดีจอมราชา ประพันธ์คำร้องโดย วิเชียร ตันติพิมลพันธ์ ทำนองโดย วิรัช อยู่ถาวร ผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลทางลิขสิทธิ์พบว่า ไม่พบข้อมูลเจ้าของลิขสิทธิ์ปัจจุบันของบทเพลง (ข้อมูลการตรวจสอบลิขสิทธิ์ของบทเพลงงามสดุดีจอมราชาอยู่ในภาคผนวก ค)

เหตุผลในการคัดเลือกบทเพลง เนื่องจากบทเพลงสดุดีจอมราชา เป็นบทเพลงบทเพลงเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 ที่มีทำนองเพลงที่ไพเราะ มีท่วงทำนองและลีลาสง่างาม คำร้องเป็นบทกลอนมีสัมผัสสละสลวย มีเนื้อหาเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าสุทิดาฯ พระบรมราชินี บทเพลงสดุดีจอมราชาเป็นบทเพลงหลักที่ใช้ในการเฉลิมพระเกียรติในหลวงรัชกาลที่ 10 เพื่อใช้ในการขับร้องถวายพระพรชัยมงคลในโอกาสสำคัญต่าง ๆ จึงเหมาะกับสถานศึกษาต่าง ๆ โดยเฉพาะในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งสามารถนำไปใช้ในงานได้ สิ่งที่พิเศษสำหรับบทเพลงนี้คือ คำร้องกับทำนองที่ค่อนข้างตรงกับเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทย

หลังจากการคัดเลือกบทเพลงแบบเจาะจงแล้ว ผู้วิจัยจึงได้ทำการเรียบเรียงบทเพลงทั้ง 3 บทเพลง จากนั้นจึงส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทเพลง ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านการประพันธ์เพลง ขับร้องประสานเสียง ด้านการเรียบเรียงเสียงประสานบทเพลงขับร้องประสานเสียง และด้านการสอนขับร้องประสานเสียง แสดงข้อคิดเห็นที่มีต่อบทเพลงและประเมินด้านความเหมาะสมของบทเพลงกับระดับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยพิจารณาจากด้านต่าง ๆ เช่น ด้านทำนองและเสียงประสาน ด้านจังหวะ ด้านคำร้อง ระยะเวลาเสียงที่เหมาะสมของแต่ละกลุ่ม โดยสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 2 ข้อคิดเห็นด้านการเรียบเรียงบทเพลงขับร้องประสานเสียงภาษาไทยจากผู้ทรงคุณวุฒิ

เพลง	สถิต สุกงษ์ชัยพฤกษ์	ไกรวัล กุลวัฒน์นัย	อمانة จันทรวโรจน์
ชื่นชีวิต	โน้ตเพลงต้นฉบับไม่ได้ใส่เสียงเอื้อนในคำที่ต้องมีเสียงเอื้อน เช่น คำว่า “แสง” “ชื่น” ดังนั้นผู้สอนต้องมีความเข้าใจในการสอนร้องคำเหล่านี้ ส่วนการทำนอง A และ ทำนอง B ร้องพร้อมกันเป็นความท้าทายและเป็นการเรียนรู้ที่ดี	บทเพลงนี้เน้นที่การร้องแบบสอดทำนองที่ร้องซ้อนกันเป็นแบบแคนนอน (Canon) เด็กสามารถร้องได้ไม่ยาก ซึ่งก็เหมาะสมดีกับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	การนำแนวทำนองและแนวประสานของทำนอง A และทำนอง B มาร้องซ้อนกันเป็นสิ่งที่น่าสนใจอย่างยิ่ง
งามแสงเดือน	ควรใส่โน้ตเสียงเอื้อนสำหรับแนวที่เป็นทำนองเพื่อให้สามารถร้องคำภาษาไทยได้ชัดเจนขึ้น เช่น คำว่า “แสง” “หล้า” “หน้า” เป็นต้น ส่วนเสียงประสานคงโน้ตเดิมเพื่อให้คุณภาพของคอร์ด หรือเสียงประสาน ไม่เปลี่ยนคุณภาพ	ลักษณะทำนองเพลงเป็นเพนตาโทนิคแบบไทยพื้นบ้าน การใช้ประสานเสียงตามหลักตะวันตกยากที่จะทำให้สละสลวย เพลงไทยลักษณะนี้การดำเนินทำนองมักจะกระโดดไปมาเพราะเป็นบุคลิกของเพลง	การเรียบเรียงทำนอง B ให้เป็นลักษณะ Melody และ Vocal percussion จะทำให้ท่อนเพลงนี้น่าสนใจมากขึ้นและโดดเด่นออกมาชัดเจนขึ้น
สดุดีจอมราชา	แนวเสียงประสานค่อนข้างง่ายสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ถ้าปรับคีย์ให้สูงขึ้นเป็นบันไดเสียงเอฟเมเจอร์จะสามารถปรับการประสานเสียงให้มีความหลากหลายมากขึ้น	ลักษณะของเพลงที่เป็นบล็อกคอร์ดทั้งเพลง ทำให้เพลงฟังดูราบเรียบเหมือนกันหมดทั้งเพลงลองใช้การร้อง ฮู ฮา มาประสานกับแนวทำนองเพื่อให้แนวทำนองเด่นขึ้นและเพลงดูมีสีสันมากขึ้น	คอร์ดที่ใช้โน้ตแขวน (Suspension) และโน้ตเกลตา (Resolution) เป็นสีสันใหม่สำหรับการร้องของนักเรียนในบทเพลงนี้

จากตารางที่ 2 ตารางแสดงข้อคิดเห็นด้านการเรียบเรียงบทเพลงขับร้องประสานเสียงภาษาไทยจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยจึงได้สรุปข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน เพื่อใช้เป็นข้อมูล

เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขบทเพลงขับร้องประสานเสียงที่เรียบเรียงไว้ทั้ง 3 บทเพลงให้มีความสมบูรณ์ขึ้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

บทเพลงขึ้นชีวิต เป็นบทเพลงที่เน้นการร้องประสานเสียงแบบสวดทำนองที่ซ้อนกันในรูปแบบแคนนอน (Canon) ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไขด้านเทคนิคการเรียบเรียงเสียงประสานเพื่อให้บทเพลงมีความสมบูรณ์ขึ้น โดยเพิ่มเติมการประสานเสียงแบบ 4 แนว ผสมผสานกับการประสานเสียงแบบแคนนอน เพื่อให้บทเพลงมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น และได้เพิ่มเติมโน้ตประดับ (Acciaccatura) ที่ใช้สำหรับการร้องเอื้อนเสียงในแนวที่เป็นทำนองเพลง เพื่อให้นักเรียนสามารถร้องเสียงวรรณยุกต์ในคำร้องภาษาไทยได้ถูกต้องและชัดเจนยิ่งขึ้น

บทเพลงงามแสงเดือน เป็นบทเพลงที่มีทำนองเพลงอยู่ในบันไดเสียงเพนตาโทนิค (Pentatonic scale) ซึ่งมีลักษณะทำนองแบบเพลงไทยพื้นบ้าน การดำเนินทำนองในบทเพลงมักจะมีขึ้นคู่ที่กระโดดไปมา ทำให้ยากแก่การเรียบเรียงเสียงประสานแบบดั้งเดิม (Tradition) ผู้วิจัยจึงได้ปรับปรุงแก้ไขโดยเรียบเรียงเสียงประสานเป็นลักษณะการร้องเลียนแบบเครื่องดนตรี (Vocal percussion) ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องเสียงประสานที่กระโดดไปมาตามแนวทำนอง ซึ่งทำให้แนวทำนองดังกล่าวมีความโดดเด่นน่าสนใจมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้เพิ่มเติมโน้ตประดับ (Acciaccatura) ที่ใช้สำหรับการร้องเอื้อนเสียงในแนวทำนองเพลงเพื่อให้สามารถร้องเสียงวรรณยุกต์ในคำร้องภาษาไทยได้ถูกต้องและชัดเจนยิ่งขึ้น

บทเพลงสวดจอมราชา เป็นบทเพลงที่มีลักษณะการประสานเสียงเรียบง่าย ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขวิธีการเรียบเรียงเสียงประสานโดยเพิ่มเติมการร้องประสานเสียงแบบ “ฮู-ฮา” เข้าไปในบทเพลงเพื่อเพิ่มสีสันของบทเพลง และทำให้แนวทำนองมีความโดดเด่นน่าสนใจมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งปรับคีย์เพลงหรือบันไดเสียงให้สูงขึ้น จากต้นฉบับเดิมอยู่ในบันไดเสียงอีแฟลตเมเจอร์ (Eb Major) เปลี่ยนเป็นบันไดเสียงเอฟเมเจอร์ (F Major) เพื่อให้ผู้วิจัยสามารถเรียบเรียงเสียงประสานได้หลากหลายมากยิ่งขึ้นและยังทำให้เพลงดูสว่างสดใสมีสีสันมากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 3 แสดงระดับความเหมาะสมของบทเพลงกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

เพลง	สกลิต์ สุขงชัยพฤกษ์	ไกรวัล กุลวัฒน์	อมนันต์ จันทวิโรจน์
ขึ้นชีวิต	เหมาะสมมาก	เหมาะสมมาก	เหมาะสมมาก
งามแสงเดือน	เหมาะสมปานกลาง	เหมาะสมปานกลาง	เหมาะสมมาก
สวดจอมราชา	เหมาะสมปานกลาง	เหมาะสมปานกลาง	เหมาะสมมาก

จากตารางที่ 3 แสดงระดับความเหมาะสมของบทเพลงกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเป็นการประเมินความเหมาะสมโดยรวม โดยพิจารณาจากประเด็นด้านต่าง ๆ เช่น ด้านทำนองและเสียงประสาน ด้านจังหวะ ด้านคำร้อง ระยะเวลาเสียงที่เหมาะสมของแต่ละกลุ่ม พบว่า

ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินให้บทเพลงขึ้นชีวิต มีความเหมาะสมมากทั้ง 3 ท่าน รองลงมาเป็นบทเพลงที่มีระดับความเหมาะสมเท่ากัน คือ บทเพลงงามแสงเดือนและบทเพลงสกุติจอมราชา โดยผู้ทรงคุณวุฒิประเมินให้มีความเหมาะสมมาก 1 ท่าน และประเมินให้มีความเหมาะสมปานกลาง 2 ท่าน ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าบทเพลงขับร้องประสานเสียงที่เรียบเรียงขึ้นใหม่ทั้ง 3 บทเพลงมีความเหมาะสมกับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไขบทเพลงขับร้องประสานเสียงทั้ง 3 บทเพลงให้มีความสมบูรณ์ขึ้นจากผลการประเมินและข้อคิดเห็นด้านการเรียบเรียงเสียงประสานของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. บทเพลงขึ้นชีวิต ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไขบทเพลงขึ้นชีวิตให้มีความสมบูรณ์ขึ้นจากผลการประเมินและข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ด้านทำนองและเสียงประสาน อยู่ในบันไดเสียง อีเมเจอร์ (E Major) ต้นฉบับเดิมอยู่ในบันไดเสียง เอฟเมเจอร์ (F Major) ปรับเสียงลงเพื่อให้นักเรียนสามารถร้องเสียงสูงได้สบายขึ้น มีทำนองหลักเพียง 2 ทำนอง มีลักษณะเสียงประสานเป็นแบบแคนนอน (Canon) ผสมผสานกับการประสานเสียงแบบ 4 แนว

2) ด้านจังหวะ มีเครื่องหมายกำหนดจังหวะแบบซีคัท (C-cut) หรือ 2/2 ตลอดทั้งบทเพลง ความเร็วของบทเพลง คือ จังหวะตัวขาว (Half note) เท่ากับ 70 มีความยาวของบทเพลงทั้งสิ้นจำนวน 92 ห้อง

3) ด้านคำร้อง ใช้คำร้องภาษาไทย มีการเพิ่มเติมโน้ตประดับ (Acciacatura) เพื่อใช้สำหรับการร้องเสียงเอื้อนในแนวทำนอง ให้สามารถร้องเสียงวรรณยุกต์ในคำร้องภาษาไทยได้อย่างถูกต้องและชัดเจนขึ้น

4) ระยะเวลาเสียง มีระยะเวลาเสียงสูง-ต่ำ ในแต่ละแนวที่ไม่สูงหรือต่ำจนเกินไปสำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ผู้วิจัยขอเสนอบทเพลงขึ้นชีวิต ซึ่งเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับวงขับร้องประสานเสียง 4 แนว (SATB) มีความยาวของบทเพลงทั้งสิ้น 92 ห้อง มีจำนวนทั้งหมด 9 หน้า ดังนี้ (โน้ตเพลงขนาดเต็มปรากฏในภาคผนวก ง)

ขึ้นชีวิต

ทำนอง : เรือ สุนทรสนาน
คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

Arr.by Porntep Vitthuchachan

♩ = 70 **A**

Soprano *mp*
ขึ้น ชี วิต จิต ใจ รัก ชู ห ทย เวรา ใน อา รวนณ

Alto *mp*
ขึ้น ชี วิต จิต ใจ รัก ชู ห ทย เวรา ใน อา รวนณ

Tenor *mp*
ที่ ก็น นอง ชิน

Bass *mp*
ที่ ก็น นอง ชิน

6

S. *mp*
ขึ้น ใน รัก ผ่าก คำ สึง จิต ใจ จำ นอม น้า ก็น

A. *mp*
ขึ้น ใน รัก ผ่าก คำ สึง จิต ใจ จำ นอม น้า ก็น

T. *mp*
ชน ทุก สึง เกสิยวกลม ติ รนย์ ฤ ทย ขึ้น ใน รัก ผ่าก คำ สึง จิต ใจ จำ นอม น้า ก็น

B. *mp*
ชน ทุก สึง เกสิยวกลม ติ รนย์ ฤ ทย ขึ้น ใน รัก ผ่าก คำ สึง จิต ใจ จำ นอม น้า ก็น

Copyright © Porntep Vitthuchachan

2 **B** *mf*

S. *mf*
ไป เธอ มี ด้น มั่น ใจ เรา ชิน ฉ่า ใน ฤ ทย ไม่ จาง แม่ ริน ไม่ สด ชิน

A. *mf*
ไป เธอ มี ด้น มั่น ใจ เรา ชิน ฉ่า ใน ฤ ทย ไม่ จาง แม่ ริน ไม่ สด ชิน

T. *mf*
ไป เธอ มี ด้น มั่น ใจ เรา ชิน ฉ่า ใน ฤ ทย ไม่ จาง แม่ ริน ไม่ สด ชิน

B. *mf*
ไป เธอ มี ด้น มั่น ใจ เรา ชิน ฉ่า ใน ฤ ทย ไม่ จาง แม่ ริน ไม่ สด ชิน

12

S. *mf*
แม่ ด้น จะ เปลา เปสียา รัก เธอ คน เดียว ริน รนย์ กลม เกสิยว ทุก ทาง

A. *mf*
แม่ ด้น จะ เปลา เปสียา รัก เธอ คน เดียว ริน รนย์ กลม เกสิยว ทุก ทาง

T. *mf*
แม่ ด้น จะ เปลา เปสียา รัก เธอ คน เดียว ริน รนย์ กลม เกสิยว ทุก ทาง

B. *mf*
แม่ ด้น จะ เปลา เปสียา รัก เธอ คน เดียว ริน รนย์ กลม เกสิยว ทุก ทาง

Copyright © Porntep Vitthuchachan

ภาพที่ 1 ตัวอย่างบทเพลงขึ้นชีวิตหน้าทึ่ 1-2

24

S. *mf*
แสง เจิน ไม่ สาด ส่อง แสง ทอง ไม่ สุก ส ว้าง รัก เรา มี ทาง สด

A. *mf*
แสง เจิน ไม่ สาด ส่อง แสง ทอง ไม่ สุก ส ว้าง รัก เรา มี ทาง สด

T. *mf*
แสง เจิน ไม่ สาด ส่อง แสง ทอง ไม่ สุก ส ว้าง รัก เรา มี ทาง สด

B. *mf*
แสง เจิน ไม่ สาด ส่อง แสง ทอง ไม่ สุก ส ว้าง รัก เรา มี ทาง สด

30

S. *mf*
รัก เธอ คน เดียว ริน รนย์ กลม เกสิยว ทุก ทาง แสง เจิน ไม่

A. *mf*
รัก เธอ คน เดียว ริน รนย์ กลม เกสิยว ทุก ทาง แสง เจิน ไม่

T. *mf*
ชู ที่ ก็น นอง ชิน ชน ทุก สึง เกสิยวกลม ติ รนย์ ฤ ทย

B. *mf*
รวณณ ชู เกสิยวกลม ติ รนย์ ฤ ทย ลา ลา ลา

36

S. *mf*
ขึ้น ไป จาง ไม่ ร้าง ทาง ก็น แม่ ริน ไม่ สด ชิน แม่ ด้น จะ เปลา เปสียา

A. *mf*
ขึ้น ไป จาง ไม่ ร้าง ทาง ก็น สด ชิน แม่ ด้น จะ เปลา เปสียา

T. *mf*
ขึ้น ไป จาง ไม่ ร้าง ทาง ก็น สด ชิน ชู เปลา เปสียา

B. *mf*
ขึ้น ไป จาง ไม่ ร้าง ทาง ก็น ขึ้น ชี วิต จิต ใจ รัก ชู ห ทย เวรา ใน อา

Copyright © Porntep Vitthuchachan

42

S. *mf*
สาด ส่อง แสง ทอง ไม่ สุก ส ว้าง รัก เรา มี ทาง สด

A. *mf*
สาด ส่อง แสง ทอง ไม่ สุก ส ว้าง ชู

T. *mf*
สาด ส่อง ชู สุก ส ว้าง เธอ มี ด้น มั่น

B. *mf*
ขึ้น ใน รัก ผ่าก คำ สึง จิต ใจ จำ นอม น้า ก็น ไป ชู

Copyright © Porntep Vitthuchachan

ภาพที่ 2 ตัวอย่างบทเพลงขึ้นชีวิตหน้าทึ่ 3-4

46 **D** 5

S.
 ขึ้น ไม่ จาง ไม่ ร้าง ทาง กัน ฮา ฮา

A.
 ร้าง ทาง กัน ขึ้น ชี วิต จิต ใจ รัก อู ห

T.
 ใจ เรา ขึ้น ฉ่ำ ใน ฤ พย ไม่ จาง แม้ วัน ไม่ สด ขึ้น แม้ สิ้น จะ

B.
 ร้าง ทาง กัน แม้ วัน ไม่ สด ขึ้น ฮู

56 **E**

S.
 ทย ลาด สอง ฮา แสง ทอง ไม่ สุก สว่าง

A.
 ทย ขึ้น ใน รัก ผัก คำ ผิง จิต ใจ จำ น้อม นำ กัน ไป

T.
 แสง เงิน ไป ลาด สอง ขึ้น ใน รัก ผัก คำ สุก

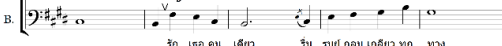
B.
 แสง เงิน ไป ลาด สอง แสง ทอง ไม่ สุก สว่าง รัก เรา ฝิ

51

S.
 ที่ กัน น้อม ขึ้น ชน ทุก สิ่ง เกสิยวกลม ภิรมย์ ฤ

A.
 ทย เรา ใน อา รณเ สุ เกสิยวกลม ภิรมย์ ฤ

T.
 เปลา เปสิยว ฮู

B.
 รัก เธอ คน เดียว รื่น รมย์ กลม เกสิยว ทุก ทาง

61 **E**

S.
 ฮา ร้าง ทาง กัน แม้ วัน ไม่ สด ขึ้น

A.
 เธอ ฝิ ฉ้น มั่น ใจ เรา ขึ้น ฉ่ำ ใน ฤ พย ไม่ จาง สด ขึ้น

T.
 เธอ ฝิ ฉ้น มั่น ใจ ไม่ จาง ไม่ ร้าง ทาง กัน สด ขึ้น

B.
 ทาง สด ขึ้น ไม่ จาง ไม่ ร้าง ทาง กัน ขึ้น ชี วิต จิต

Copyright © Porniep Vitichuchaihan

Copyright © Porniep Vitichuchaihan

ภาพที่ 3 ตัวอย่างบทเพลงขึ้นชีวิตหน้าที่ 5-6

66 7

S.
 แม้ สิ้น จะ เปลา เปสิยว รัก เธอ คน เดียว รื่น รมย์ กลม เกสิยว ทุก

A.
 แม้ สิ้น จะ เปลา เปสิยว ฮู

T.
 ฮู เปลา เปสิยว ฮู ที่ กัน น้อม ขึ้น ชน ทุก สิ่ง เกสิยว

B.
 ใจ รัก อู ห ทย เรา ใน อา รณเ สุ เกสิยว

76 8

S.
 รัก เรา ฝิ ทาง สด ขึ้น ไม่ จาง ไม่ ร้าง ทาง กัน รัก เธอ เส

A.
 ฮู ร้าง ทาง กัน รัก เธอ เส

T.
 เธอ ฝิ ฉ้น มั่น ใจ เรา ขึ้น ฉ่ำ ใน ฤ พย ไม่ จาง

B.
 ไป ฮู ร้าง ทาง กัน

71

S.
 ทาง แสง เงิน ไม่ ลาด สอง แสง ทอง ไม่ สุก สว่าง

A.
 แสง เงิน ไม่ ลาด สอง แสง ทอง ไม่ สุก สว่าง

T.
 กลม ภิรมย์ ฤ พย ลาด สอง ฮู สุก สว่าง

B.
 กลม ภิรมย์ ฤ พย ลา ลา ขึ้น ใน รัก ผัก คำ ผิง จิต ใจ จำ น้อม นำ กัน

81 **F**

S.
 มด มิ่ง ขวัญ ใน ฤ พย ไม่ จาง รัก เธอ เส มด มิ่ง

A.
 มด มิ่ง ขวัญ ใน ฤ พย ไม่ จาง รัก เธอ เส มด มิ่ง

T.
 ใน ฤ พย ไม่ จาง รัก เธอ เส มด มิ่ง ขวัญ ใน ฤ พย ไม่

B.
 ใน ฤ พย ไม่ จาง รัก เธอ เส มด มิ่ง ขวัญ ใน ฤ พย ไม่

Copyright © Porniep Vitichuchaihan

Copyright © Porniep Vitichuchaihan

ภาพที่ 4 ตัวอย่างบทเพลงขึ้นชีวิตหน้าที่ 7-8

86 9

S. ขวัญ ใน ฤทัย ไม่ จาง รัก เธอ เส
A. ขวัญ ใน ฤทัย ไม่ จาง รัก เธอ เส
T. จาง รัก เธอ เส มอ มิ่ง ขวัญ
B. จาง รัก เธอ เส มอ มิ่ง ขวัญ

89 rit.

S. มอ มิ่ง ขวัญ รัก กัน ณ รัน ตร ไป
A. มอ มิ่ง ขวัญ รัก กัน ณ รัน ตร ไป
T. ใน ฤทัย ไม่ จาง รัก กัน ณ รัน ตร ไป
B. ใน ฤทัย ไม่ จาง รัก กัน ณ รัน ตร ไป

Copyright © Pornlop Vitthuchaisathan

ภาพที่ 5 ตัวอย่างบทเพลงขึ้นชีวิตหน้าที่ 9

2. บทเพลงงามแสงเดือน ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไขบทเพลงงามแสงเดือนให้มีความสมบูรณ์ขึ้นจากผลการประเมินและข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ด้านทำนองและเสียงประสาน อยู่ในบันไดเสียงอีแฟลตเมเจอร์ (E^b Major) ทำนองเพลง มาจากบันไดเสียงเพนตาโทนิค (Pentatonic) มีทำนองหลักเพียง 2 ทำนอง ลักษณะเสียงประสาน เป็นการประสานเสียงแบบ 4 แนว (SATB) โดยในท่อน B ใช้การประสานเสียงแบบเลียนแบบเสียง เครื่องดนตรี (Vocal Percussion)

2) ด้านจังหวะ มีเครื่องหมายกำหนดจังหวะ 2/4 ตลอดทั้งบทเพลง ความเร็วของบทเพลง คือ จังหวะตัวดำ (Quarter note) เท่ากับ 70 มีความยาวของเพลงทั้งสิ้น 40 ห้อง

3) ด้านคำร้อง ใช้คำร้องภาษาไทย มีการเพิ่มเติมโน้ตประดับ (Acciaccatura) เพื่อใช้สำหรับการร้องเสียงเอื้อนในแนวทำนอง ให้สามารถร้องเสียงวรรณยุกต์ในคำร้องภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง และชัดเจนขึ้น

4) ระยะเวลาช่วงเสียง มีระยะช่วงเสียงสูง-ต่ำ ในแต่ละแนวที่ไม่สูงหรือต่ำจนเกินไปสำหรับ นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

งามแสงเดือน

ทำนอง : มณฑิรา ทรานโท
คำร้อง : จินนาภา दीโปนเต
(นำเสียง เกลอนันท์)
♩ = 70

เรียบเรียงโดยประสาธน์
พรเทพ วิษณุวิทยา

11

5.

ทุกข ราช ษ ก่า ชล ไห เสน พื่อน ราช เสด็จ ลาลิ ตี เถอจาง แสง

A.

ลาลิ ลาลิ ลาลิ ลาลิ ลาลิ ลาลิ ลาลิ ลาลิ ลาลิ ตี เถอจาง แสง

T.

ลาลิ ลาลิ ลาลิ ลาลิ ลาลิ ลาลิ ลาลิ ลาลิ ลาลิ ลาลิ ตี เถอจาง แสง

B.

ตุณ ตุม ตุม ตุม ตุม ตุม ตุม ตุม ลาลิ ตี เถอจาง แสง

Soprano

งาม แสง เดือน มา เเือน ส่อง. หล้า งาม งาม งาม งาม งาม แสง

Alto

งาม แสง เดือน มา เเือน ส่อง. หล้า งาม งาม งาม งาม งาม แสง

Tenor

งาม แสง เดือน มา เเือน ส่อง. หล้า งาม งาม งาม งาม งาม แสง

Bass

งาม แสง เดือน มา เเือน ส่อง. หล้า งาม งาม งาม งาม งาม แสง

17

5.

เดือน มา เเือน ส่อง. หล้า งาม งาม งาม งาม งาม แสง เดือน มา เเือน ส่อง.

A.

เดือน มา เเือน ส่อง. หล้า งาม งาม งาม งาม งาม แสง เดือน มา เเือน ส่อง.

T.

เดือน มา เเือน ส่อง. หล้า งาม งาม งาม งาม งาม แสง เดือน มา เเือน ส่อง.

B.

เดือน มา เเือน ส่อง. หล้า งาม งาม งาม งาม งาม แสง เดือน มา เเือน ส่อง.

5.

เดือน มา เเือน ส่อง หล้า งาม งาม งาม งาม งาม แสง เดือน มา เเือน ส่อง

A.

เดือน มา เเือน ส่อง หล้า งาม งาม งาม งาม งาม แสง เดือน มา เเือน ส่อง

T.

เดือน มา เเือน ส่อง หล้า งาม งาม งาม งาม งาม แสง เดือน มา เเือน ส่อง

B.

เดือน มา เเือน ส่อง หล้า งาม งาม งาม งาม งาม แสง เดือน มา เเือน ส่อง

22

5.

หล้า งาม งาม งาม งาม งาม แสง เดือน มา เเือน ส่อง งาม งาม งาม งาม งาม แสง

A.

หล้า งาม งาม งาม งาม งาม แสง เดือน มา เเือน ส่อง งาม งาม งาม งาม งาม แสง

T.

หล้า งาม งาม งาม งาม งาม แสง เดือน มา เเือน ส่อง งาม งาม งาม งาม งาม แสง

B.

หล้า งาม งาม งาม งาม งาม แสง เดือน มา เเือน ส่อง งาม งาม งาม งาม งาม แสง

ภาพที่ 6 ตัวอย่างบทเพลงงานแสงเดือนหน้าที่ 1-2

3 บทเพลงสตูดิโอจอมราชา ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไขบทเพลงสตูดิโอจอมราชาให้มีความสมบูรณ์ขึ้นจากผลการประเมินและข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ด้านทำนองและเสียงประสาน อยู่ในบันไดเสียง เอฟเมเจอร์ (F Major) ต้นฉบับเดิมอยู่ในบันไดเสียงอีแฟลตเมเจอร์ (E^b Major) ปรับสูงขึ้นเพื่อให้สามารถทำเสียงประสานได้หลากหลายมากขึ้น มีทำนองหลักเพียง 2 ทำนอง ลักษณะเสียงประสานเป็นการประสานเสียงแบบ 4 แนว (SATB) โดยในท่อน B มีการประสานเสียงแบบ ฮ-ฮา เพื่อเพิ่มสีสันและความโดดเด่นให้กับแนวทำนอง

2) ด้านจังหวะ มีเครื่องหมายกำหนดจังหวะ 4/4 ตลอดทั้งบทเพลง ความเร็วของบทเพลง คือ จังหวะตัวดำ (Quarter note) เท่ากับ 100 มีความยาวของเพลงทั้งสิ้น 25 ห้อง

3) ด้านคำร้อง ใช้คำร้องภาษาไทย ไม่มีการเพิ่มเติมโน้ตประดับ (Acciacatura) เพื่อใช้สำหรับการร้องเสียงเอื้อนในแนวทำนอง เนื่องจากคำร้องกับทำนองในบทเพลงมีเสียงค่อนข้างตรงกับเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทย

4) ระยะเวลาเสียง มีระยะเวลาเสียงสูง-ต่ำ ในแต่ละแนวที่ไม่สูงหรือต่ำจนเกินไปสำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ผู้วิจัยขอนำเสนอบทเพลงสดุดีจอมราชา ซึ่งเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับวงขับร้องประสานเสียง 4 แนว (SATB) มีความยาวของบทเพลงทั้งสิ้น 25 ห้อง มีจำนวนทั้งหมด 2 หน้า ดังนี้ (โน้ตเพลงขนาดเต็มปรากฏในภาคผนวก ง)

สดุดีจอมราชา

เนื้อร้อง : รัชกาลที่ ๑๐
ทำนอง : รัชกาลที่ ๑๐
Arr. by Pornnong Vichachachan

♩ = 100

Copyright © Pornnong Vichachachan

ภาพที่ 7 ตัวอย่างบทเพลงสดุดีจอมราชา หน้า 1-2

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์บทเพลงและนำเสนอแนวทางการสอน

ผู้วิจัยได้นำบทเพลงขับร้องประสานเสียงภาษาไทยที่เรียบเรียงขึ้นใหม่ทั้ง 3 บทเพลงมาวิเคราะห์เพื่อสร้างวิธีการสอนโดยใช้แนวทางของ ภาวศุทธิ พิริยะพงษ์รัตน์ (2561) ที่พัฒนามาจากแนวทางการวิเคราะห์บทเพลงสำหรับวงขับร้องประสานเสียงตามแนวทางของ กอร์ดอน แลมป์ (2010) จำนวน 5 ข้อ โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 1) การวิเคราะห์โครงสร้าง (Structural Analysis)
- 2) องค์ประกอบด้านทำนอง (Melodic Considerations)
- 3) องค์ประกอบด้านเสียงประสาน (Harmonic Considerations)
- 4) องค์ประกอบด้านจังหวะ (Rhythmic Consideration)
- 5) องค์ประกอบด้านคำร้อง (Textual Considerations)

2.1 การวิเคราะห์บทเพลงและนำเสนอแนวทางการสอนบทเพลงขึ้นชีวิต

บทเพลงขึ้นชีวิต ประพันธ์คำร้องโดย แก้ว อัจฉริยะกุล (แก้วฟ้า) ประพันธ์ทำนองโดย เอื้อสุนทรศานาน เรียบเรียงเสียงประสานสำหรับวงขับร้องประสานเสียง 4 แนว (SATB) โดย พรเทพ วิชชุชัยชาญ ผู้วิจัยนำบทเพลงมาวิเคราะห์เพื่อสร้างวิธีการสอน โดยสรุปได้ดังนี้

1) การวิเคราะห์โครงสร้างบทเพลง ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์โครงสร้างของบทเพลงขึ้นชีวิต นำเสนอข้อมูลเป็นตาราง โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงโครงสร้างของบทเพลงขึ้นชีวิต

ห้องที่	โครงสร้าง	โครงสร้างบันไดเสียงและประโยคเพลง
1-8	ท่อน A ทำนอง A	บันไดเสียง E Major / ประโยคเพลง 4+4 ห้อง
9-16	ทำนอง A'	ประโยคเพลง 4+4 ห้อง / เริ่มทำนอง B ในห้องที่ 16 จังหวะที่ 2
17-24	ท่อน B ทำนอง B	ประโยคเพลง 4+4 ห้อง / เริ่มทำนอง B' ในห้องที่ 24 จังหวะที่ 2
25-32	ทำนอง B'	ประโยคเพลง 4+4 ห้อง / เริ่มทำนอง B ในห้องที่ 32 จังหวะที่ 2
33-40	ท่อน C ทำนอง A และ B	เริ่มทำนอง B ด้วยแนวเสียงโซปราโน และเริ่มทำนอง A ด้วยแนวเสียงเบสและตามด้วยแนวเสียงเทเนอร์ / ประโยคเพลง 4+4 ห้อง / เริ่มทำนอง B' ในห้องที่ 40 จังหวะที่ 2
41-48	ทำนอง A' และ B'	เริ่มทำนอง B' ด้วยแนวเสียงโซปราโน และเริ่มทำนอง A' ด้วยแนวเสียงเบสและตามด้วยแนวเสียงเทเนอร์ / ประโยคเพลง 4+4 ห้อง / เริ่มทำนอง B ในห้องที่ 48 จังหวะที่ 2
49-56	ท่อน D ทำนอง A และ B	เริ่มทำนอง B ด้วยแนวเสียงเทเนอร์และตามด้วยแนวเสียงเบส และเริ่มทำนอง A ด้วยแนวเสียงอัลโตและตามด้วยแนวเสียงโซปราโน / ประโยคเพลง 4+4 ห้อง / เริ่มทำนอง B' ในห้องที่ 56 จังหวะที่ 2
57-64	ทำนอง A' และ B'	เริ่มทำนอง B' ด้วยแนวเสียงเทเนอร์และตามด้วยแนวเสียงเบส และเริ่มทำนอง A' ด้วยแนวเสียงอัลโต / ประโยคเพลง 4+4 ห้อง / เริ่มทำนอง B ในห้องที่ 64 จังหวะที่ 2 / เริ่มทำนอง B ในห้องที่ 64 จังหวะที่ 2

ห้องที่	โครงสร้าง	โครงสร้างบันไดเสียงและประโยคเพลง
65-72	ท่อน E ทำนอง A และ B	เริ่มทำนอง B ด้วยแนวเสียงโซปราโน และเริ่มทำนอง A ด้วยแนวเสียงเบสและตามด้วยแนวเสียงเทเนอร์ / ประโยคเพลง 4+4 ห้อง / เริ่มทำนอง B' ในห้องที่ 72 จังหวะที่ 2
73-80	ทำนอง A' และ B'	เริ่มทำนอง B' ด้วยแนวเสียงโซปราโน และเริ่มทำนอง A' ด้วยแนวเสียงเบสและตามด้วยแนวเสียงเทเนอร์ / ประโยคเพลง 4+4 ห้อง / เริ่มทำนอง C ในห้องที่ 80 จังหวะที่ 2
81-90	ท่อน F หรือ ท่อนจบ ทำนอง C	ประโยคเพลง 2+2 ห้อง / ร้องสลับกันระหว่างประโยคเพลงทั้งสอง / เริ่มทำนอง C ด้วยแนวเสียงโซปราโนตามแนวเสียงเทเนอร์
91-92	ทำนอง D	ประโยคเพลง 2 ห้อง / จบในบันไดเสียงเดิม

จากตารางที่ 4 ตารางแสดงโครงสร้างของบทเพลงขึ้นชีวิต แสดงให้เห็นว่าบทเพลงขึ้นชีวิตเป็นบทเพลงที่นำทำนองหลักมาซ้ำทวนกันมาก โดยมีการซ้ำทวนของทำนองหลักทั้งสิ้น 4 ครั้ง เพลงต้นฉบับใช้วิธีการประสานเสียงแบบแคนนอน 2 แนว ผู้เรียบเรียงเสียงประสานได้นำมาเรียบเรียงเพิ่มเติมโดยใช้การประสานเสียงแบบแคนนอนผสมผสานกับการประสานเสียงแบบ 4 แนว

ห้องที่ 1-8 นำเสนอทำนอง (Theme) A อยู่ในบันไดเสียง อีเมเจอร์ มีประโยคเพลง 2 ประโยค ความยาวประโยคละ 4 ห้อง ประโยคแรกนำเสนอทำนองและคำร้องด้วยแนวเสียงโซปราโนและแนวเสียงอัลโต ร้องทำนองเป็นเสียงยูนิซัน (Unison) ด้วยความดังค่อย เบาปานกลาง หรือ (*mezzopiano - mp*) จากนั้นในประโยคที่สองจึงนำเสนอทำนองและคำร้องด้วยแนวเสียงเทเนอร์และแนวเสียงเบสโดยร้องเป็นเสียงยูนิซัน ด้วยความดังเบาปานกลางเช่นกัน

ห้องที่ 9-16 นำเสนอทำนอง A' มีความยาวประโยคเพลงประโยคละ 4 ห้อง จำนวน 2 ประโยค แนวทำนองประโยคที่สองช่วงท้ายเปลี่ยนแปลงจากทำนอง A เล็กน้อย ในช่วงประโยคแรกมีลักษณะเป็นการประสานเสียง 2 แนว โดยนำเสนอทำนองและคำร้องด้วยแนวเสียงโซปราโนและแนวเสียงอัลโตโดยร้องเป็นเสียงยูนิซัน ส่วนแนวเสียงเทเนอร์และแนวเสียงเบสทำหน้าที่เป็นเสียงประสาน โดยร้องเป็นเสียงยูนิซันเช่นกัน ส่วนประโยคที่สองเริ่มมีลักษณะเป็นการประสานเสียง 4 แนว โดยมีแนวเสียงโซปราโนเป็นผู้นำเสนอแนวทำนอง ส่วนอีก 3 แนวเสียงทำหน้าที่เป็นเสียงประสาน

ห้องที่ 17-24 นำเสนอทำนอง B มีประโยคเพลง 2 ประโยค ความยาวประโยคละ 4 ห้อง โดยเริ่มต้นประโยคเพลงในห้องที่ 16 จังหวะที่ 2 ด้วยแนวเสียงโซปราโนทำหน้าที่นำเสนอทำนอง ส่วน

อีก 3 แนวทำนองที่เป็นเสียงประสาน เริ่มต้นประโยคมีการเพิ่มระดับความดังค่อย หรือเครเซนโด (Crescendo) จากความดังค่อย เบาปานกลาง เป็น ดังปานกลาง หรือ (*mezzoforte - mf*)

ห้องที่ 25-32 นำเสนอทำนอง B' มีประโยคเพลง 2 ประโยค ความยาวประโยคละ 4 ห้อง แนวทำนองประโยคที่สองช่วงท้ายมีการเปลี่ยนแปลงจากทำนอง B เล็กน้อย ทำนองประโยคเพลงแรกจะเริ่มต้นในห้องที่ 24 จังหวะที่ 2 โดยแนวเสียงโซปราโนทำหน้าที่นำเสนอทำนอง ส่วนอีก 3 แนวทำนองที่เป็นเสียงประสาน

ห้องที่ 33-40 มีการนำเสนอทำนอง A และทำนอง B พร้อมกัน คล้ายกับการประสานเสียงแบบแคนนอน (Canon) 2 แนว แต่มีการเรียบเรียงเสียงประสานเพิ่มเติมเพื่อให้ครบเสียงประสานแบบ 4 แนว โดยแนวเสียงโซปราโนจะนำเสนอทำนอง B โดยเริ่มต้นประโยคเพลงจากจังหวะที่ 2 ในห้องที่ 32 และแนวเสียงเบสนำเสนอแนวทำนอง B ในจังหวะที่ 1 ห้องที่ 33 ส่วนแนวเสียงอัลโตและแนวเสียงเทเนอร์ทำหน้าที่เป็นเสียงประสาน ผู้เรียบเรียงเสียงประสานกำหนดให้แนวที่นำเสนอทำนองร้องด้วยความดังค่อย ดังปานกลาง ส่วนแนวประสานร้องด้วยความดังค่อย เบาปานกลาง ในห้องที่ 37 ได้เปลี่ยนแนวที่นำเสนอทำนอง A ประโยคที่ 2 จากแนวเสียงเบสเป็นแนวเสียงเทเนอร์ มีการใช้เสียงประสานโดยร้องโน้ตลากเสียงด้วยคำว่า “ฮู” ในแนวเสียงอัลโต ห้องที่ 36-40 และในแนวเสียงเบส ห้อง 37-38

ห้องที่ 41-48 นำเสนอทำนอง A' และทำนอง B' พร้อมกัน แนวเสียงโซปราโนจะนำเสนอทำนอง B' โดยเริ่มต้นประโยคเพลงจากจังหวะที่ 2 ในห้องที่ 40 และแนวเสียงเบสนำเสนอแนวทำนอง A ในจังหวะที่ 1 ห้องที่ 41 ส่วนแนวเสียงอัลโตและแนวเสียงเทเนอร์ทำหน้าที่เป็นเสียงประสาน แนวที่นำเสนอทำนองร้องด้วยความดังค่อย ดังปานกลาง ส่วนแนวประสานร้องด้วยความดังค่อย เบาปานกลาง ในห้องที่ 45 ได้เปลี่ยนแนวที่นำเสนอทำนอง A' ประโยคที่ 2 จากแนวเสียงเบสเป็นแนวเสียงเทเนอร์ มีการใช้เสียงประสานโดยร้องโน้ตด้วยคำว่า “ฮู” ในแนวเสียงเทเนอร์ห้องที่ 42 แนวเสียงอัลโตและแนวเสียงเบสที่ห้อง 45-46

ห้องที่ 49-56 นำเสนอทำนอง A และทำนอง B พร้อมกันเป็นครั้งที่สอง ครึ่งนี้เริ่มนำเสนอทำนอง B ด้วยแนวเสียงเทเนอร์ โดยเริ่มต้นประโยคเพลงจากจังหวะที่ 2 ในห้องที่ 48 และเปลี่ยนการนำเสนอทำนอง B ประโยคที่ 2 จากแนวเทเนอร์มาเป็นแนวเสียงเบสจังหวะที่ 2 ห้องที่ 52 ส่วนทำนอง A นำเสนอโดยแนวเสียงอัลโตในจังหวะที่ 1 ห้องที่ 49 และเปลี่ยนการนำเสนอทำนอง A ประโยคที่ 2 จากแนวอัลโตมาเป็นแนวเสียงโซปราโน ในช่วงแรกแนวเสียงเบสทำหน้าที่เป็นเสียงประสานและแนวเสียงโซปราโนเสนอทำนองเสียงประสานในลักษณะเดสแคนท์ (Descant) มีการใช้เสียงประสานโดยร้องโน้ตด้วยคำว่า “ฮู” ในแนวเสียงเบสห้องที่ 50-51 แนวเสียงอัลโตห้องที่ 53-54 และแนวเสียงเทเนอร์ที่ห้อง 50-55

ห้องที่ 57-64 นำเสนอทำนอง A' และทำนอง B' พร้อมกันเป็นครั้งที่สอง โดยเริ่มนำเสนอทำนอง B' ด้วยแนวเสียงเทเนอร์ โดยเริ่มต้นประโยคเพลงจากจังหวะที่ 2 ในห้องที่ 56 และเปลี่ยนเป็นแนวเสียงเบสในห้องที่ 58 จังหวะที่ 2 จากนั้นเปลี่ยนกลับมาเป็นแนวเทเนอร์อีกครั้งในห้องที่ 62 ส่วนทำนอง A' นำเสนอโดยแนวเสียงอัลโตตั้งแต่ห้อง 57-64 มีการใช้เทคนิคการประสานเสียงแบบเสียงสะท้อน หรือ เอคโค (Echo) เพิ่มขึ้น ในห้องที่ 58-59 แนวเสียงเทเนอร์ และห้องที่ 59-60 แนวเสียงโซปราโน

ห้องที่ 65-72 นำเสนอทำนอง A และทำนอง B พร้อมกันเป็นครั้งที่สาม ครึ่งนี้เริ่มนำเสนอทำนอง B ด้วยแนวเสียงโซปราโน โดยเริ่มต้นประโยคเพลงจากจังหวะที่ 2 ในห้องที่ 64 ส่วนทำนอง A นำเสนอโดยแนวเสียงเบสในจังหวะที่ 1 ห้องที่ 65 และเปลี่ยนการนำเสนอทำนอง A ประโยคที่ 2 จากแนวเบสมาเป็นแนวเทเนอร์ที่ห้อง 69 ส่วนรายละเอียดในการเรียบเรียงเสียงประสานจะเหมือนกับห้องที่ 33-40

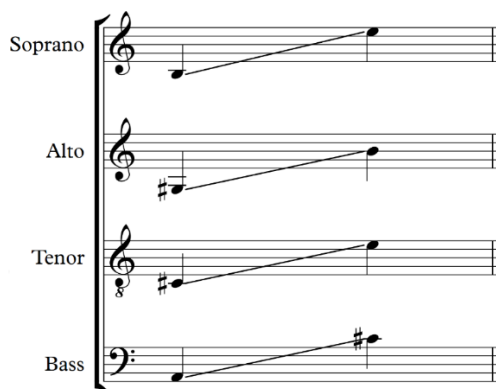
ห้องที่ 73-80 นำเสนอทำนอง A' และทำนอง B' พร้อมกันเป็นครั้งที่สาม แนวเสียงโซปราโนจะนำเสนอทำนอง B' โดยเริ่มต้นประโยคเพลงจากจังหวะที่ 2 ในห้องที่ 72 และแนวเสียงเบสนำเสนอทำนอง A ในจังหวะที่ 1 ห้องที่ 73 ส่วนรายละเอียดในการเรียบเรียงเสียงประสานจะเหมือนกับห้องที่ 41-48

ห้องที่ 81-90 เป็นท่อนจบเพลง นำเสนอทำนอง C เป็นประโยคเพลงสั้น ๆ มีความยาว 2 ห้อง จำนวน 2 ประโยค นำเสนอทั้งหมด 5 ครั้ง โดยการร้องสลับกันไปมาระหว่างประโยคที่ 1 และประโยคที่ 2 และนำเสนอรูปแบบการประสานเสียงในแบบแคนอนระหว่างแนวเสียงโซปราโนกับแนวเสียงเทเนอร์ โดยแนวเสียงโซปราโนจะเริ่มต้นนำเสนอทำนองก่อนในจังหวะที่ 2 ห้องที่ 80 โดยเริ่มจากประโยคที่ 1 สลับกับประโยคที่ 2 ได้ดังนี้ [1, 2, 1, 2, 1] และตามด้วยการนำเสนอทำนองโดยแนวเสียงเทเนอร์ในจังหวะที่ 1 ห้องที่ 81 โดยเริ่มจากประโยคที่ 2 สลับกับประโยคที่ 1 ได้ดังนี้ [2, 1, 2, 1, 2] ส่วนแนวเสียงอัลโตและแนวเสียงทำหน้าที่เป็นเสียงประสานให้กับแนวทำนองหลัก โดยแนวเสียงอัลโตเป็นเสียงประสานให้กับแนวโซปราโน ส่วนแนวเสียงเบสเป็นเสียงประสานให้กับแนวเทเนอร์

ห้องที่ 91-92 นำเสนอทำนอง D เป็นประโยคเพลงสั้น ๆ มีความยาว 2 ห้อง นำเสนอโดยแนวเสียงโซปราโน ในจังหวะที่ 2 ห้องที่ 90 ส่วนอีก 3 แนวเสียงทำหน้าที่เป็นเสียงประสาน

2) การวิเคราะห์ด้านทำนองและเสียงประสาน ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์บทเพลงขึ้นชีวิตโดยนำด้านทำนองและด้านเสียงประสานมาวิเคราะห์ร่วมกันเพื่อสร้างแนวทางการสอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

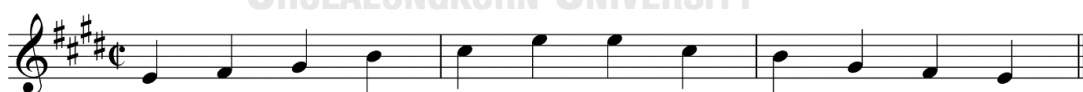
บทเพลงขึ้นชีวิตอยู่ในบันไดเสียง อีเมเจอร์ (E Major) ต้นฉบับเดิมอยู่ในบันไดเสียง เอฟเมเจอร์ (F Major) ปรับบันไดเสียงลงเพื่อให้นักเรียนสามารถร้องเสียงสูงได้สบายขึ้น มีลักษณะการประสานเสียงแบบแคนอน (Canon) ผสมผสานกับการประสานเสียงแบบ 4 แนว (SATB) มีระยะช่วงเสียงสูงสุดและต่ำสุดในแต่ละแนวเสียง ตามภาพที่ 8 ดังนี้

ภาพที่ 8 ระยะช่วงเสียงต่ำสุดและสูงสุดของแต่ละแนวในบทเพลงขึ้นชีวิต

แนวทางการสอนบทเพลงขึ้นชีวิตด้านทำนองและเสียงประสาน ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางการสอนบทเพลงขึ้นชีวิตจากการวิเคราะห์ด้านทำนองและเสียงประสาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การฝึกร้องบันไดเสียงเพนตาโทนิค บทเพลงขึ้นชีวิตอยู่ในบันไดเสียงอี เมเจอร์ แต่โน้ตในแนวทำนองอยู่ในบันไดเสียงเพนตาโทนิค (Pentatonic) เนื่องจากไม่มีโน้ตตัวที่ 3 และตัวที่ 7 ของบันไดเสียง ดังนั้นการฝึกบันไดเสียงเพนตาโทนิค เช่นตัวอย่างที่ 1 จะทำให้นักเรียนสามารถร้องโน้ตแนวทำนองของบทเพลงขึ้นชีวิตได้แม่นยำมากขึ้น

ภาพที่ 9 ตัวอย่างที่ 1 บันไดเสียงเพนตาโทนิค

2. การฝึกกระบวนการหายใจและการควบคุมลมหายใจ ประโยคเพลงในบทเพลงขึ้นชีวิตมีความยาว 4 ห้อง หรือมีจำนวน 8 จังหวะ เช่นในตัวอย่างที่ 2 ด้วยลักษณะของทำนองเพลงที่ทำให้ไม่สามารถแอบหายใจได้ ดังนั้นนักเรียนควรฝึกกระบวนการหายใจเข้า-ออก ให้มีปริมาณลมที่เพียงพอ และฝึกการควบคุมลมหายใจให้มีความยาวมากกว่า 8 จังหวะ รวมถึงควรฝึกการหายใจเข้า-ออกอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถร้องประโยคเพลงได้อย่างต่อเนื่องและครอบคลุมประโยคเพลงได้ทั้งหมด

$\text{♩} = 70$ **A**

mp

Soprano

ขึ้น ชี วิต จิต ใจ รัก คู่ ห ทัย เร้า ใน อา รมณ

mp

Alto

ขึ้น ชี วิต จิต ใจ รัก คู่ ห ทัย เร้า ใน อา รมณ

ภาพที่ 10 ตัวอย่างที่ 2 บทเพลงขึ้นชีวิต ห้องที่ 1-4

3. การฝึกร้องโน้ตเอื้อนในภาษาไทย สำหรับแนวทำนองที่ผู้เรียบเรียงเสียงประสานได้ใส่ตัวโน้ตประดับ (Acciaccatura) ที่ใช้สำหรับการร้องเอื้อนไว้ เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถร้องโน้ตได้อย่างถูกต้องและพร้อมเพรียงกัน ส่วนแนวที่เป็นเสียงประสานให้ร้องตามโน้ตที่เขียนไว้ โดยไม่ต้องใส่เสียงเอื้อนเหมือนแนวทำนอง เช่นในตัวอย่างที่ 3 เพลงขึ้นชีวิต ห้องที่ 13-17 ในกรอบสี่เหลี่ยม แนวโซปราโนร้องเป็นแนวทำนองจึงมีการใส่โน้ตประดับไว้ เพื่อให้สามารถร้องเสียงเอื้อนได้อย่างถูกต้องและพร้อมเพรียงกัน ในขณะที่ แนวอัลโต เทเนอร์ และเบส เป็นเสียงประสานจึงมิได้ใส่โน้ตประดับสำหรับการเอื้อนไว้

2

12

B *mf*

S. ไป เธอ มี จัน มั่น ใจ เรา ขึ้น ฉ่ำ ใน ฤ ทัย ไม่ จาง แม้ วัน ไม่ สด ขึ้น

A. ไป เธอ มี จัน มั่น ใจ เรา ขึ้น ฉ่ำ ใน ฤ ทัย ไม่ จาง แม้ วัน ไม่ สด ขึ้น

T. ไป เธอ มี จัน มั่น ใจ เรา ขึ้น ฉ่ำ ใน ฤ ทัย ไม่ จาง แม้ วัน ไม่ สด ขึ้น

B. ไป เธอ มี จัน มั่น ใจ เรา ขึ้น ฉ่ำ ใน ฤ ทัย ไม่ จาง แม้ วัน ไม่ สด ขึ้น

ภาพที่ 11 ตัวอย่างที่ 3 บทเพลงขึ้นชีวิต ห้องที่ 12-17

4. การฝึกร้องเสียงประสานแบบแคนอนผสมผสานกับการประสานเสียงแบบ 4 แนว

ลักษณะการประสานเสียงในบทเพลงขึ้นชีวิตเป็นการประสานเสียงแบบแคนอนผสมผสานกับการ

ประสานเสียงแบบ 4 แนว ควรฝึกร้องเฉพาะแนวทำนองที่ประสานเสียงกันเป็นแคน่อนก่อน จนสามารถร้องได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ จากนั้นค่อยเพิ่มเสียงประสานอีก 2 สองแนวเข้ามา จะช่วยให้นักร้องเข้าใจบทบาทของแต่ละแนวเสียงได้มากขึ้น เช่น ตัวอย่างที่ 4 เพลงชื่นชีวิต ห้องที่ 32-36 ในกรอบสี่เหลี่ยม แนวโซปราโนร้องทำนอง B ในขณะที่แนวเบสร้องทำนอง A ดังนั้นควรฝึกซ้อมเฉพาะสองแนวดังกล่าวให้เกิดความแม่นยำและชำนาญก่อน จากนั้นจึงค่อยเพิ่มแนวอัลโตและแนวเทเนอร์ที่เป็นเสียงประสานเข้าไป

4

32

C

S. *mf* *mp* *mf*

A. *mp*

T. *mp*

B. *mf*

กัน แม่ วัน ไม่ สด ชื่น แม่ คีน จะ เปลา เปลียว รัก เธอ คน

กัน สด ชื่น แม่ คีน จะ เปลา เปลียว สุ

กัน สด ชื่น สุ เปลา เปลียว สุ

กัน ชื่น ชี วิต จิต ใจ รัก คู่ ห หัย เร้า ใน อา รมณ

ภาพที่ 12 ตัวอย่างที่ 4 บทเพลงชื่นชีวิต ห้องที่ 32-36

5. การฝึกร้องโน้ตที่เป็นขั้นคู่ 8 (Octave) โน้ตที่กระโดดเป็นขั้นคู่ (Interval) ที่กว้างมาก จะเกิดปัญหาในการควบคุมเสียง และทำให้เสียงเพี้ยนได้ จากตัวอย่างที่ 5 เพลงชื่นชีวิต ห้องที่ 82 แนวเทเนอร์และแนวเบส มีการร้องโน้ตกระโดดเป็นคู่ 8 (Octave) และห้องที่ 84 แนวโซปราโนและแนวอัลโตมีการร้องโน้ตกระโดดคู่ 8 เช่นกัน ดังนั้นควรระวังและฝึกร้องขั้นคู่ให้ตรงระดับเสียง

81 **F**

S. มอ มิ่ง ขวัญ ใน ถ หัย ไม่ จาง รัก เธอ เส มอ มิ่ง

A. มอ มิ่ง ขวัญ ใน ถ หัย ไม่ จาง รัก เธอ เส มอ มิ่ง

T. *mf* ใน ถ หัย ไม่ จาง รัก เธอ เส มอ มิ่ง ขวัญ ใน ถ หัย ไม่

B. *mf* ใน ถ หัย ไม่ จาง รัก เธอ เส มอ มิ่ง ขวัญ ใน ถ หัย ไม่

ภาพที่ 13 ตัวอย่างที่ 5 บทเพลงขึ้นชีวิต ห้องที่ 81-85

3) การวิเคราะห์ด้านจังหวะ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์บทเพลงขึ้นชีวิตด้านจังหวะเพื่อสร้างแนวทางการสอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

บทเพลงขึ้นชีวิต มีเครื่องหมายกำหนดจังหวะ ซีคัท (C-cut) หรือ 2/2 ตลอดทั้งบทเพลง ความเร็วของบทเพลง คือ จังหวะตัวขาว (Half note) เท่ากับ 70 มีความยาวของบทเพลงทั้งสิ้น 92 ห้อง (Measure)

แนวทางการสอนบทเพลงขึ้นชีวิตด้านจังหวะ ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางการสอนบทเพลงขึ้นชีวิตจากการวิเคราะห์ด้านจังหวะ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การฝึกจังหวะส่วนโน้ตให้คงที่ ส่วนของโน้ตที่ควรระวังในบทเพลงขึ้นชีวิต คือ ส่วนที่เป็นโน้ตตัวดำประจุดตามด้วยโน้ตเข้บ็ต 1 ชั้นและโน้ตตัวดำ เช่นตัวอย่างที่ 6 เพลงขึ้นชีวิต ในกรอบสี่เหลี่ยม ส่วนโน้ตที่เป็นตัวดำประจุดมักมีปัญหาร้องไม่ครบค่านโน้ตทำให้จังหวะของโน้ตเข้บ็ต 1 ชั้นที่ตามมาไม่คงที่ ดังนั้นควรฝึกให้นักเรียนนับจังหวะย่อย (Subdivision) เป็นตัวโน้ตเข้บ็ต 1 ชั้น และอาจใช้มือเคาะจังหวะเบา ๆ ไปด้วยในขณะที่ร้อง เพื่อให้จังหวะมั่นคงและพร้อมเพรียงกัน

$\text{♩} = 70$ **A**

Soprano *mp* ขึ้น ชีวิต จิตใจ รัก คู่ ห หัยเรา ใน อา รมณ

Alto *mp* ขึ้น ชีวิต จิตใจ รัก คู่ ห หัยเรา ใน อา รมณ

ภาพที่ 14 ตัวอย่างที่ 6 บทเพลงขึ้นชีวิตห้องที่ 1-4

2. การร้องจังหวะโน้ตประดับ (Acciacatura) โน้ตประดับที่เขียนขึ้นมาสำหรับแนวที่ร้องเป็นทำนองเพื่อใช้ในการเอื้อนคำ ควรร้องให้ตรงกับจังหวะเพื่อให้พร้อมเพรียงกัน เช่น ตัวอย่างที่ 7 เพลงชื่นชีวิต ในกรอบสี่เหลี่ยม ควรร้องโน้ตประดับให้ตรงกับจังหวะ ไม่ควรรีบร้อนในการเปลี่ยนเสียงโน้ต ให้รักษารhythmชาติของเสียงวรรณยุกต์ไว้ และควรฝึกให้นักเรียนร้องพร้อมกับใช้มือเคาะจังหวะไปด้วยเพื่อให้จังหวะพร้อมเพรียงกัน

$\text{♩} = 70$ **A**

Soprano: *mp* ขึ้น ชี วิต จิต ใจ รัก คู่ ห ทัย เร้า ใน อา รมณ

Alto: *mp* ขึ้น ชี วิต จิต ใจ รัก คู่ ห ทัย เร้า ใน อา รมณ

Tenor: *mp* พี่ กับ น้อง ขึ้น

Bass: *mp* พี่ กับ น้อง ขึ้น

ภาพที่ 15 ตัวอย่างที่ 7 บทเพลงชื่นชีวิต ห้องที่ 1-5

4) การวิเคราะห์ด้านคำร้อง ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์บทเพลงชื่นชีวิตด้านคำร้องเพื่อสร้างแนวทางการสอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

บทเพลงชื่นชีวิตเป็นบทเพลงประเภทลูกกรุง ประพันธ์คำร้องโดย แก้ว อัจฉริยะกุล (แก้วฟ้า) ประพันธ์ทำนองโดย เอื้อ สุนทรสนาน มีคำร้อง ดังนี้

ชื่นชีวิตจิตใจ รักคู่หทัยเร้าในอารมณ
 พี่กับน้องชื่นชม ทุกสิ่งเกลียวกลมกริมย์ฤทัย
 ขึ้นในรักฝากคำ ผังจิตใจจำนนมนำกันไป
 เธอมีฉันทันใจ เราชื่นฉ่ำในฤทัยไม่จาง
 แม้วันไม่สดชื่น แม้คืนจะเปล่าเปลี่ยว
 รักเธอคนเดียว รื่นรมย์กลมเกลียวทุกทาง
 แสงเงินไม่สาดส่อง แสงทองไม่สุกสว่าง
 รักเรามีทาง สดชื่นไม่จางไม่ร้างห่างกัน
 รักเธอเสมอมีขวัญ ในฤทัยไม่จาง
 รักกันนิรันดร์ไป

บทเพลงขึ้นชีวิต มีคำร้องเป็นบทกลอนที่มีสัมผัสนอกและในที่สละสลวย มีเนื้อหาเกี่ยวกับ ความปรองดอง ความเป็นพี่เป็นน้อง ความรักใคร่กลมเกลียว

แนวทางการสอนบทเพลงขึ้นชีวิตด้านคำร้อง ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางการสอนบทเพลงขึ้นชีวิตจากการวิเคราะห์ด้านคำร้อง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การร้องเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทย เนื่องจากบทเพลงขึ้นชีวิตมีคำร้องเป็นภาษาไทย ควรระวังการออกเสียงวรรณยุกต์ให้ถูกต้องตามเสียงในภาษาไทย ซึ่งผู้เรียบเรียงเสียงประสานได้ใส่นोटเอื้อนสำหรับแนวเสียงที่ร้องเป็นทำนองไว้แล้ว ดังนั้น คำในวรรณยุกต์เสียงโทที่ต้องระวังในการเอื้อน ได้แก่คำว่า ขึ้น คู่ พี่ มั่น ไม่ รื่น ส่วนวรรณยุกต์เสียงจัตวาที่ต้องระวังในการเอื้อน คือคำว่า แสง สำหรับแนวเสียงที่ร้องเป็นเสียงประสานควรร้องตามโน้ตที่เขียนไว้ ไม่จำเป็นต้องร้องเอื้อนให้ตรงกับเสียงวรรณยุกต์

2. การร้องพยัญชนะต้นและคำควบกล้ำ การออกเสียงคำร้องให้ชัดเจนสำหรับพยัญชนะต้นในภาษาไทย เช่น ร ล ได้แก่คำว่า รัก รื่น รมณ์ เรา เป็นต้น และคำควบกล้ำ ได้แก่คำว่า กลม เกลียว เปล่า เปลี่ยว ขวัญ เป็นต้น ดังนั้นควรออกเสียงคำเหล่านี้ให้ชัดเจน เพื่อไม่ให้ความหมายของคำเปลี่ยนแปลงไป

3. การร้องคำที่มีตัวสะกด คำร้องภาษาไทยที่มีตัวสะกดในมาตราต่าง ๆ ได้แก่คำว่า ขึ้น (ชี) วิต จิต รัก กับ ชม เป็นต้น ควรออกเสียงตัวสะกดให้ชัดเจน

4. การร้องคำที่มีตัวสะกดเสียงยาว คำร้องที่มีตัวสะกดและมีโน้ตเป็นเสียงยาว เช่นคำว่า อารมณ์ จากตัวอย่างที่ 7 เพลงขึ้นชีวิตในห้องที่ 4 คำว่า “รมณ์” ควรร้องโดยปิดตัวสะกด “ม” แล้วฮัมเสียงต่อให้ครบค่านोटตัวกลม

2.2 การวิเคราะห์บทเพลงและนำเสนอแนวทางการสอนบทเพลงงามแสงเดือน

บทเพลงงามแสงเดือน ประพันธ์คำร้องโดย จมื่นมานิตยน์เรศ (นายเฉลิม เศรษฐนันท์) ประพันธ์ทำนองโดย อาจารย์มนตรี ตราโมท เรียบเรียงเสียงประสานสำหรับวงขับร้องประสานเสียง 4 แนว (SATB) โดยพรเทพ วิชชุชัยชาญ ผู้วิจัยนำบทเพลงมาวิเคราะห์เพื่อสร้างวิธีการสอน โดยสรุปได้ดังนี้

1) การวิเคราะห์โครงสร้างบทเพลง ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์โครงสร้างของบทเพลงงามแสงเดือน นำเสนอข้อมูลเป็นตาราง โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 5 แสดงโครงสร้างของบทเพลงงามแสงเดือน

ห้องที่	โครงสร้าง	โครงสร้างบันไดเสียงและประโยคเพลง
1-8	ทำนอง A	บันไดเสียง Eb Major / ประโยคเพลง 2+2+2+2 ห้อง
9-16	ทำนอง B	ประโยคเพลง 4+4 ห้อง
17-24	ทำนอง A	ประโยคเพลง 2+2+2+2 ห้อง
25-32	ทำนอง B	ประโยคเพลง 4+4 ห้อง
33-40	ทำนอง A	จบเพลง / ประโยคเพลง 2+2+2+2 ห้อง

จากตารางที่ 5 ตารางแสดงโครงสร้างของบทเพลงงามแสงเดือน แสดงให้เห็นว่าบทเพลงงามแสงเดือนเป็นบทเพลงที่มีโครงสร้างเรียบง่าย มีทำนองหลักเพลง 2 ทำนอง อยู่ในบันไดเสียง อีแฟลตเมเจอร์ตลอดทั้งเพลง

ห้องที่ 1-8 มีการนำเสนอทำนอง A จำนวน 2 รอบ ซึ่งทำนอง A ประกอบด้วยประโยคเพลงย่อยความยาวประโยคละ 2 ห้อง ได้แก่ประโยค a และ ประโยค b รอบแรกนำเสนอประโยค a โดยแนวเสียงโซปราโน และนำเสนอประโยค b โดยแนวเสียงอัลโตในขณะที่แนวเสียงโซปราโนร้องเสียงประสาน ส่วนรอบที่ 2 นำเสนอทำนอง A ทั้งหมดโดยแนวเสียงโซปราโน ซึ่งมีการยกเสียงประโยค b ให้สูงขึ้น คู่แปด (1 Octave) ระดับความดังค่อยทั้งหมด คือ ดังปานกลาง ยกเว้นแนวเสียงโซปราโนห้องที่ 3-4 ช่วงที่เป็นเสียงประสานจะมีความดังค่อย เบาปานกลาง

ห้องที่ 9-16 และห้องที่ 25-32 นำเสนอทำนอง B มีประโยคเพลง 2 ประโยค ความยาวประโยคละ 4 ห้อง นำเสนอโดยแนวเสียงโซปราโน ส่วนอีก 3 แนวเสียงทำหน้าที่เป็นเสียงประสาน ห้องที่ 9-14 มีการเรียบเรียงประสานเสียงแบบเลียนแบบเครื่องดนตรี (Vocal percussion) มีการทำจังหวะ (Rhythm) ในแนวเสียงเบส และมีการใช้จังหวะขัด (Syncopation) ในแนวเสียงอัลโตและแนวเสียงเทเนอร์ ความดังค่อยของแนวทำนอง คือ ดังปานกลาง ส่วนแนวประสานมีดังค่อย เบาปานกลาง

ห้องที่ 17-24 และห้องที่ 33-40 กลับมานำเสนอทำนอง A อีกครั้ง โดยมีรายละเอียดของเพลงเหมือนกับห้องที่ 1-8 การนำเสนอทำนอง A ในรอบที่ 3 ห้องที่ 23 มีเครื่องหมายซ้ำลง (rit.) เพื่อให้ร้องช้าลงและจบเพลงในห้องที่ 40

2) การวิเคราะห์ด้านทำนองและเสียงประสาน ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์บทเพลงขึ้นชีวิตโดยนำด้านทำนองและด้านเสียงประสานมาวิเคราะห์ร่วมกันเพื่อสร้างแนวทางการสอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

บทเพลงงามแสงเดือนอยู่ในบันไดเสียง อีแฟลตเมเจอร์ (E^b Major) มีลักษณะการประสานเสียงแบบ 4 แนว (SATB) มีระยะช่วงเสียงสูงสุดและต่ำสุดในแต่ละแนวเสียง ตามภาพที่ 16 ดังนี้

2. การฝึกเรื่องความสมดุลของเสียง (Balance) ในบทเพลงงามแสงเดือน ทำนอง A ถูกนำเสนอด้วยแนวเสียงโซปราโน ในห้องที่ 1-2 และเปลี่ยนไปนำเสนอด้วยแนวอัลโตในห้องที่ 3-4 ควรระวังเรื่องความสมดุลของเสียง (Balance) และความต่อเนื่องของแนวทำนอง เช่นในตัวอย่างที่ 10 เพลงงามแสงเดือน ห้องที่ 1-4 ในกรอบสี่เหลี่ยม แนวทำนอง A นำเสนอด้วยแนวเสียงโซปราโน และเปลี่ยนไปนำเสนอด้วยแนวเสียงอัลโตในห้องที่ 3 ในขณะที่เดียวกันแนวเสียงโซปราโนได้เปลี่ยนมา ร้องเสียงประสานในลักษณะเดสแคนท์ (Descant) ดังนั้นจึงต้องระมัดระวังเรื่องความสมดุลของเสียง เป็นพิเศษ ควรฝึกให้นักเรียนร้องเฉพาะแนวทำนองก่อนเพื่อให้มีแนวทำนองมีความต่อเนื่องและมีความสมดุลกัน จากนั้นฝึกให้นักเรียนฟังกันและได้ยินเสียงแนวทำนองเพลงในขณะที่ร้องไปด้วย เพื่อให้ไม่ให้แนวเสียงโซปราโนมีความดังมากกว่าแนวเสียงอัลโต และทำให้แนวทำนองมีความสมดุลของเสียงที่ดี มีความต่อเนื่องฟังแล้วไม่รู้สึกละเอียด

Soprano

งาม แสง เดือน มา เยือน สอง_ หล้า สุ งาม แสง

Alto

งาม แสง เดือน มา เยือน สอง_ หล้า งาม ไบ หน้า เมื่อ อยู่ วง รำ งาม แสง

Tenor

งาม แสง เดือน มา เยือน สอง หล้า งาม ไบ หน้า เมื่อ อยู่ วง รำ งาม แสง

Bass

งาม แสง เดือน มา เยือน สอง หล้า งาม ไบ หน้า เมื่อ อยู่ วง รำ งาม แสง

ภาพที่ 19 ตัวอย่างที่ 10 บทเพลงงามแสงเดือน ห้องที่ 1-4

3) การวิเคราะห์ด้านจังหวะ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์บทเพลงงามแสงเดือนด้านจังหวะเพื่อสร้างแนวทางการสอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

บทเพลงงามแสงเดือน มีเครื่องหมายกำหนดจังหวะ 2/4 ตลอดทั้งบทเพลง ความเร็วของบทเพลง คือ จังหวะตัวดำ (Quarter note) เท่ากับ 70 มีความยาวของบทเพลงทั้งสิ้น 40 ห้อง (Measure)

แนวทางการสอนบทเพลงงามแสงเดือนด้านจังหวะ ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางการสอนบทเพลงงามแสงเดือนจากการวิเคราะห์ด้านจังหวะ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การฝึกจังหวะส่วนโน้ตให้คงที่ รูปแบบจังหวะในบทเพลงงามแสงเดือนที่ควรระมัดระวังเวลาร้อง คือ โน้ตเชบ็ต 1 ชั้นประจุต ตามด้วยโน้ตเชบ็ต 2 ชั้นและโน้ตเชบ็ต 1 ชั้น เช่น ในตัวอย่างที่ 11 เพลงงามแสงเดือน ห้องที่ 1-4 ในกรอบสี่เหลี่ยมจะแสดงรูปแบบของจังหวะดังที่กล่าวมา สิ่งที่ต้องระมัดระวังคือ การร้องตัวโน้ตเชบ็ต 1 ชั้นประจุตไม่ครบค่าโน้ต ทำให้จังหวะตัวโน้ตเชบ็ต 2 ชั้นที่ตามมามีจังหวะไม่คงที่ ดังนั้นควรฝึกให้นักเรียนนับจังหวะย่อย (Subdivision) เป็นเชบ็ต 2 ชั้น และอาจใช้มือเคาะจังหวะเบา ๆ ไปด้วยในขณะที่ร้อง เพื่อให้จังหวะมั่นคงและพร้อมเพรียงกัน

The image shows a musical score for a four-part vocal ensemble (Soprano, Alto, Tenor, Bass) in 2/4 time. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The lyrics are in Thai. A box highlights the first four measures of the music, which correspond to the first four measures of the lyrics. The lyrics are: งาม แสง เดือน มา เยือน สอง หล้า สุข งาม แสง. The musical notation includes dynamics like *mf* and *mp*, and articulation marks like *v* (accents).

ภาพที่ 20 ตัวอย่างที่ 11 บทเพลงงามแสงเดือนห้องที่ 1-4

2. การร้องเสียงประสานแบบดนตรีประกอบเลียนแบบเสียงเครื่องดนตรี (Vocal percussion) ทำนอง B ในบทเพลงงามแสงเดือน มีลักษณะของการประสานเสียงเป็นลักษณะดนตรีประกอบเลียนแบบเครื่องดนตรี (Vocal percussion) มีการทำเสียงเป็นจังหวะ (Rhythm) ในแนวเบส และมีการร้องโดยใช้จังหวะขัด (Syncopation) ในแนวเสียงอัลโตและแนวเสียงเทเนอร์ เช่นในตัวอย่างที่ 12 เพลงงามแสงเดือน ห้องที่ 8-15 อาจเกิดปัญหาเรื่องจังหวะเหลื่อมไม่เท่ากัน ร้องไม่พร้อมเพรียงกันระหว่างแนวเสียงอัลโตและแนวเสียงเทเนอร์ ดังนั้นควรฝึกให้นักเรียนนับจังหวะย่อย (Subdivision) เป็นโน้ตเชบ็ต 1 ชั้น และอาจใช้มือเคาะจังหวะเบา ๆ ในขณะที่ร้อง เพื่อให้จังหวะมีความมั่นคงและพร้อมเพรียงกัน จากนั้นจึงฝึกให้นักเรียนฟังซึ่งกันและกันในขณะที่ร้องเพลง โดยเฉพาะการฟังแนวเบสในขณะที่ร้องไปด้วยกัน เพื่อให้จังหวะของแนวเสียงอัลโต เทเนอร์และเบสมีความสอดคล้อง พร้อมเพรียงและกลมกลืนไปด้วยกัน เมื่อฝึกจนแม่นยำและชำนาญแล้วจึงค่อยให้แนวเสียงโซปราโนมาร้องร่วมกัน

8

S. *V* *V* *V*
 รัส เรา เล่น เพื่อ ส นุก เปลือง

A. *mp*
 รัส ลา ลา ลา ลา ลา

T. *mp*
 รัส ลา ลา ลา ลา ลา

B. *mp*
 รัส ดม ดม ดม ดม

11

S. *V* *V* *V*
 ทุก ขว ย ษ ก่า ขอ ใ ให้ เล่น ฟอน รัส เพื่อ ส่า มัค คี

A. *V* *V* *V*
 ลา ลา ลา ลา ลา ลา ลา ลา ลา ลา ส่า มัค คี

T. *V* *V* *V*
 ลา ลา ลา ลา ลา ลา ลา ลา ลา ลา ส่า มัค คี

B. *V* *V* *V*
 ดม ดม ดม ดม ดม ดม ดม ดม ส่า มัค คี

ภาพที่ 21 ตัวอย่างที่ 12 เพลงงามแสงเดือน ห้องที่ 8-15

4) การวิเคราะห์ด้านคำร้อง ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์บทเพลงงามแสงเดือนด้านคำร้องเพื่อสร้างแนวทางการสอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

บทเพลงงามแสงเดือน เป็นบทเพลงร่ำวง ประพันธ์คำร้องโดย จมื่นมานิตยัณเรศ (นายเฉลิม เสวตนันท์) ประพันธ์ทำนองโดย อาจารย์มนตรี ตราโมท มีคำร้องดังนี้

งามแสงเดือนมาเยือนส่องหล้า	งามไบหน้าเมื่ออยู่วงรำ
งามแสงเดือนมาเยือนส่องหล้า	งามไบหน้าเมื่ออยู่วงรำ
เราเล่นเพื่อสนุก	เปลื้องทุกข์วาระเก่า
ขอให้เล่นฟ้อนรำ	เพื่อสามัคคีเอย
งามแสงเดือนมาเยือนส่องหล้า	งามไบหน้าเมื่ออยู่วงรำ
งามแสงเดือนมาเยือนส่องหล้า	งามไบหน้าเมื่ออยู่วงรำ

บทเพลงงามแสงเดือน คำร้องเป็นบทกลอนที่มีสัมผัสนอกและในที่สละสลวย เนื้อหามีความหมายว่า เวลาที่แสงจันทร์ส่องมา ทำให้โลกนี้ดูสวยงาม และผู้ที่มาเล่นร่าวกก็ดูสวยงามไปด้วย การร่าวกทำให้มีความสุข สนุกสนาน หมดความทุกข์ และทำให้สามัคคีกัน

แนวทางการสอนบทเพลงงามแสงเดือนด้านคำร้อง ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางการสอนบทเพลงงามแสงเดือนจากการวิเคราะห์ด้านคำร้อง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การร้องเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทย เนื่องจากบทเพลงงามแสงเดือนมีคำร้องเป็นภาษาไทย ควรระวังการออกเสียงวรรณยุกต์ให้ถูกต้องตามเสียงในภาษาไทย ซึ่งผู้เรียบเรียงเสียงประสานได้ใส่โน้ตเอื้อนสำหรับแนวเสียงที่ร้องเป็นทำนองไว้แล้ว ดังนั้น คำที่ควรระวังในการเอื้อนวรรณยุกต์เสียงโท ได้แก่คำว่า หล้า หน้า เล่น เปลื้อง ให้ เพื่อ ส่วนคำในวรรณยุกต์เสียงจัตวาที่ควรระวังในการเอื้อน คือคำว่า แสง सा(มีคศ) สำหรับแนวเสียงที่ร้องเป็นเสียงประสานควรร้องตามโน้ตที่ได้เขียนไว้ ไม่จำเป็นต้องร้องเอื้อนให้ตรงกับเสียงวรรณยุกต์

2. การร้องพยัญชนะต้นและคำควบกล้ำ การออกเสียงคำร้องให้ชัดเจนสำหรับพยัญชนะต้นในภาษาไทย เช่น ร ล ได้แก่คำว่า รำ เรา เล่น เป็นต้น และคำควบกล้ำ ได้แก่คำว่า เปลื้อง ควรออกเสียงให้ชัดเจน เพื่อไม่ให้ความหมายของคำเปลี่ยนแปลงไป

3. การร้องคำที่มีตัวสะกด คำร้องภาษาไทยที่มีตัวสะกดในมาตราต่าง ๆ ได้แก่คำว่า งาม แสง เดือน เยือน ส่อง วง เล่น สนุก เปลื้อง ทุกข์ ฟ้อน ควรออกเสียงตัวสะกดให้ชัดเจน

4. การร้องคำที่มีตัวสะกดเสียงยาว การปิดเสียงคำร้องในลักษณะดนตรีประกอบเลียนแบบเครื่องดนตรี (Vocal percussion) เช่นคำว่า ดุม ซึ่งมีตัวสะกดอยู่ใน แม่ กม ควรปิดคำร้องให้พร้อมเพรียงกันและให้ฮัมเสียงต่อ ตัวอย่างเช่นคำว่า ดุม ให้ร้องว่า ดุม-อือ เพื่อให้เกิดความกังวานของเสียง (Resonance)

2.3 การวิเคราะห์บทเพลงและนำเสนอแนวทางการสอนบทเพลงสตุติจอมราชา

บทเพลงสตุติจอมราชา ประพันธ์คำร้องโดย วิเชียร ตันติพิมลพันธ์ ทำนองโดย วิรัช อยู่ถาวร เรียบเรียงเสียงประสานสำหรับวงขับร้องประสานเสียง 4 แนว (SATB) โดยพรเทพ วิชชุชัยชาญ ผู้วิจัยนำบทเพลงมาวิเคราะห์เพื่อสร้างวิธีการสอน โดยสรุปได้ดังนี้

1) การวิเคราะห์โครงสร้างบทเพลง ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์โครงสร้างของบทเพลงสตุติจอมราชา นำเสนอข้อมูลเป็นตาราง โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 6 แสดงโครงสร้างของบทเพลงสดุดีจอมราชา

ห้องที่	โครงสร้าง	โครงสร้างบันไดเสียงและประโยคเพลง
1-8	ทำนอง A	บันไดเสียง F Major / ประโยคเพลง 4+4 ห้อง
9-16	ทำนอง A'	ประโยคเพลง 4+4 ห้อง
17-25	ทำนอง B	ประโยคเพลง 4+4 ห้อง

จากตารางที่ 6 ตารางแสดงโครงสร้างของบทเพลงสดุดีจอมราชา แสดงให้เห็นว่าบทเพลงสดุดีจอมราชาเป็นบทเพลงที่มีโครงสร้างเรียบง่าย มีทำนองหลักเพียง 2 ทำนอง อยู่ในบันไดเสียง เอฟ เมเจอร์ตลอดทั้งเพลง

ห้องที่ 1-8 นำเสนอทำนอง A ในบันไดเสียง เอฟ เมเจอร์ (F Major) โดยทำนองอยู่ที่แนวเสียงโซปราโน ประโยคเพลงมีความยาว 4 ห้อง จำนวน 2 ประโยค ประโยคแรก ในห้องที่ 1-4 มีการนำเสนอทำนองย่อย ๆ ในลักษณะเป็นห่วงลำดับทำนอง (Sequence)

ห้องที่ 9-16 นำเสนอทำนอง A' มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะของส่วนโน้ตเพื่อให้สอดคล้องกับคำร้อง และมีการเปลี่ยนแปลงทำนองต่างจากทำนอง A ในช่วงท้ายของประโยคเพลง

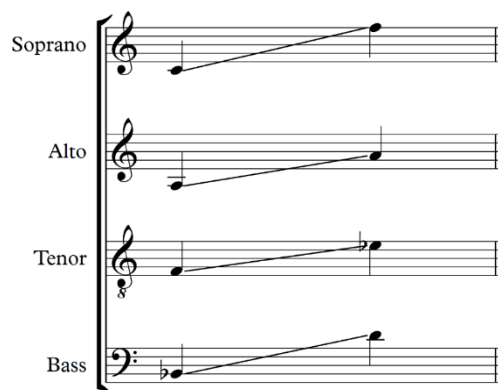
ห้องที่ 17 นำเสนอทำนอง B โดยแนวเสียงโซปราโน มีแนวเสียงอัลโตร้องประสานไปในแนวทางเดียวกัน ส่วนแนวเสียงเทเนอร์และเบสทำหน้าที่ร้องเสียงยาวเพื่อเติมเสียงในคอร์ดให้ครบ

ห้องที่ 20 แนวเสียงเทเนอร์และเบสได้นำเสนอทำนอง B ประโยคเพลงที่สอง ส่วนแนวเสียงโซปราโนและอัลโตทำหน้าที่เสียงประสานร้องเสียงยาวเพื่อให้ครบเสียงประสานในคอร์ด จากนั้นในห้องที่ 23-25 แนวทำนองได้กลับมาอยู่ที่แนวเสียงโซปราโนอีกครั้งจนจบบทเพลง

บทเพลงสดุดีจอมราชาเป็นบทเพลงสั้น ๆ ผู้เรียบเรียงจึงกำหนดให้มีการร้องซ้ำทวนทั้งหมดอีกรอบ โดยมีโครงสร้างและรายละเอียดในเพลงเหมือนเดิม

2) การวิเคราะห์ด้านทำนองและเสียงประสาน ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์บทเพลงสดุดีจอมราชาโดยนำด้านทำนองและด้านเสียงประสานมาวิเคราะห์ร่วมกันเพื่อสร้างแนวทางการสอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

บทเพลงสดุดีจอมราชาอยู่ในบันไดเสียง เอฟเมเจอร์ (F Major) ต้นฉบับเดิมอยู่ในบันไดเสียงเสียงอีแฟลตเมเจอร์ (E^b Major) ปรับบันไดเสียงสูงขึ้นเพื่อให้สามารถทำเสียงประสานได้หลากหลายมากขึ้น มีลักษณะการประสานเสียงแบบ 4 แนว (SATB) ระยะเวลาเสียงสูงสุดและต่ำสุดในแต่ละแนวเสียง ตามภาพที่ 22 ดังนี้

ภาพที่ 22 ระยะช่วงเสียงต่ำสุดและสูงสุดของแต่ละแนวในเพลงสดุดีจอมราชา

แนวทางการสอนบทเพลงสดุดีจอมราชาด้านทำนองและเสียงประสาน ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางการสอนบทเพลงสดุดีจอมราชาด้านทำนองและเสียงประสาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การฝึกร้องโน้ตที่เป็นขั้นคู่ที่กว้าง ลักษณะทำนองของบทเพลงสดุดีจอมราชา จะเริ่มจากโน้ตสูงที่ต้นประโยคเพลงแล้วเคลื่อนที่ต่ำลงในช่วงท้ายประโยคเพลง ทำให้เกิดเป็นขั้นคู่ (Interval) ที่กว้าง ถึงแม้ว่าจะเป็นคนละประโยคเพลง แต่อาจเกิดปัญหาเรื่องการร้องเพี้ยนได้ เช่นตัวอย่างที่ 13 เพลงสดุดีจอมราชา ห้องที่ 1-5 ในกรอบสี่เหลี่ยม ดังนั้นควรระวังโน้ตตัวแรกของประโยคเพลงโดยเน้นให้ร้องตรงระดับเสียงและควรฝึกร้องขั้นคู่ให้ตรงระดับเสียง

Soprano
ถ วาย บัง คม จอม รา ชา พระ บุญ ญา เกริก ฟ้า ไกล ธ ทรง เป็น ร่ม

Alto
ถ วาย บัง คม จอม รา ชา พระ บุญ ญา เกริก ฟ้า ไกล ธ ทรง เป็น ร่ม

Tenor
ถ วาย บัง คม จอม รา ชา พระ บุญ ญา เกริก ฟ้า ไกล ธ ทรง เป็น ร่ม

Bass
ถ วาย บัง คม จอม รา ชา พระ บุญ ญา เกริก ฟ้า ไกล ธ ทรง เป็น ร่ม

ภาพที่ 24 ตัวอย่างที่ 14 บทเพลงสดุดีจอมราชา ห้องที่ 1-5

3) การวิเคราะห์ด้านจังหวะ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์บทเพลงสดุดีจอมราชาด้านจังหวะเพื่อสร้างแนวทางการสอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

บทเพลงสดุดีจอมราชา มีเครื่องหมายกำหนดจังหวะ 4/4 ตลอดทั้งบทเพลง ความเร็วของบทเพลง คือ จังหวะตัวดำ (Quarter note) เท่ากับ 100 มีความยาวทั้งสิ้น 25 ห้อง (Measure) เนื่องจากเป็นบทเพลงสั้น ๆ ผู้เรียบเรียงจึงกำหนดให้ร้องซ้ำทั้งบทเพลงอีกจำนวน 1 รอบ

แนวทางการสอนบทเพลงสดุดีจอมราชาด้านจังหวะ ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางการสอนบทเพลงสดุดีจอมราชาด้านจังหวะ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การฝึกร้องจังหวะโน้ตตัวแรกให้พร้อมเพรียงกัน โน้ตเริ่มต้นของบทเพลงสดุดีจอมราชาเป็นตัวโน้ต เขบ็ต 2 ชั้น ตามด้วยโน้ตตัวดำประจุ เช่น ตัวอย่างที่ 15 เพลงสดุดีจอมราชา ห้องที่ 1-5 ในกรอบสี่เหลี่ยม อาจมีปัญหาในการเริ่มร้องให้พร้อมเพรียงกัน ดังนั้นควรให้นักเรียนฝึกหายใจพร้อมกัน และควรฝึกให้นักเรียนจังหวะย่อย (Subdivision) เป็นเขบ็ต 2 ชั้น เพื่อให้นักเรียนสามารถร้องโน้ตตัวแรกได้อย่างพร้อมเพรียงกัน

Soprano
ถ วาย บัง คม จอม รา ชา พระ บุญ ญา เกริก ฟ้า ไกล ธ ทรง เป็น ร่ม

ภาพที่ 25 ตัวอย่างที่ 15 บทเพลงสดุดีจอมราชา ห้องที่ 1-5

2. การฝึกจังหวะส่วนโน้ตให้คงที่ รูปแบบของตัวโน้ตที่ควรระมัดระวังในบทเพลงสดุดีจอมราชา คือ ส่วนโน้ตที่เป็นเช็ต 1 ชั้นประจุต ตามด้วยโน้ตเช็ต 2 ชั้น เช่น ในตัวอย่างที่ 16 เพลงสดุดีจอมราชา ห้องที่ 6-10 ในกรอบสี่เหลี่ยมจะแสดงรูปแบบจังหวะดังกล่าว สิ่งที่ต้องระมัดระวังคือ การร้องตัวโน้ตเช็ต 1 ชั้นประจุตไม่ครบค่าโน้ต ทำให้จังหวะของโน้ตเช็ต 2 ชั้นที่ตามมาจึงจังหวะไม่คงที่ ควรฝึกให้นักเรียนนับจังหวะย่อย (Subdivision) เป็นเช็ต 2 ชั้น และอาจใช้มือเคาะจังหวะเบา ๆ ไปด้วยในขณะที่ร้อง เพื่อให้จังหวะมั่นคงและพร้อมเพรียงกัน

6

S. โพธิ์ ร่ม ไทร ศูนย์รวมใจชาวไทย สมัครสมาน ถวายพระพรองค์ราชา ชีนิ

A. โพธิ์ ร่ม ไทร ศูนย์รวมใจชาวไทย สมัครสมาน ถวายพระพรองค์ราชา ชีนิ

T. โพธิ์ ร่ม ไทร ศูนย์รวมใจชาวไทย สมัครสมาน ถวายพระพรองค์ราชา ชีนิ

B. โพธิ์ ร่ม ไทร ศูนย์รวมใจชาวไทย สมัครสมาน ถวายพระพรองค์ราชา ชีนิ

ภาพที่ 26 ตัวอย่างที่ 16 เพลงสดุดีจอมราชา ห้องที่ 6-10

4) การวิเคราะห์ด้านคำร้อง ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์บทเพลงสดุดีจอมราชาด้านคำร้องเพื่อสร้างแนวทางการสอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

บทเพลงสดุดีจอมราชา เป็นบทเพลงเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 ประพันธ์คำร้องโดย วิเชียร ตันติพิมลพันธ์ ทำนองโดย วิรัช อยู่ถาวร มีคำร้องดังนี้

ถวายบังคมจอมราชา	พระบุญญาเกริกฟ้าไกล
ธ ทรงเป็นร่มโพธิ์ร่มไทร	ศูนย์รวมใจชาวไทยสมัครสมาน
ถวายพระพรองค์ราชา	คู่บารมีองค์ราชัน
ขอพระองค์ทรงเกษมสำราญ	งามตระการเคียงชัฏติยะไทย
อุ่นไอรักฟ้าเรืองรองแสงทองส่องมา	ไพร่ฟ้าต่างสดใส
มหาราชาราชินีมิ่งขวัญปวงชนชาวไทย	เทิดให้พระภูวไนยถวายใจ สดุดี

บทเพลงสดุดีจอมราชา มีคำร้องเป็นบทกลอนที่มีสัมผัสนอกและในที่สละสลวย มีเนื้อหาเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าสุทิดาฯ พระบรมราชินี บทเพลงสดุดีจอมราชาเป็นบทเพลงหลักที่ใช้ในการเฉลิมพระเกียรติในหลวงรัชกาลที่ 10 เพื่อใช้ในการขับร้องถวายพระพรชัยมงคลในโอกาสสำคัญต่าง ๆ

แนวทางการสอนบทเพลงสดุดีจอมราชาด้านคำร้อง ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางการสอนบทเพลงสดุดีจอมราชาจากการวิเคราะห์ด้านคำร้อง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การร้องโน้ตเอื้อนในภาษาไทย เนื่องจากบทเพลงสดุดีจอมราชามีคำร้องเป็นภาษาไทย มีคำร้องกับทำนองที่ค่อนข้างตรงกับเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทย ผู้เรียบเรียงจึงมีได้เขียนตัวโน้ตสำหรับการเอื้อนเสียงเอาไว้ ดังนั้น ควรระวังเรื่องการออกเสียงวรรณยุกต์ให้ถูกต้องตามเสียงในภาษาไทย เช่นคำว่า ถวาย สมาน เป็นต้น สำหรับแนวเสียงที่ร้องเสียงประสานให้ร้องตามโน้ตที่เขียนไว้ ไม่จำเป็นต้องร้องเอื้อนให้ตรงกับเสียงวรรณยุกต์

2. การร้องพยัญชนะต้นและคำควบกล้ำ การออกเสียงคำร้องให้ชัดเจนสำหรับพยัญชนะต้นในภาษาไทย เช่น ร ล ได้แก่คำว่า ร่ม รวม เรืองรอง เป็นต้น และคำควบกล้ำ ได้แก่คำว่า พระ เกริก ไกล ควรออกเสียงให้ชัดเจน เพื่อไม่ให้ความหมายของคำเปลี่ยนแปลงไป

3. การร้องคำที่มีตัวสะกด คำร้องภาษาไทยที่มีตัวสะกดในมาตราต่าง ๆ ได้แก่คำว่า บังคม จอม บุญ เกริก ทรง เป็น ร่ม ศูนย์ สมัครสมาน ควรออกเสียงตัวสะกดให้ชัดเจน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องแนวทางการสอนขับร้องประสานเสียงด้วยบทเพลงภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และแสดงข้อเสนอแนะ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเรียบเรียงเสียงประสานบทเพลงขับร้องประสานเสียงภาษาไทยสำหรับวงขับร้องประสานเสียง 4 แนว (SATB) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นจำนวน 3 บทเพลง ได้แก่ บทเพลงชื่นชีวิต บทเพลงงามแสงเดือน และบทเพลงสดุดีจอมราชา
2. เพื่อนำเสนอแนวทางการสอนขับร้องประสานเสียงด้วยบทเพลงขับร้องประสานเสียงภาษาไทยที่ได้เรียบเรียงขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการสอนขับร้องประสานเสียงด้วยบทเพลงภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีขั้นตอนดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นและเป็นแนวทางในการวิจัย โดยแบ่งเป็นหัวข้อดังนี้

1. ศึกษาการเรียนการสอนขับร้องประสานเสียงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งประกอบด้วย การจำแนกเสียงของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย การสอนร้องเพลงนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. ศึกษาวิธีการคัดเลือกบทเพลงสำหรับวงขับร้องประสานเสียง
3. ศึกษาวิธีการวิเคราะห์บทเพลงเพื่อสร้างแนวทางการสอน

ขั้นที่ 2 กำหนดประชากรและคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็นการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. บทเพลงภาษาไทยเพื่อใช้ในการเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับวงขับร้องประสานเสียง 4 แนว (SATB) จำนวน 3 บทเพลง ได้แก่ บทเพลงชื่นชีวิต บทเพลงงามแสงเดือน และบทเพลงสดุดีจอมราชา
2. ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินบทเพลงขับร้องประสานเสียง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการประพันธ์บทเพลงขับร้องประสานเสียง ผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียบเรียงเสียงประสานบทเพลงขับร้องประสานเสียง และผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนขับร้องประสานเสียง จำนวน 3 ท่าน

ขั้นที่ 3 การสร้างเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคัดเลือกกลุ่มผู้ทรงคุณโดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ตรงกับงานวิจัย โดยเครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลวิจัยมีดังนี้

1. แบบสังเกตและวิเคราะห์บทเพลง เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์สำหรับการเรียบเรียงเสียงประสานและใช้สร้างแนวทางการสอนขับร้องประสานเสียง โดยคำนึงถึงสาระดนตรีและหัวข้อในการสอนขับร้องประสานเสียง ดังต่อไปนี้
  - 1.1 ด้านทำนองและเสียงประสาน ได้แก่ ใช้บันไดเสียงเมเจอร์ มีการดำเนินทางคอร์ดที่เรียบง่ายไม่ซับซ้อน หลีกเสียงขั้นคู่ที่ไม่นิยมใช้ เช่น คู่ห้าดีมินิช (Diminished) หรือคู่สี่อ็อกเมนเตด (Augmented) เป็นต้น
  - 1.2 ด้านจังหวะ ได้แก่ ใช้อัตราจังหวะแบบธรรมดา (Simple Time) รูปแบบจังหวะไม่ซับซ้อน มีการใช้จังหวะขัดบ้าง เล็กน้อย ตามความเหมาะสมกับระดับพื้นฐานความเข้าใจของผู้เรียน
  - 1.3 ด้านคำร้อง ได้แก่ การใช้คำร้องที่มีโน้ตเพียงโดยไม่มีโน้ตการเอื้อน อาจมีการร้องโน้ตเอื้อนบ้างโดยให้ความสำคัญกับเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทย
  - 1.4 ระดับช่วงเสียงที่เหมาะสมกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในแต่ละแนวเสียง
2. แบบประเมินบทเพลงขับร้องประสานเสียง เพื่อสอบถามในประเด็นความเหมาะสมของบทเพลงกับระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ข้อเสนอแนะทางเทคนิคการเรียบเรียงเสียงประสานเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขบทเพลง

ขั้นที่ 4 เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ข้อมูลบทเพลงขับร้องประสานเสียงเรียบเรียงที่ขึ้น โดยมีขั้นตอนดังนี้

- 2.1 คัดเลือกบทเพลงภาษาไทยจำนวน 3 บทเพลง
- 2.2 เรียบเรียงเสียงประสานบทเพลงสำหรับวงขับร้องประสานเสียง 4 แนว
- 2.3 ส่งบทเพลงให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาและนำกลับมาแก้ไขปรับปรุง
- 2.4 วิเคราะห์บทเพลงที่เรียบเรียงขึ้นเพื่อสร้างแนวทางการสอน

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ใช้การตีความและสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Induction) จากนั้นนำเสนอข้อมูลแบบความเรียงโดยใช้การพรรณความ (Descriptive) โดยมีภาพและตารางประกอบ

ขั้นที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และนำเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

1. ตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมให้มีความถูกต้องและครบถ้วน
2. นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ มานำเสนอข้อมูลแบบความเรียงโดยใช้การพรรณความ (Descriptive) โดยมีภาพและตารางประกอบ
3. นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ และใช้แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง นำมาสรุปและสร้างเป็นแนวทางการสอนขับร้องประสานเสียงด้วยบทเพลงภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการสอนขับร้องประสานเสียงด้วยบทเพลงภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีวัตถุประสงค์เพื่อเรียบเรียงเสียงประสานบทเพลงขับร้องประสานเสียงภาษาไทยสำหรับวงขับร้องประสานเสียง 4 แนว (SATB) จำนวน 3 บทเพลง ได้แก่ เพลงขึ้นชีวิต เพลงงามแสงเดือน และ เพลงสดุดีจอมราชา และนำเสนอแนวทางการสอนขับร้องประสานเสียงด้วยบทเพลงขับร้องประสานเสียงภาษาไทยที่เรียบเรียงขึ้น ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยออกเป็น 2 ตอน ได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการเรียบเรียงบทเพลงขับร้องประสานเสียง

บทเพลงขับร้องประสานเสียงภาษาไทยที่เรียบเรียงขึ้นสำหรับวงขับร้องประสานเสียง 4 แนว (SATB) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 3 บทเพลง ได้แก่ บทเพลงขึ้นชีวิต บทงามแสงเดือน และบทเพลงสดุดีจอมราชา ได้รับการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิว่ามีความเหมาะสมกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งในด้านทำนอง เสียงประสาน จังหวะ และคำร้อง ผู้วิจัยจึงได้การทำปรับปรุงแก้ไขบทเพลงทั้ง 3 บทเพลง จากผลการประเมินและข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้บทเพลงมีความสมบูรณ์ขึ้น โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. บทเพลงขึ้นชีวิต ประพันธ์คำร้องโดย แก้ว อัจฉริยะกุล (แก้วฟ้า) ประพันธ์ทำนองโดย เอื้อ สุนทรสนาน เรียบเรียงเสียงประสานสำหรับวงขับร้องประสานเสียง 4 แนว (SATB) โดย พรเทพ วิชูชัยชาญ ใช้วิธีการคัดเลือกบทเพลงแบบเจาะจง โดยมีเหตุผลในการคัดเลือกเพลงดังนี้ บทเพลงขึ้นชีวิตเป็นบทเพลงประเภทลูกกรุง ที่มีทำนองไพเราะ มีจังหวะตื่นเต้นเร้าใจ สนุกสนาน ทำนองร้องได้ไม่ยาก คำร้องเป็นบทกลอน มีสัมผัสนอกและในสละสลวย มีเนื้อหาเกี่ยวกับความปรองดอง ความเป็นพี่เป็นน้อง ความรักใคร่กลมเกลียว เป็นบทเพลงสั้น ๆ มีทำนองและคำร้องเพียง 2 ท่อน สิ่งพิเศษสำหรับบทเพลงนี้คือ สามารถนำทำนองเพลงท่อนที่ 1 และท่อนที่ 2 มาร้องพร้อมกันได้ ในลักษณะการประสานเสียงแบบแคนอน เมื่อเรียบเรียงประสานเสร็จเรียบร้อย มีความยาวของบทเพลงทั้งสิ้น 92 ห้อง มีจำนวนหน้าทั้งหมด 9 หน้า (โน้ตเพลงขนาดเต็มปรากฏในภาคผนวก ง) มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) บทเพลงอยู่ในบันไดเสียง อีเมเจอร์ (E Major) ต้นฉบับเดิมอยู่ในบันไดเสียง เอฟเมเจอร์ (F Major) ปรับบันไดเสียงต่ำลงเพื่อให้นักเรียนสามารถร้องเสียงสูงได้สบายขึ้น มีทำนองหลักเพียง 2 ทำนอง มีลักษณะเสียงประสานเป็นแบบแคนอน (Canon) ผสมผสานกับการประสานเสียงแบบ 4 แนว

2) มีเครื่องหมายกำหนดจังหวะแบบซีคัต (C-cut) หรือ 2/2 ตลอดทั้งบทเพลง ความเร็วของบทเพลง คือ จังหวะตัวขาว (Half note) เท่ากับ 70

3) ใช้คำร้องภาษาไทย มีการเพิ่มเติมโน้ตประดับ (Acciaccatura) เพื่อใช้สำหรับการร้องเสียงเอื้อนในแนวทำนอง ให้สามารถร้องเสียงวรรณยุกต์ในคำร้องภาษาไทยได้อย่างถูกต้องและชัดเจนขึ้น

2. บทเพลงงามแสงเดือน ประพันธ์คำร้องโดย จมื่นมานิตยัณเรศ (นายเฉลิม เศวตนันท์) ประพันธ์ทำนองโดย อาจารย์มนตรี ตราโมท เรียบเรียงเสียงประสานสำหรับวงขับร้องประสานเสียง 4 แนว (SATB) โดยพรเทพ วิชูชัยชาญ ใช้วิธีการคัดเลือกบทเพลงแบบเจาะจง โดยมีเหตุผลในการคัดเลือกเพลงดังนี้ บทเพลงงามแสงเดือนเป็นบทเพลงประเภทราวงที่มีทำนองเพลงไพเราะ มีจังหวะที่สนุกสนาน ทำนองอยู่ในบันไดเสียงเพนตาโทนิคทำให้มีกลิ่นอายของสำเนียงไทย คำร้องเป็นบทกลอนที่มีสัมผัสสละสลวย เนื้อหาของบทเพลงมีใจความว่า “เวลาที่แสงจันทร์ส่องมา ทำให้โลกนี้ดูสวยงาม และผู้ที่มาเล่นราวงก็ดูสวยงามด้วย การราวงทำให้มีความสุขสนุกสนาน หมดสิ้นความทุกข์และทำให้สามัคคีกัน” เป็นบทเพลงสั้น ๆ ที่มีทำนองและคำร้องเพียง 2 ท่อน สิ่งพิเศษสำหรับบทเพลงนี้คือ คำร้องมีโน้ตเอื้อนหลายตัวโน้ต หมายถึง คำร้อง 1 คำจะมีจำนวนตัวโน้ตอยู่หลายตัว ทำให้นักเรียนได้ฝึกการร้องเอื้อนแบบหลายตัวโน้ต ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญอย่างหนึ่งของทำนองในบทเพลงไทยแบบดั้งเดิม นอกจากนี้ในท่อนที่ 2 ของบทเพลงนี้ยังสามารถทำรูปแบบการประสานเสียงแบบดนตรีประกอบเลียนแบบเครื่องดนตรี (Vocal percussion) ได้อีกด้วย เมื่อเรียบเรียงเสียงประสานเสร็จ

เรียบร้อย มีความยาวของบทเพลงทั้งสิ้น 40 ห้อง มีจำนวนหน้าทั้งหมด 2 หน้า ดังนี้ (โน้ตเพลงขนาดเต็มปรากฏในภาคผนวก ง) มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) บทเพลงอยู่ในบันไดเสียงอีแฟลตเมเจอร์ (E^b Major) ทำนองเพลงมาจากบันไดเสียงเพนตาโทนิค (Pentatonic) มีทำนองหลักเพียง 2 ทำนอง ลักษณะเสียงประสานเป็นการประสานเสียงแบบ 4 แนว (SATB) สำหรับท่อนทำนอง B ใช้การประสานเสียงแบบเลียนแบบเสียงเครื่องดนตรี (Vocal Percussion)

2) มีเครื่องหมายกำหนดจังหวะ 2/4 ตลอดทั้งบทเพลง ความเร็วของบทเพลง คือ จังหวะตัวดำ (Quarter note) เท่ากับ 70 มีความยาวของเพลงทั้งสิ้น 40 ห้อง

3) ใช้คำร้องภาษาไทย มีการเพิ่มเติมโน้ตประดับ (Acciaccatura) เพื่อใช้สำหรับการร้องเสียงเอื้อนในแนวทำนอง ให้สามารถร้องเสียงวรรณยุกต์ในคำร้องภาษาไทยได้อย่างถูกต้องและชัดเจนขึ้น

3 บทเพลงสดุดีจอมราชา ประพันธ์คำร้องโดย วิเชียร ตันติพิมลพันธ์ ทำนองโดย วิรัช อยู่ถาวร เรียบเรียงเสียงประสานสำหรับวงขับร้องประสานเสียง 4 แนว (SATB) โดยพรเทพ วิชชุชัยชาญ ใช้วิธีการคัดเลือกบทเพลงแบบเจาะจง โดยมีเหตุผลในการคัดเลือกเพลงดังนี้ บทเพลงสดุดีจอมราชาเป็นบทเพลงเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 มีทำนองเพลงที่ไพเราะ มีท่วงท่าและลีลาสง่างาม คำร้องเป็นบทกลอนมีสัมผัสสละสลวย มีเนื้อหาเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าสุทิดาฯ พระบรมราชินี ซึ่งบทเพลงนี้เป็นบทเพลงหลักที่ใช้ในการเฉลิมพระเกียรติในหลวงรัชกาลที่ 10 ใช้เพื่อขับร้องถวายพระพรในโอกาสสำคัญต่าง ๆ จึงเหมาะกับสถานศึกษาระดับในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในการนำไปใช้งานได้ สิ่งพิเศษสำหรับบทเพลงนี้คือ มีคำร้องกับทำนองที่ค่อนข้างตรงกับเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทย เมื่อเรียบเรียงเสียงประสานเสร็จเรียบร้อยแล้ว มีความยาวของบทเพลงทั้งสิ้น 25 ห้อง มีจำนวนหน้าทั้งหมด 2 หน้า ดังนี้ (โน้ตเพลงขนาดเต็มปรากฏในภาคผนวก ง) มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) บทเพลงอยู่ในบันไดเสียง เอฟเมเจอร์ (F Major) ต้นฉบับเดิมอยู่ในบันไดเสียงอีแฟลตเมเจอร์ (E^b Major) ปรับบันไดเสียงสูงขึ้นเพื่อให้สามารถทำเสียงประสานได้หลากหลายมากขึ้น มีทำนองหลักเพียง 2 ทำนอง ลักษณะเสียงประสานเป็นการประสานเสียงแบบ 4 แนว (SATB) โดยในท่อน B มีใช้การประสานเสียงแบบ ฮู-ฮา เพื่อเพิ่มสีสันและความโดดเด่นให้กับแนวทำนอง

2) มีเครื่องหมายกำหนดจังหวะ 4/4 ตลอดทั้งบทเพลง ความเร็วของบทเพลง คือ จังหวะตัวดำ (Quarter note) เท่ากับ 100 มีความยาวของเพลงทั้งสิ้น 25 ห้อง

3) ใช้คำร้องภาษาไทย ไม่มีการเพิ่มเติมโน้ตประดับ (Acciaccatura) เพื่อใช้สำหรับการร้องเสียงเอื้อนในแนวทำนอง เนื่องจากคำร้องกับทำนองในบทเพลงมีเสียงค่อนข้างตรงกับเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทย

ตอนที่ 2 การนำเสนอแนวทางการสอนบทเพลงขับร้องประสานเสียง

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์บทเพลงเพื่อนำมาสร้างแนวทางการสอนขับร้องประสานเสียงด้วยบทเพลงภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้แนวทางของ ภาวศุทธิ์ พิริยะพงษ์รัตน์ (2561) ที่พัฒนามาจากแนวทางการวิเคราะห์บทเพลงสำหรับวงขับร้องประสานเสียงตามแนวทางของ กอร์ดอน แลมป์ (2010) จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ การวิเคราะห์โครงสร้าง องค์ประกอบด้านทำนอง องค์ประกอบด้านเสียงประสาน องค์ประกอบด้านจังหวะ และองค์ประกอบด้านคำร้อง สามารถสรุปเป็นแนวทางการสอนบทเพลงขับร้องประสานเสียงภาษาไทยที่เรียบเรียงขึ้นใหม่ทั้ง 3 บทเพลง โดยมีรายละเอียดดังนี้

แนวทางการสอนด้านทำนองและเสียงประสาน

1. การฝึกร้องบันไดเสียงและขั้นคู่เสียง การร้องทำนองไม่ถูกระดับเสียงหรือการร้องเสียงเพี้ยน อาจเกิดจากสาเหตุได้หลายประการ ได้แก่ การร้องโน้ตซ้ำกัน หรือการร้องโน้ตในกรณีทีกระโดดเป็นขั้นคู่เสียงที่กว้าง ดังนั้นควรระมัดระวังในการร้องทำนองให้ถูกต้อง และควรการฝึกร้องบันไดเสียงแบบต่าง ๆ เช่น บันไดเสียงเมเจอร์ บันไดเสียงไมเนอร์ และบันไดเสียงเพนตาโทนิคจะช่วยให้นักเรียนสามารถร้องเพลงได้ตรงระดับเสียงมากขึ้น นอกจากนี้ควรฝึกร้องโน้ตในขั้นคู่เสียงแบบต่าง ๆ ด้วย จะช่วยให้นักเรียนร้องเพลงตรงระดับเสียงได้แม่นยำมากยิ่งขึ้น

2. การฝึกกระบวนการหายใจและการควบคุมลมหายใจ การร้องประโยคเพลงที่มีความยาวมากโดยให้มีน้ำเสียงที่ดีและสม่ำเสมอครอบคลุมทั้งประโยคเพลง ตัวอย่างเช่น บทเพลงขึ้นชีวิตมีประโยคเพลงที่มีความยาว 4 ห้อง หรือมีจังหวะ 8 จังหวะ ดังนั้นนักเรียนควรฝึกกระบวนการหายใจเพื่อให้สามารถเก็บลมหายใจให้มีความยาวมากกว่า 8 จังหวะ และควรฝึกกระบวนการหายใจเข้าให้ได้อย่างรวดเร็วด้วย เพื่อให้สามารถร้องประโยคเพลงต่อไปได้อย่างตรงจังหวะและสามารถควบคุมลมหายใจให้ได้ครบประโยคเพลงทั้ง 8 จังหวะ

3. การฝึกร้องโน้ตเอื้อนในภาษาไทย สำหรับแนวทำนองในบทเพลงขึ้นชีวิตและงามแสงเดือน ผู้เรียบเรียงได้ใส่ตัวโน้ตประดับ (Acciacatura) ที่ใช้สำหรับการร้องเอื้อนไว้เพื่อให้มีความชัดเจนในการร้องเสียงวรรณยุกต์ ดังนั้น ควรฝึกร้องโน้ตประดับตามทีผู้เรียบเรียงได้เขียนไว้ เพื่อให้นักเรียนสามารถร้องเสียงเอื้อนได้อย่างถูกต้องและพร้อมเพรียงกัน หากบทเพลงนั้นผู้เรียบเรียงไม่ได้เขียนโน้ตประดับไว้ ผู้สอนควรศึกษาวิธีการออกเสียงวรรณยุกต์ของคำเหล่านั้นให้ดีเสียก่อน สำหรับแนวที่เป็นเสียงประสานไม่จำเป็นต้องร้องเสียงเอื้อนเหมือนแนวทำนอง ผู้เรียบเรียงจึงไม่ได้ใส่โน้ตประดับเอาไว้ ดังนั้นควรฝึกให้นักเรียนร้องให้ถูกต้องตามโน้ตที่เขียนไว้

4. การฝึกร้องเสียงประสานแบบแคนอนผสมผสานกับการประสานเสียงแบบ 4 แนว เสียงประสานในบทเพลงขึ้นชีวิตเป็นการประสานเสียงแบบแคนอนผสมผสานกับการประสานเสียงแบบ 4

แนว ควรฝึกให้นักเรียนร้องเฉพาะแนวประสานที่เป็นแคน่อนก่อน จนสามารถร้องได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ จากนั้นจึงค่อยเพิ่มเสียงประสานอีก 2 แนวเข้ามาจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเพลงมากขึ้น รู้บทบาทหน้าที่แนวเสียงของตนเองและแนวเสียงอื่น ๆ ได้มากขึ้น

5. การฝึกเรื่องความสมดุลของเสียง บางครั้งแนวทำนองในบทเพลงอาจถูกนำเสนอด้วยแนวเสียงนักร้องเสียงต่ำเช่น แนวอัลโตหรือแนวเบส ในขณะที่แนวเสียงสูงร้องเป็นลักษณะเดสแคนท์ (Descant) ดังนั้น ควรฝึกให้นักเรียนร้องเฉพาะแนวทำนองก่อนเพื่อให้มีแนวทำนองมีความต่อเนื่องและมีความสมดุลเท่ากัน จากนั้นจึงฝึกให้นักเรียนฟังกัน เพื่อให้ได้ยินเสียงแนวทำนองเพลงในขณะที่ร้องไปด้วย

6. การร้องโน้ตแขวน (Suspension) และโน้ตเคลา (Resolution) บางครั้งในบทเพลงอาจมีการใช้โน้ตแขวนและโน้ตเคลาเพื่อสร้างสีสันของบทเพลงให้มีความน่าสนใจมากขึ้น ซึ่งโน้ตแขวนเป็นโน้ตนอกคอร์ดทำให้เกิดเสียงกระด้างขึ้นและทำให้เกิดความตึงเครียด (Tension) และเมื่อมีการเคลาจึงทำให้เกิดการคลายตัวลง ดังนั้นควรฝึกให้นักเรียนร้องโน้ตดังขึ้นเล็กน้อยเพื่อให้ได้ยินเสียงโน้ตแขวนชัดเจนขึ้น และร้องเบาลงเวลาร้องโน้ตเคลาเพื่อให้รู้สึกผ่อนคลาย และควรฝึกการฟังร่วมกันเพื่อให้ผู้ที่ทำหน้าที่ร้องโน้ตแขวนสามารถร้องได้อย่างแม่นยำและถูกต้อง และเพื่อให้สีสันของเสียงโน้ตแขวนและโน้ตเคลามีความชัดเจนยิ่งขึ้น

แนวทางการสอนด้านจังหวะ

1. การฝึกจังหวะส่วนโน้ตให้คงที่ การรักษาจังหวะส่วนโน้ตให้คงที่อาจเกิดจากการร้องไม่ครบตามค่าโน้ต ทำให้โน้ตที่ตามมีจังหวะไม่คงที่ ตัวอย่างเช่น ส่วนโน้ตในบทเพลงขึ้นชีวิตประกอบด้วยโน้ตตัวดำประจุตามด้วยโน้ตเข้บ็ต 1 ชั้น และโน้ตตัวดำ ปัญหาคือ โน้ตตัวดำประจุมักจะร้องไม่ครบค่าโน้ต ทำให้ตัวโน้ตที่ตามมีจังหวะไม่คงที่ ปัญหาดังกล่าวควรให้นักเรียนฝึกนับจังหวะย่อย (Subdivision) เป็นโน้ตเข้บ็ต 1 ชั้น และใช้มือเคาะจังหวะเบา ๆ ไปด้วยในขณะที่ร้อง เพื่อให้สามารถร้องจังหวะได้อย่างพร้อมเพรียงกัน เช่นเดียวกันกับส่วนโน้ตในบทเพลงงามแสงเดือนและบทเพลงสดุดีจอมราชา ประกอบด้วย โน้ตเข้บ็ต 1 ชั้นประจุตามด้วยโน้ตเข้บ็ต 2 ชั้น และโน้ตเข้บ็ต 1 ชั้น ซึ่งในกรณีนี้ก็ควรแก้ปัญหาดังกล่าวด้วยวิธีเดียวกัน คือ ให้นักเรียนฝึกนับจังหวะย่อยเช่นกัน แต่นับจังหวะย่อยเป็นโน้ตเข้บ็ต 2 ชั้น และใช้มือเคาะจังหวะเบา ๆ ไปด้วยในขณะที่ร้องด้วยเช่นกัน

2. การร้องจังหวะโน้ตประดับ (Acciaccatura) โน้ตประดับที่เขียนขึ้นสำหรับการเอื้อนคำในแนวที่ร้องเพลงทำนองเพลง ควรร้องตัวโน้ตประดับให้ตรงกับจังหวะและเอื้อนไปหาตัวโน้ตหลัก ให้รักษารhythmชาติของเสียงวรรณยุกต์ไทยไว้โดยไม่ต้องรีบร้อนในการเปลี่ยนเสียงโน้ตเอื้อน อาจให้นักเรียนฝึกเคาะจังหวะไปด้วยในขณะที่ร้องเพื่อให้จังหวะมีความพร้อมเพรียงกัน

3. การร้องเสียงประสานลักษณะดนตรีประกอบเลียนแบบเสียงเครื่องดนตรี (Vocal percussion) บทเพลงงามแสงเดือน ทำนอง B มีลักษณะของการประสานเสียงเลียนแบบเครื่องดนตรี โดยแนวเบสทำหน้าที่ร้องเป็นจังหวะ (Rhythm) ส่วนแนวอัลโตและเทเนอร์จะร้องจังหวะขัด (Syncopation) ซึ่งอาจเกิดปัญหาเรื่องจังหวะเหลื่อมไม่เท่ากัน แก้ปัญหาโดยการให้นักเรียนฝึกนับ จังหวะย่อย เป็นโน้ตเช็ต 1 ชั้น และใช้มือเคาะจังหวะเบา ๆ ไปด้วยในขณะที่ร้อง เพื่อให้สามารถ ร้องจังหวะได้อย่างพร้อมเพรียงกัน จากนั้นจึงให้นักเรียนฝึกฟังซึ่งกันและกันในขณะที่ร้องเพลง โดยเฉพาะการฟังแนวเบสในขณะที่ร้องไปด้วยกัน เพื่อให้จังหวะของแนวเสียงอัลโต เทเนอร์และเบสมีความสอดคล้องกลมกลืนและพร้อมเพรียงกัน เมื่อฝึกทั้งสามแนวเสียงจนแม่นยำและชำนาญแล้ว จึง ค่อยให้แนวเสียงโซปราโนมาร่วมร้องด้วยกัน

4. การฝึกร้องจังหวะโน้ตตัวแรกให้พร้อมเพรียงกัน โน้ตเริ่มต้นตัวแรกในบทเพลงสดุดีจอมราชาเป็นตัวโน้ตเช็ต 2 ชั้น ตามด้วยโน้ตตัวดำประจุ อาจเกิดปัญหาในการเริ่มต้นร้องเพลงไม่พร้อมเพรียงกัน วิธีการแก้ไขควรให้นักเรียนฝึกหายใจพร้อมกันในจังหวะตบ และควรฝึกให้นับจังหวะย่อย เป็นเช็ต 2 ชั้น เพื่อให้นักเรียนสามารถร้องโน้ตตัวแรกได้อย่างพร้อมเพรียงกัน

แนวทางการสอนด้านคำร้อง

1. การร้องเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทย บทเพลงขึ้นชีวิตและบทเพลงงามแสงเดือนมีคำร้องเป็นภาษาไทย ควรระวังการออกเสียงวรรณยุกต์ให้ถูกต้องตามเสียงในภาษาไทย ซึ่งผู้เรียบเรียงเสียงประสานได้ใส่โน้ตเอื้อนสำหรับแนวเสียงที่ร้องเป็นทำนองไว้แล้ว คำในวรรณยุกต์เสียงโทที่ต้องระวังในการเอื้อน สำหรับบทเพลงขึ้นชีวิต ได้แก่คำว่า ขึ้น คู่ พี่ มั่น ไม่ รื่น สำหรับบทเพลงงามแสงเดือน ได้แก่คำว่า หล้า หน้า เล่น เปลื้อง ให้ เพื่อ ส่วนวรรณยุกต์เสียงจัตวาที่ต้องระวังในการเอื้อน สำหรับบทเพลงขึ้นชีวิต คือคำว่า แสง สำหรับบทเพลงงามแสงเดือน ได้แก่คำว่า แสง สา(มัคคี) สำหรับบทเพลงสดุดีจอมราชา มีคำร้องกับทำนองที่ค่อนข้างตรงกับเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทย ผู้เรียบเรียงจึงมิได้เขียนตัวโน้ตสำหรับการเอื้อนเสียงเอาไว้ ดังนั้น ควรระวังเรื่องการออกเสียงวรรณยุกต์ให้ถูกต้องตามเสียงในภาษาไทย เช่นคำว่า ถวาย สมาน เป็นต้น สำหรับแนวเสียงที่ร้องเป็นเสียงประสานควรร้องตามโน้ตที่เขียนไว้ ไม่จำเป็นต้องร้องเอื้อนให้ตรงกับเสียงวรรณยุกต์

2 การร้องพยัญชนะต้นและคำควบกล้ำ การออกเสียงคำร้องให้ชัดเจนสำหรับพยัญชนะต้นในภาษาไทย เช่น ร ล สำหรับบทเพลงขึ้นชีวิต ได้แก่คำว่า รัก รื่น รมณ เรา เป็นต้น บทเพลงงามแสงเดือน ได้แก่คำว่า รา เรา เล่น เป็นต้น และบทเพลงสดุดีจอมราชา ได้แก่คำว่า ร่ม รวม เรืองรอง เป็นต้น ส่วนคำควบกล้ำที่ควรระวังสำหรับบทเพลงขึ้นชีวิต ได้แก่คำว่า กลม เกลียว เปลา เปลียว ขวัญ เป็นต้น บทเพลงงามแสงเดือน ได้แก่คำว่า เปลื้อง และบทเพลงสดุดีจอมราชาได้แก่คำว่า พระ เกริก

ไกล ดังนั้นควรออกเสียงลักษณะของคำที่กล่าวมาให้ชัดเจน เพื่อไม่ให้ความหมายของคำเปลี่ยนแปลงไป

3. การร้องคำที่มีตัวสะกด คำร้องภาษาไทยที่มีตัวสะกดในมาตราต่าง ๆ ควรออกเสียงตัวสะกดให้ถูกต้องและชัดเจน เพื่อให้ได้ความหมายของคำที่ถูกต้องและชัดเจน สำหรับบทเพลงขึ้นชีวิต ได้แก่คำว่า ชื่น (ชี)วิต จิต รัก กับ ชม เป็นต้น บทเพลงงามแสงเดือน ได้แก่คำว่า งาม แสง เดือน เยือน ส่อง วัง เล่น สนุก เปลื้อง ทุกข์ พื่อน และบทเพลงสดุดีจอมราชา ได้แก่คำว่า บังคม จอม บุญ เกริก ทรง เป็น ร่ม ศูนย์ สมัครสมาน เป็นต้น ดังนั้น ควรออกเสียงคำที่มีตัวสะกดให้ชัดเจนเพื่อให้ออกเสียงคำได้อย่างถูกต้องและได้ความหมายคำชัดเจน

4. การร้องคำที่มีตัวสะกดเสียงยาว การร้องคำที่มีตัวสะกดและมีโน้ตเป็นเสียงยาว เช่น ในบทเพลงขึ้นชีวิต คำว่า อารมณ์ ซึ่งคำว่า “รณ์” มีค่าโน้ตเป็นโน้ตตัวกลม ดังนั้นจึงควรร้องคำนี้โดยปิดตัวสะกด “ม” แล้วฮัมเสียงต่อให้ครบค่าโน้ตตัวกลม สำหรับการปิดเสียงคำร้องในลักษณะดนตรีประกอบเลียนแบบเครื่องดนตรี (Vocal percussion) ในบทเพลงงามแสงเดือนก็เช่นกัน ดังนั้น คำว่า “คุม” ซึ่งมีตัวสะกดอยู่ใน แม่ กม จึงควรปิดคำร้องให้พร้อมเพรียงกันและให้ฮัมเสียงต่อเพื่อให้เกิดความกังวานของเสียง (Resonance)

อภิปรายผล

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการสอนขับร้องประสานเสียงด้วยบทเพลงภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลแบ่งเป็น 2 หัวข้อหลัก คือ บทเพลงขับร้องประสานเสียงภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและแนวทางการสอนบทเพลงขับร้องประสานเสียงด้วยบทเพลงภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังนี้

1) บทเพลงขับร้องประสานเสียงภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

บทเพลงขับร้องประสานเสียงภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นบทเพลงที่เรียบเรียงขึ้นสำหรับวงขับร้องประสานเสียง 4 แนว แบบ “เอส-เอ-ที-บี (SATB) โดยมีคำร้องเป็นภาษาไทยสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบสหศึกษา คือ มีทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ซึ่งนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 นักเรียนในระดับนี้ได้ผ่านช่วงที่เสียงเปลี่ยน (Changing voice) เรียบร้อยแล้ว ที่กล่าวไว้ว่า นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสามารถแบ่งแนวเสียงเป็น 4 แนวแบบ “เอส-เอ-ที-บี (SATB) ได้ (Hoffer, 2001) ซึ่งบทเพลงขับร้องประสานเสียง 4 แนว (SATB) มีความเหมาะสมกับวงขับร้องประสานเสียงระดับกลาง ที่มีประสบการณ์ในการขับร้องประสานเสียงมาระดับหนึ่งสามารถขับร้องบทเพลงที่มีแนวเสียง 4 เสียงได้แล้ว ซึ่งบทเพลงดังกล่าวอาจจะยากเกินไปสำหรับวงขับร้องประสาน

เสียงที่เพิ่งเริ่มต้น (Brinson & Demorest, 2014) สำหรับการคัดเลือกบทเพลงขับร้องประสานเสียงให้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ควรพิจารณาจากประเด็นดังต่อไปนี้

1. การพิจารณาบทเพลงด้านคำร้อง ให้พิจารณาว่า คำร้องในบทเพลงควรมีคุณค่าทางวรรณกรรม มีลักษณะเป็นบทกลอนหรือบทกวี ที่มีการใช้ภาษาสละสลวย สามารถร้องได้ง่าย การออกเสียงไม่ยากจนเกินไป มีเนื้อหาที่เหมาะสมกับเพศและวัยของนักเรียน คำร้องกับทำนองควรมีความสอดคล้องกัน (Phillips, 2004; Brinson & Demorest, 2014) สำหรับบทเพลงขับร้องประสานเสียงภาษาไทย ทำนองเพลงควรเป็นทำนองต้นฉบับที่แต่งขึ้นสำหรับคำร้องที่เป็นภาษาไทย ไม่ใช่เป็นการนำทำนองเพลงภาษาต่างประเทศมาใช้แล้วแปลคำร้องเป็นภาษาไทยให้เข้ากับทำนองเพลง ซึ่งบางครั้งถ้าการแปลไม่ดีอาจทำให้คำร้องที่แปลมีเสียงที่ไม่ตรงกับเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทย (Phillips, 2004)

2. การพิจารณาบทเพลงทางด้านดนตรี ควรพิจารณาบทเพลงให้ที่มีความเหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียนในวง เริ่มจากการตรวจสอบจากระยะช่วงเสียงสูงสุด-ต่ำสุดของแต่ละแนวในบทเพลง ช่วงเสียงโดยรวมที่นักเรียนสามารถร้องได้อย่างสบาย (Brunner, 1992; Brinson & Demorest, 2014) นอกจากนี้ควรพิจารณาถึงความหลากหลายของดนตรี เช่น สไตล์ของบทเพลง ยุคสมัยของดนตรี (Brinson & Demorest, 2014) รวมถึงการพิจารณาว่าบทเพลงที่คัดเลือกควรมีดนตรีประกอบหรือเป็นบทเพลงที่ไม่มีดนตรีประกอบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเป็นไปได้ในการจัดการเกี่ยวกับดนตรีประกอบ (Brunner, 1992; Brinson & Demorest, 2014)

3. การพิจารณาบทเพลงด้านทำนอง ได้แก่ บันไดเสียงที่ใช้ในบทเพลงควรเป็นบันไดเสียงที่ไม่ยาก ได้แก่ บันไดเสียงเมเจอร์และบันไดเสียงไมเนอร์ หากมีการเปลี่ยนบันไดเสียงในบทเพลงควรเปลี่ยนอย่างเป็นเหตุเป็นผล ทำนองเพลงควรมีความไพเราะร้องได้ไม่ยาก ทำนองเพลงไม่ใช่คู่เสียงที่กว้างมากจนเกินไปหรือใช้คู่เสียงที่ร้องยาก ประโยคเพลงในบทเพลงควรมีความเหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนไม่ยาวจนเกินไปจนไม่สามารถร้องได้ (Brunner, 1992; Lamb, 2010)

4. การพิจารณาบทเพลงด้านจังหวะ บทเพลงควรมีจังหวะที่ไม่ยาก ใช้เครื่องหมายกำหนดจังหวะแบบธรรมดา (Simple Time) สามารถเปลี่ยนอัตราจังหวะในบทเพลงได้ แต่ไม่ควรมีการเปลี่ยนเครื่องหมายกำหนดจังหวะในบทเพลงมากจนเกินไป จังหวะในบทเพลงไม่เร็วหรือช้าจนเกินไป มีการใช้รูปแบบจังหวะไม่ซับซ้อน อาจมีการใช้จังหวะขัดได้บ้าง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับความเข้าใจและความสามารถนักเรียน

5. การพิจารณาบทเพลงด้านเสียงประสาน ให้พิจารณาจากรูปพรรณทางดนตรีที่ไม่ยากจนเกินไป เช่นบทเพลงที่มีลักษณะรูปพรรณแบบโฮโมโฟนิค (Homophonic) ส่วนบทเพลงขับร้องประสานเสียงที่มีลักษณะรูปพรรณแบบโพลีโฟนิค (Polyphonic) ควรที่มีทำนองควรมีทำนองสั้น ๆ ซ้ำทวนกัน ไม่ควรมีลักษณะทำนองยาว เพราะอาจจะยากเกินไปสำหรับนักเรียนระดับนี้ (Brinson &

Demorest, 2014) ส่วนคอร์ดที่ใช้และการดำเนินคอร์ดในบทเพลงควรเรียบง่ายไม่ยากจนเกินไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับความเข้าใจและความสามารถนักเรียน

2) แนวทางการสอนบทเพลงขับร้องประสานเสียงภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

แนวทางการสอนบทเพลงขับร้องประสานเสียงภาษาไทยที่ได้เรียบเรียงขึ้นใหม่ทั้ง 3 บทเพลง ได้แก่ บทเพลงชื่นชีวิต บทเพลงงามแสงเดือน และบทเพลงสดุดีจอมราชา ซึ่งเป็นผลจากวิเคราะห์บทเพลงทางแนวทางของ ภาวศุทธิ์ พริยะวงษ์รัตน์ (2561) ที่พัฒนามาจากแนวทางการวิเคราะห์บทเพลงสำหรับวงขับร้องประสานเสียงตามแนวทางของ กอร์ดอน แลมป์ (2010) เพื่อสร้างเป็นแนวทางการสอนขับร้องประสานเสียงด้วยบทเพลงภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แนวทางการสอนบทเพลงขับร้องประสานเสียงด้านทำนองและเสียงประสานประกอบด้วย

1.1 การฝึกร้องร้องบันไดเสียงและขั้นคู่เสียง การฝึกร้องบันไดเสียงเป็นประจำจะช่วยให้ นักเรียนสามารถร้องเพลงได้ตรงระดับเสียงแม่นยำมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการร้องทำนองเพลงที่มีลักษณะเรียงกันต่อเนื่องเป็นลำดับขั้น สำหรับบันไดเสียงที่นักเรียนควรฝึกร้องเป็นประจำ ได้แก่ บันไดเสียงเมเจอร์ บันไดเสียงไมเนอร์ และบันไดเสียงเพนตาโทนิค ส่วนการฝึกร้องขั้นคู่เสียงเป็นประจำจะช่วยให้ นักเรียนสามารถร้องทำนองเพลงที่มีการกระโดดของตัวโน้ตเป็นขั้นคู่เสียงได้ตรงระดับเสียงแม่นยำยิ่งขึ้น สำหรับขั้นคู่เสียงที่นักเรียนควรฝึกร้องเป็นประจำ ได้แก่ ขั้นคู่เสียงในบันไดเสียงเมเจอร์และบันไดเสียงไมเนอร์

1.2 การฝึกกระบวนการหายใจและการควบคุมลมหายใจ การฝึกกระบวนการหายใจเป็นพื้นฐานสำคัญอย่างหนึ่งของการร้องเพลง การฝึกกระบวนการหายใจเป็นประจำจะช่วยให้ นักเรียนสามารถเก็บลมหายใจได้มากขึ้นและนานขึ้นเพียงพอกับความต้องการของประโยคเพลง และควรฝึกการควบคุมลมหายใจเป็นประจำ เพื่อให้ นักเรียนสามารถร้องเพลงด้วยน้ำเสียงที่ดีและมีความสม่ำเสมอครอบคลุมทั้งประโยคเพลง สำหรับการฝึกกระบวนการหายใจและการควบคุมลมหายใจ นักเรียนควรฝึกให้มีความยาวของลมหายใจให้ได้อย่างน้อย 8 จังหวะ

1.3 การฝึกร้องโน้ตเอื้อนในภาษาไทย บทเพลงที่มีคำร้องเป็นภาษาไทยมักจะมีปัญหาเรื่องการร้องแนวทำนองเพลงให้ถูกต้องตรงกับเสียงวรรณยุกต์ในคำร้องภาษาไทย หากบทเพลงนั้นผู้ประพันธ์เพลงหรือผู้เรียบเรียงได้ใส่โน้ตประดับ (Acciacatura) ในบทเพลงเพื่อใช้สำหรับการเอื้อนในแนวทำนองเพลง ควรให้นักเรียนฝึกร้องเสียงตามโน้ตประดับที่เขียนไว้ หากผู้ประพันธ์เพลงหรือผู้เรียบเรียงไม่ได้ใส่โน้ตประดับเอาไว้ ผู้สอนควรศึกษาเรื่องการออกเสียงวรรณยุกต์ของคำนั้นให้ดี

สำหรับเสียงวรรณยุกต์ไทยที่ควรใส่โน้ตระดับสำหรับการเอื้อน ได้แก่ วรรณยุกต์เสียงโทจะใส่โน้ตระดับสำหรับการเอื้อนสูงกว่าโน้ตหลัก และวรรณยุกต์เสียงจัตวาจะใส่โน้ตระดับสำหรับการเอื้อนต่ำกว่าโน้ตหลัก

1.4 การฝึกร้องเสียงประสานแบบแคนอนผสมผสานกับการประสานเสียงแบบ 4 แนว การร้องประสานเสียงในรูปแบบดังกล่าว เป็นการนำการประสานเสียงแบบแคนอนซึ่งเป็นการประสานเสียงโดยการนำทำนองเพลง 2 ทำนองมาร้องพร้อมกัน และมีการเพิ่มเติมเสียงประสานเข้าไปในบทเพลงอีก 2 แนว เพื่อให้มีเสียงประสานครบถ้วนตามลักษณะการประสานเสียงแบบ 4 แนว ดังนั้นการฝึกเสียงประสานในรูปแบบนี้ควรเริ่มจากการให้นักเรียนฝึกร้องแนวประสานที่เป็นแคนอนก่อน เนื่องจากเป็นทำนองเพลงแต่เป็นทำนองเพลงที่ร้องพร้อมกัน 2 ทำนอง จะช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจในบทเพลงและบทบาทหน้าที่ของตนเองในขณะนั้นมากยิ่งขึ้น เมื่อฝึกฝนแนวที่เป็นแคนอนจนแม่นยำและมีความชำนาญแล้ว จึงค่อยเพิ่มเติมแนวประสานอีก 2 แนวเข้าไปในบทเพลง

1.5 การฝึกเรื่องความสมดุลของเสียง ความสมดุลของเสียงเป็นสิ่งสำคัญอีกเรื่องหนึ่งในการขับร้องประสานเสียง นักเรียนควรรู้จักบทบาทหน้าที่และความสำคัญระหว่างทำนองเพลงกับเสียงประสาน โดยการฝึกให้นักเรียนที่ร้องแนวเสียงประสานไม่ร้องเสียงดังกว่าแนวที่เป็นทำนอง ควรฝึกฟังแนวเสียงอื่นในขณะที่ร้องไปด้วยกัน เพื่อสร้างความสมดุลของเสียงระหว่างทำนองเพลงและเสียงประสาน

1.6 การร้องโน้ตแขวน (Suspension) และโน้ตเคลา (Resolution) เพื่อให้สีสันของบทเพลงให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น ซึ่งโน้ตแขวนจะเป็นโน้ตนอกคอร์ดที่มีเสียงกระด้างและทำให้เกิดความตึงเครียดขึ้น เวลาร้องควรให้นักเรียนร้องเสียงดังขึ้นเล็กน้อยเพื่อให้ได้ยินเสียงโน้ตแขวนชัดเจนขึ้น ส่วนโน้ตเคลาจะเป็นโน้ตในคอร์ดที่มีเสียงนุ่มนวลและให้ความรู้สึกผ่อนคลาย เวลาร้องควรให้นักเรียนร้องเสียงเบาลงเล็กน้อยเพื่อให้ความรู้สึกคลายตัว มีข้อควรระวังคือเรื่องความแม่นยำของระดับเสียง (Intonation) ที่มักจะร้องไม่ค่อยตรงเสียงดังนั้นควรฝึกให้นักเรียนฟังร่วมกันในขณะที่ร้องโน้ตแขวนและโน้ตเคลาไปด้วย ดังนั้นการร้องโน้ตแขวนและโน้ตเคลาตามวิธีที่กล่าวมา จะทำให้สีสันของโน้ตแขวนและโน้ตเคลามีความชัดเจนยิ่งขึ้น

2) แนวทางการสอนบทเพลงขับร้องประสานเสียงด้านจังหวะ ประกอบด้วย

2.1 การฝึกจังหวะส่วนโน้ตให้คงที่และมีความพร้อมเพรียงกัน การรักษาระยะจังหวะส่วนโน้ตให้คงที่เป็นเรื่องที่สำคัญอีกเรื่องหนึ่งในการขับร้องประสานเสียง ทำให้บทเพลงที่ร้องมีจังหวะไม่คงที่อาจจะช้าบ้างหรือเร็วบ้าง สาเหตุหนึ่งอาจเกิดจากร้องไม่ครบตามค่านโน้ต ทำให้โน้ตที่ตามมามีจังหวะไม่คงที่ การฝึกนับจังหวะย่อย (Subdivision) จะช่วยให้นักเรียนสามารถควบคุมจังหวะตัวโน้ตได้ดีขึ้น ดังนั้น การฝึกนับจังหวะย่อยให้พิจารณาว่าจุดที่เกิดปัญหานั้นสามารถนับจังหวะย่อยเป็น

จังหวะตัวโน้ตใดได้บ้าง และควรให้นักเรียนใช้มือเคาะจังหวะตามเบา ๆ ไปด้วยในขณะที่ร้อง จะช่วยให้นักเรียนสามารถร้องจังหวะได้อย่างคงที่มากยิ่งขึ้นและมีความพร้อมเพรียงกัน

2.2 การร้องจังหวะโน้ตระดับ (Acciaccatura) สำหรับโน้ตระดับที่เขียนขึ้นเพื่อใช้ในการเอื้อนคำของแนวทำนองเพลง ควรให้นักเรียนร้องตัวโน้ตระดับให้ตรงกับจังหวะแล้วจึงเอื้อนไปหาตัวโน้ตหลัก สิ่งที่สำคัญคือให้รักษารhythmชาติของเสียงวรรณยุกต์ไทยไว้ โดยไม่ต้องรีบร้อนในการเปลี่ยนเสียงโน้ตเอื้อน อาจให้นักเรียนฝึกเคาะจังหวะไปด้วยในขณะที่ร้องเพื่อให้จังหวะมีความพร้อมเพรียงกัน

2.3 การร้องเสียงประสานในลักษณะดนตรีประกอบเลียนแบบเครื่องดนตรี (Vocal percussion) เป็นลักษณะการประสานเสียงที่เลียนแบบการบรรเลงของเครื่องดนตรี คือ มีทำนองเพลง เสียงประสานที่มีรูปแบบจังหวะ และมีแนวที่เป็นเบส ซึ่งในบทเพลงงามแสงเดือน แนวโซปราโนทำหน้าที่เป็นทำนองเพลง แนวอัลโตและเทเนอร์ทำหน้าที่เป็นเสียงประสานซึ่งมีลักษณะเป็นจังหวะขัด (Syncopation) ด้วย ส่วนแนวเบสทำหน้าที่เป็นจังหวะ (Rhythm) และเบสของบทเพลง ซึ่งการประสานเสียงในลักษณะนี้ควรเริ่มฝึกจากแนวที่เป็นจังหวะ (Rhythm) และแนวที่เป็นจังหวะขัด (Syncopation) ก่อน เพื่อให้ทั้งสองแนวดังกล่าวมีความสอดคล้องกลมกลืนและพร้อมเพรียงกัน ฟังแล้วเหมือนเล่นดนตรีมาจากเครื่องดนตรีชิ้นเดียวกัน จากนั้นจึงค่อยเพิ่มแนวที่ทำหน้าที่เป็นทำนองเพลงเพื่อให้เพลงมีความสมบูรณ์ ดังนั้นผู้สอนควรฝึกให้นักเรียนฟังกันขณะที่ร้องไปด้วยกัน เพื่อให้ภาพรวมของดนตรีทั้งหมดมีความกลมกลืนสอดคล้องและพร้อมเพรียงกัน

3) แนวทางการสอนบทเพลงขับร้องประสานเสียงด้านคำร้อง ประกอบด้วย

3.1 การร้องเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทย บทเพลงขับร้องประสานเสียงที่ใช้คำร้องเป็นภาษาไทย ควรระวังเรื่องการออกเสียงเอื้อนให้ถูกต้องตามเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยสำหรับแนวที่ร้องเป็นทำนองเพลง หากผู้ประพันธ์หรือผู้เรียบเรียงเสียงประสานได้ใส่โน้ตสำหรับการเอื้อนเอาไว้แล้ว ควรให้นักเรียนร้องตามโน้ตที่ได้เขียนไว้ แต่หากผู้ประพันธ์หรือผู้เรียบเรียงเสียงประสานไม่ได้ใส่โน้ตเอื้อนเอาไว้ ผู้สอนควรศึกษาวิธีการออกเสียงวรรณยุกต์ของคำนั้นให้ดี สำหรับวรรณยุกต์เสียงโทโน้ตที่เอื้อนจะมีเสียงสูงกว่าโน้ตหลัก ส่วนวรรณยุกต์เสียงจัตวาโน้ตที่เอื้อนจะมีเสียงต่ำกว่าโน้ตหลัก

3.2 การร้องพยัญชนะต้นและคำควบกล้ำ คำร้องภาษาไทยที่มีพยัญชนะต้น ร ล และคำควบกล้ำต่าง ๆ ควรฝึกให้นักเรียนออกเสียงอย่างถูกต้องและชัดเจน หากออกเสียงไม่ถูกต้องความหมายของคำ อาจเปลี่ยนแปลงได้

3.3 การร้องคำที่มีตัวสะกด คำร้องภาษาไทยที่มีตัวสะกดในมาตราต่าง ๆ ควรฝึกให้นักเรียนออกเสียงตัวสะกดให้ถูกต้องและชัดเจน เพื่อให้ได้ความหมายของคำที่ถูกต้องและชัดเจน

3.4 การร้องคำที่มีตัวสะกดเสียงยาว การร้องคำที่มีตัวสะกดในภาษาไทยและมีโน้ตเป็นเสียงยาว ตัวอย่างเช่น คำว่า อารมณ์ ซึ่งคำว่า “รมณ์” มีค่าโน้ตเป็นโน้ตตัวกลม ดังนั้นจึงควรให้นักเรียนร้องคำนี้โดยปิดตัวสะกด “ม” แล้วฮัมเสียงต่อให้ครบค่าโน้ตตัวกลม สำหรับการปิดเสียงคำร้องในลักษณะดนตรีประกอบเลียนแบบเครื่องดนตรี (Vocal percussion) ในบทเพลงงามแสงเดือนก็เช่นกัน ดังนั้น คำว่า “ดุม” ซึ่งมีตัวสะกดอยู่ใน แม่ กม จึงควรปิดคำร้องให้พร้อมเพรียงกันและให้ฮัมเสียงต่อเพื่อให้เกิดความกังวานของเสียง (Resonance)

จากแนวทางการสอนขับร้องประสานเสียงด้านต่าง ๆ ดังที่กล่าวมา ผู้วิจัยมีความเห็นว่าผู้สอนขับร้องประสานเสียงสามารถนำแนวทางดังกล่าวไปประยุกต์และปรับใช้กับบทเพลงขับร้องประสานเสียงภาษาไทยบทเพลงอื่น ๆ ได้ สำหรับการเรียนการสอนขับร้องประสานเสียงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ครูผู้สอนควรศึกษาความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขับร้องประสานเสียง ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเรื่องการจำแนกเสียงร้องของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ระยะช่วงเสียงร้องของนักเรียนในกลุ่มเสียงต่าง ๆ กระบวนการผลิตเสียงร้อง ทักษะพื้นฐานและเทคนิคการร้องเพลง นอกจากนี้ครูผู้สอนควรศึกษาความรู้และทักษะวิธีการสอนขับร้องประสานเสียง ได้แก่ การวอร์มเสียงและการฝึกซ้อมบทเพลง รวมถึงวิธีการคัดเลือกบทเพลงขับร้องประสานที่เหมาะสมกับนักเรียน การศึกษาวิเคราะห์บทเพลงขับร้องประสานเสียงเพื่อเตรียมสำหรับการสอน สิ่งต่าง ๆ ดังที่กล่าวมานี้จะช่วยให้ครูผู้สอนสามารถสอนนักเรียนให้ขับร้องประสานเสียงได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูผู้สอนควรศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการขับร้องประสานเสียงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย การจำแนกเสียงของนักเรียนในวงขับร้องประสานเสียง และวิธีการสอนขับร้องประสานเสียงดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เพื่อที่จะได้จัดการเรียนการสอนขับร้องประสานเสียงด้วยบทเพลงภาษาไทยดังกล่าวได้อย่างครบถ้วน และสามารถปรับกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียน

2. ครูผู้สอนควรศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทเพลงขับร้องประสานเสียงภาษาไทยแต่ละบทเพลง เพื่อที่จะได้จัดการเรียนการสอนขับร้องประสานเสียงบทเพลงดังกล่าวได้อย่างครบถ้วนตามสาระของบทเพลง และสามารถปรับกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนได้ และควรใช้บทเพลงขับร้องประสานเสียงภาษาไทยดังกล่าวกับวงขับร้องประสานเสียงระดับกลางขึ้นไปที่ได้ทำการฝึกฝนเรียนรู้มาสักระยะหนึ่ง จนสามารถขับร้องบทเพลงขับร้องประสานเสียงที่มีแนวเสียง 4 แนวได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรปรับเปลี่ยนบทเพลงที่ใช้ในการวิจัยเป็นบทเพลงอื่นที่มีเทคนิคในการร้องที่ต่างกันไป หรือ บทเพลงมีคำร้องในภาษาอื่น หรือบทเพลงที่มีเครื่องดนตรีประกอบ เช่น เปียโน หรือ วงดนตรีประกอบ
2. ควรทำวิจัยเกี่ยวกับการขับร้องประสานเสียงในระดับอื่น ๆ เช่น ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือระดับประถมศึกษา
3. ควรทำวิจัยเกี่ยวกับการสอนการอ่านโน้ตออกเสียงอย่างฉับพลันในวงขับร้องประสานเสียงในประเทศไทย ในนักเรียนระดับชั้นต่าง ๆ

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- ฉลองชัย ทศนโกวิท. (2563) การสร้างสรรค์บทเพลงขับขานประสานเสียง “สร้างปัญญาศรัทธาความดี”. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 12(2), 79-112
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2537). *หลักการของโคตยาสู่การปฏิบัติ: วิธีการด้านดนตรีศึกษาโดยการสอนแบบโคตย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2560). *วิธีวิทยาการสอนดนตรี*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2561). *ดนตรีศึกษา: หลักการและสาระสำคัญ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภาวศุทธิ์ พิริยะพงษ์รัตน์. (2561). การถ่ายทอดบทเพลงเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร สู่การขับร้องประสานเสียง: การตีความเพลงและการสอน. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 46(4), 224-264.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2549) *จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย: วัยรุ่น-วัยสูงอายุ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562) *เกณฑ์การแข่งขันงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ 69 ปีการศึกษา 2562 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี)*.
<https://www.sillapa.net/rule62/mu-art-69.pdf>

ภาษาอังกฤษ

- Brinson, B. A. & Demorest, S. M. (2014). *Choral music. Methods and materials: Developing successful choral programs (Grades 5 to 12) (2nd ed.)*. Boston, MA: Schirmer.
- Brunner, D. L. (1992). Choral Repertoire: A Director's Checklist. *Music Educators Journal*, 79(1), 29-32.
- Hoffer, C. (2001). *Teaching music in the secondary schools*. Stamford, CT: Wadsworth/Thompson Learning.
- Lamb, G (2010). *Choral Techniques*, 4th Ed. <http://cnx.org/content/col11191/1.1/>
- Phillips, K. H. (2004). *Directing the Choral Music Program*. Oxford University Press.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

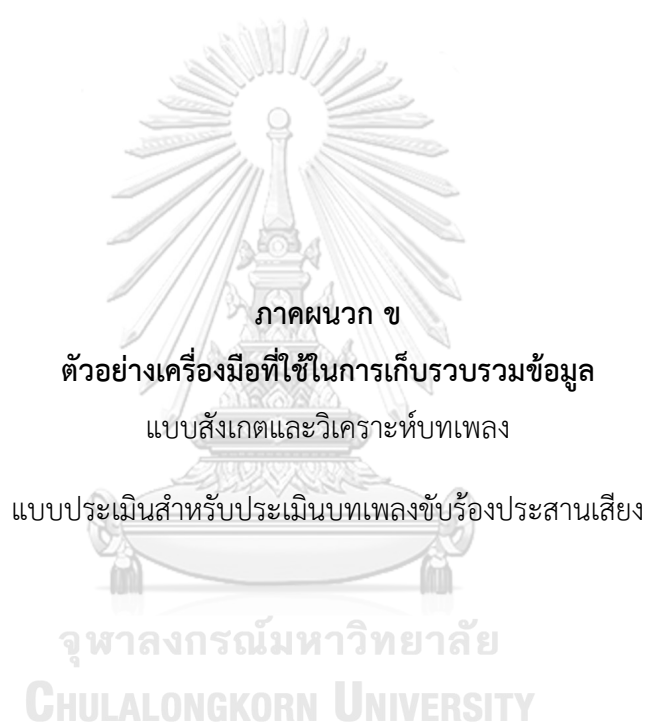
ภาคผนวก ก รายนามผู้เกี่ยวข้อง

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รัชสิพันธ์ แข็งขัน
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร. ภาวศุทธิ์ พิริยะพงษ์รัตน์
คณะกรรมการภายนอก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เด่น อยู่ประเสริฐ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทเพลงขับร้องประสานเสียง

1. อาจารย์ไกรวัล กุลวัฒโนทัย ผู้เชี่ยวชาญด้านการประพันธ์บทเพลงขับร้องประสานเสียงและเป็นผู้อำนวยเพลงวงขับร้องประสานเสียง
2. อาจารย์อมานต์ จันทวิโรจน์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียบเรียงเสียงประสานบทเพลงสำหรับวงขับร้องประสานเสียง
3. อาจารย์สถิต สุขงชัยพุกษ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนขับร้องประสานเสียง ผู้อำนวยเพลงและเป็นอาจารย์ผู้สอนวงขับร้องประสานเสียงระดับชั้นมัธยมศึกษา

แบบสังเกตเพื่อการวิจัยสำหรับผู้วิจัย

เรื่อง

แนวทางการสอนขับร้องประสานเสียงด้วยบทเพลงภาษาไทย

ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

สาขาวิชาดนตรีศึกษา

ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันที่สังเกต.....

แบบสังเกตบทเพลง

บทเพลง.....

1. ข้อมูลทั่วไป

ผู้ประพันธ์ทำนอง

.....

ผู้ประพันธ์คำร้อง

.....

ข้อสังเกตอื่น ๆ

.....

2. ด้านทำนองและเสียงประสาน

บันไดเสียง

.....

ประโยคเพลง

.....

ชั้นคู่เสียง

.....

การดำเนินทางคอร์ด

.....

โน้ตที่ต้องใส่ในคำที่มีเอื้อน

.....

ลักษณะการประสานเสียง

.....

ข้อสังเกตอื่น ๆ

.....

3. ด้านจังหวะ

เครื่องหมายกำหนดจังหวะ

.....

ความเร็วของจังหวะ

.....

ลักษณะส่วนโน้ตที่ควรระมัดระวัง

.....

ข้อสังเกตอื่น ๆ

.....

4. ด้านคำร้อง

คำที่ต้องเอื้อนในภาษาไทย

.....

คำร้องที่ต้องระมัดระวังในการร้อง

.....

ข้อสังเกตอื่น ๆ

.....

5. ระยะเวลาเสียงสูงต่ำ

แนวเสียงโซปราโน   โน้ตต่ำสุด..... โน้ตสูงสุด.....

แนวเสียงอัลโต   โน้ตต่ำสุด..... โน้ตสูงสุด.....

แนวเสียงเทเนอร์   โน้ตต่ำสุด..... โน้ตสูงสุด.....

แนวเสียงเบส   โน้ตต่ำสุด..... โน้ตสูงสุด.....

6. ลักษณะโครงสร้างบทเพลง

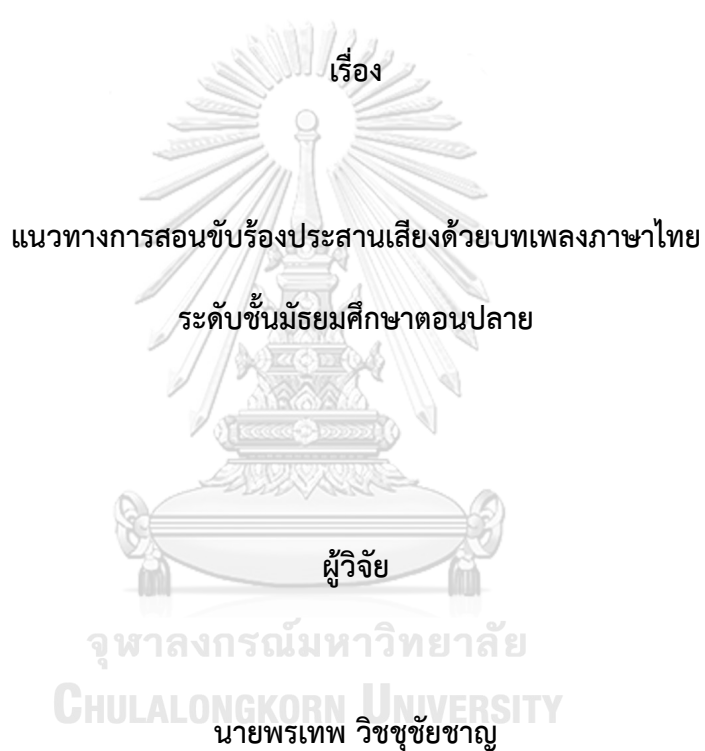
ห้องที่	โครงสร้าง	โครงสร้างบันไดเสียงและประโยคเพลง

แบบประเมินบทเพลงขับร้องประสานเสียงเพื่อการวิจัย

สำหรับ

ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินบทเพลง

สาขาวิชาดนตรีศึกษา

ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา

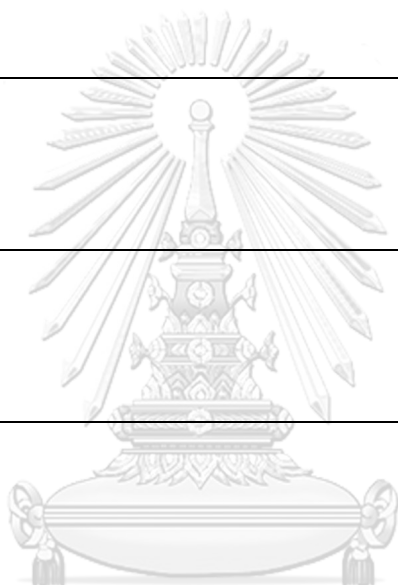
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันที่.....

ชื่อ-สกุล.....

ตอนที่ 1 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเทคนิคการเรียบเรียงเสียงประสาน

1. บทเพลงขึ้นชีวิต

ด้าน	ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
ทำนองและเสียงประสาน	
จังหวะ	
คำร้อง	
ระยะช่วงเสียง	
อื่น ๆ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย CHULALONGKORN UNIVERSITY

2. บทเพลงงามแสงเดือน

ด้าน	ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
ทำนองและเสียงประสาน	
จังหวะ	

คำร้อง	
ระยะช่วงเสียง	
อื่น ๆ	

3. บทเพลงสดุดีจอมราชา

ด้าน	ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
ทำนองและเสียงประสาน	
จังหวะ	
คำร้อง	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย CHULALONGKORN UNIVERSITY
ระยะช่วงเสียง	
อื่น ๆ	

ตอนที่ 2 แบบประเมินบทเพลงขับร้องประสานเสียง

แบบประเมินบทเพลงขับร้องประสานเสียง

ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างให้ตรงกับระดับความคิดเห็นเพียงข้อเดียว

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย			ไม่เห็นด้วย
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
1	ท่านคิดว่าบทเพลงขึ้นชีวิต มีความเหมาะสมสำหรับวงขับร้องประสานเสียงในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือไม่				
2	ท่านคิดว่าบทเพลงงามแสงเดือน มีความเหมาะสมสำหรับวงขับร้องประสานเสียงในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือไม่				
3	บทเพลงสดุดีจอมราชา มีความเหมาะสมสำหรับวงขับร้องประสานเสียงในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย				

ผู้ประเมิน ชื่อ-สกุล..... จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่.....

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ข้อมูลลิขสิทธิ์ของบทเพลงขึ้นชีวิต

จากการตรวจสอบข้อมูลลิขสิทธิ์ จากเว็บไซต์กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ พบว่า เจ้าของลิขสิทธิ์บทเพลงขึ้นชีวิตในปัจจุบัน แบ่งออกเป็น 2 ลิขสิทธิ์คือ 1) ลิขสิทธิ์ด้านทำนอง เจ้าของลิขสิทธิ์ คือ นางอดิพร เสนาวางศ์ และ 2) ลิขสิทธิ์ด้านคำร้อง เจ้าของลิขสิทธิ์ คือ รองศาสตราจารย์ นภาพร อัจฉริยะกุล ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการขออนุญาตใช้บทเพลงและได้รับการอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์เรียบร้อยแล้ว

https://copyright.ipthailand.go.th/search/result?request_no=&abbr=&register_no=&work_name=ขึ้นชีวิต&owner_first_name=อดิพร&owne...

ตรวจสอบข้อมูลลิขสิทธิ์

เลขที่คำขอ ..... สิบล้านฉบับ ..... เลขทะเบียน .....
 ..... ทุกหมวด .....
 ชื่อผลงาน ..... ☐ แสดงเฉพาะที่ชื่อผลงานตรงกับที่ระบุ
 ขึ้นชีวิต .....
 เจ้าของลิขสิทธิ์ ..... ☐ แสดงเฉพาะที่ชื่อเจ้าของลิขสิทธิ์ตรงกับที่ระบุ
 อดิพร ..... นภาพร .....
 ค้นหา ยกเลิก

ลำดับ	เลขคำขอ	เลขทะเบียน	ข้อมูลผลงาน	เจ้าของลิขสิทธิ์
1	59717	๓.35118	เพลง ขึ้นชีวิต ประเภท: ดนตรีกรรม ลักษณะงาน: ทำนอง	นางอดิพร เสนาวางศ์ นางอารกณ์ สุนทรสนาน

สงวนลิขสิทธิ์ © 2021 กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์
 เลขที่ 563 ถนนพญาสี ด.บางกระสอ อ.เมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี 11000 สายด่วน 1368

มูลนิธิสุนทรภรณ์

ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

Suntaraporn Foundation

Under the Royal Patronage of H.R.H. Princess Maha Chakri Sirindhorn

มสภ ที่ ๑๘/๐๔/๖๔

๒๒ เมษายน ๒๕๖๔

เรื่อง อนุญาตให้นำทำนองเพลง “ชินชีวิต” ไปเรียบเรียงในรูปแบบเพลงประสานเสียง เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายพรเทพ วิชชุชัยชาญ (ผู้รับอนุญาต)

ตามจดหมายลงวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๔ ขออนุญาตนำเพลง “ชินชีวิต” อันเป็นผลงานประพันธ์ทำนองของครูเอื้อ สุนทรสนาน คำร้องโดยครูแก้ว อัจฉริยะกุล แห่งวงดนตรีสุนทรภรณ์ ไปใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการสอนขับร้องประสานเสียง ด้วยบทเพลงภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยการนำบทเพลงชินชีวิตมาเรียบเรียงเสียงประสานใหม่ เป็นบทเพลงสำหรับวงขับร้องประสานเสียง และใช้สำหรับการเรียนการสอนขับร้องประสานเสียงเท่านั้น ไม่ได้นำไปใช้ในเชิงพาณิชย์เพื่อการแสวงหากำไรใด ๆ นั้น

มูลนิธิสุนทรภรณ์ ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ยินดีอนุญาตให้นำทำนองเพลง “ชินชีวิต” ไปเรียบเรียงใหม่ในรูปแบบเพลงประสานเสียงได้ ๑ ต้นแบบ (ตามโน้ตแนบ) เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าวและใช้ในการเรียนการสอนขับร้องประสานเสียงเท่านั้น โดยไม่คิดค่าตอบแทนใด ๆ แต่หากมีความประสงค์จะนำเพลงชินชีวิตในรูปแบบประสานเสียงในต้นแบบที่ได้ทำการขออนุญาตมานี้ไปใช้เพื่อจุดประสงค์อื่นนอกเหนือจากที่ระบุมา รวมถึงนำไปเผยแพร่สู่สาธารณชน กรุณาทำจดหมายขออนุญาตเข้ามาอีกทุกครั้งที่ไป และขอความกรุณาระบุชื่อผู้สร้างสรรค์ทำนอง-คำร้องทุกครั้ง เพื่อเป็นการให้เกียรติแก่ครูเพลงทั้งสองด้วย

ทั้งนี้ การให้ใช้งานอันมีลิขสิทธิ์นี้ มิใช่เป็นการโอนลิขสิทธิ์ในงานดนตรีกรรม และผู้อนุญาตยังเป็นเจ้าของงานดนตรีกรรมดังกล่าวโดยสมบูรณ์ และผู้รับอนุญาตไม่ได้เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์และไม่มีสิทธิใดๆ ในผลงานที่ทำขึ้นไม่ว่ารูปแบบใด ๆ จากการดัดแปลงงานที่ให้อนุญาตตามหนังสือฉบับนี้ ดังนั้นผู้รับอนุญาตจึงไม่มีสิทธินำเพลงดังกล่าวไปบันทึกเป็นสื่อบันทึกเสียงหรือนำไปประกอบสื่อดิจิทัลหรือใช้เพื่อวัตถุประสงค์อื่นใดนอกเหนือจากที่ระบุไว้ในหนังสืออนุญาตฉบับนี้ รวมทั้งไม่มีสิทธิโอนลิขสิทธิ์หรืออนุญาตช่วงให้แก่บุคคลอื่นใช้งานอันมีลิขสิทธิ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางอติพร เสนางค์)

กรรมการ-เลขาธิการ มูลนิธิสุนทรภรณ์ฯ

39/4-5 อาคารมีสุวรรณทาวเวอร์
สุขุมวิท 71 แขวงพระโขนงเหนือ เขตวัฒนา
กรุงเทพฯ 10110

30 เมษายน 2564

เรื่อง ขออนุญาตนำบทเพลงขึ้นชีวิตไปใช้งานวิทยานิพนธ์

เรียน รศ.นภาพรณ อัจฉริยกุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย โฉดเพลงขึ้นชีวิต

เนื่องด้วยกระผม นายพรเทพ วิชชุชัยชาญ เป็นนิสิตปริญญาโท คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สาขาวิชาดนตรีศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา รหัสนิต 6083336227 มีความประสงค์จะขออนุญาตนำบทเพลงขึ้นชีวิต ซึ่งประพันธ์ทำนองโดย เอื้อ สุนทรสนาน ประพันธ์เนื้อร้องโดย แก้ว อัจฉริยกุล (แก้วฟ้า) ไปใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการสอนขับร้องประสานเสียง ด้วยบทเพลงภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยการนำบทเพลงขึ้นชีวิตมาเรียบเรียงเป็นบทเพลงสำหรับวงขับร้องประสานเสียง (ตามโน้ตเพลงที่แนบมา) และใช้สำหรับการเรียนการสอนขับร้องประสานเสียงเท่านั้น ไม่ได้นำไปใช้เพื่อประกอบธุรกิจแสวงหากำไร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้ใช้บทเพลงดังกล่าว กระผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์จากท่าน และขอกราบขอบพระคุณมาล่วงหน้า

ขอแสดงความนับถือ

พรเทพ วิชชุชัยชาญ

(นายพรเทพ วิชชุชัยชาญ)

นายพรเทพ วิชชุชัยชาญ

โทร. 086-394-6292

อีเมล : v_porntep@hotmail.com

อ.นภาพร
ได้พิจารณาแล้ว
อนุมัติ
8 มค 2564

ข้อมูลลิขสิทธิ์บทเพลงงามแสงเดือน

จากการตรวจสอบข้อมูลลิขสิทธิ์ จากเว็บไซต์กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ พบว่า ไม่พบข้อมูลเจ้าลิขสิทธิ์ปัจจุบันของบทเพลงงามแสงเดือน

https://copyright.ipthailand.go.th/search/result?request_no=&abbr=&register_no=&work_name=งามแสงเดือน&owner_first_name=มนตรี&o...

ตรวจสอบข้อมูลลิขสิทธิ์

เลขที่คำขอ สัญลักษณ เลขทะเบียน
 ทั่วประเทศ

ชื่อผลงาน
 งามแสงเดือน ☐ แสดงเฉพาะชื่อผลงานตรงกับที่ระบุ

เจ้าของลิขสิทธิ์
 มนตรี ตราโมทย์ ☐ แสดงเฉพาะชื่อเจ้าของลิขสิทธิ์ตรงกับที่ระบุ

ค้นหา ยกเลิก

ลำดับ	เลขคำขอ	เลขทะเบียน	ข้อมูลผลงาน	เจ้าของลิขสิทธิ์
ไม่พบข้อมูลลิขสิทธิ์				

สงวนลิขสิทธิ์ © 2021 กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์
 เลขที่ 563 ถนนนนทบุรี 4 บางกระสอ อ.เมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี 11000 สายด่วน 1368

ข้อมูลลิขสิทธิ์บทเพลงสตูดิโอจอมราชา

จากการตรวจสอบข้อมูลลิขสิทธิ์ จากเว็บไซต์กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ พบว่า ไม่พบข้อมูลเจ้าลิขสิทธิ์ปัจจุบันของบทเพลงสตูดิโอจอมราชา

https://copyright.ipthailand.go.th/search/result?request_no=&abbr=&register_no=&work_name=สตูดิโอจอมราชา&owner_first_name=วิรัช&o...

ตรวจสอบข้อมูลลิขสิทธิ์

เลขที่คำขอ สัญกรณ์ เลขทะเบียน

.....

ชื่อผลงาน

สตูดิโอจอมราชา ☐ แสดงเฉพาะชื่อผลงานตรงกับที่ระบุ

เจ้าของลิขสิทธิ์

วิรัช อยู่ถาวร ☐ แสดงเฉพาะชื่อเจ้าของลิขสิทธิ์ตรงกับที่ระบุ

ลำดับ	เลขคำขอ	เลขทะเบียน	ข้อมูลผลงาน	เจ้าของลิขสิทธิ์
ไม่พบข้อมูลลิขสิทธิ์				

สงวนลิขสิทธิ์ © 2021 กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์
เลขที่ 563 ถนนพหลโยธิน แขวงจตุจักร เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 11000 สายด่วน 1368

ขึ้นชีวิต

ทำนอง : เอื้อ สุนทรสนาน
คำร้อง : แก้ว อัจฉริยะกุล

เรียบเรียงเสียงประสาน : พรเทพ วิษุชัยชาญ

$\text{♩} = 70$ **A**

mp

Soprano
ขึ้น ชีวิต จิต ใจ รัก คู่ ห หทัย เร้า ใน อา รมณ์

Alto
ขึ้น ชีวิต จิต ใจ รัก คู่ ห หทัย เร้า ใน อา รมณ์

Tenor
mp
พี่ กับ น้อง ขึ้น

Bass
mp
พี่ กับ น้อง ขึ้น

6

S.
ขึ้น ใน รัก ฝาก คำ ผิง จิต ใจ จำ น้อม นำ กัน

A.
ขึ้น ใน รัก ฝาก คำ ผิง จิต ใจ จำ น้อม นำ กัน

T.
ชม ทุก สิ่ง เกสียวกลม ภิรมย์ ฤ หทัย ขึ้น ใน รัก ฝาก คำ ผิง จิต ใจ จำ น้อม นำ กัน

B.
ชม ทุก สิ่ง เกสียวกลม ภิรมย์ ฤ หทัย ขึ้น ใน รัก ฝาก คำ ผิง จิต ใจ จำ น้อม นำ กัน

2

12

B *mf*

S. *V* ไป เธอ มี ฉันทน์ มั่น ใจ เรา ขึ้น ฉ่ำ ใน ฤ ทัย ไม่ จาง แม้ วัน ไม่ สด ขึ้น

A. *V* ไป เธอ มี ฉันทน์ มั่น ใจ เรา ขึ้น ฉ่ำ ใน ฤ ทัย ไม่ จาง แม้ วัน ไม่ สด ขึ้น *mf*

T. *V* ไป เธอ มี ฉันทน์ มั่น ใจ เรา ขึ้น ฉ่ำ ใน ฤ ทัย ไม่ จาง แม้ วัน ไม่ สด ขึ้น *mf*

B. *V* ไป เธอ มี ฉันทน์ มั่น ใจ เรา ขึ้น ฉ่ำ ใน ฤ ทัย ไม่ จาง แม้ วัน ไม่ สด ขึ้น *mf*

18

S. *V* แม้ คีน จะ เปลา เปลี่ยา รัก เธอ คน เดียว รื่น รมย์ กลม เกลี่ยว ทุก ทาง

A. *V* แม้ คีน จะ เปลา เปลี่ยา รัก เธอ คน เดียว รื่น รมย์ กลม เกลี่ยว ทุก ทาง

T. *V* แม้ คีน จะ เปลา เปลี่ยา รัก เธอ คน เดียว รื่น รมย์ กลม เกลี่ยว ทุก ทาง

B. *V* แม้ คีน จะ เปลา เปลี่ยา รัก เธอ คน เดียว รื่น รมย์ กลม เกลี่ยว ทุก ทาง

24

S.

A.

T.

B.

30

S.

A.

T.

B.

4

36

S. *mf*
รัก เธอ คน เดียว รื่น รมย์ กลม เกี้ยว ทุก ทาง แสง เงิน ไม่

A. *mf*
สุ แสง เงิน ไม่

T. *mf*
สุ พี่ กับ น้อง ชื่น ชม ทุก สิ่ง เกี้ยวกลม ภิรมย์ ฤ ทัย

B. *mp*
รมณ์ สุ เกี้ยวกลม ภิรมย์ ฤ ทัย ลา ลา ลา

41

S. *mf*
สาด ส่อง แสง ทอง ไม่ สก ส ว่าง รัก เรา มี ทาง สด

A. *mf*
สาด ส่อง แสง ทอง ไม่ สก ส ว่าง สุ

T. *mf*
สาด ส่อง สุ สก ส ว่าง เธอ มี ฉันทน์

B. *mp*
ชื่น ใน รัก ฝาก คำ ฝัง จิต ใจ จำ น้อม นาน กัน ไป สุ

46 D

S. *mf* ขึ้น ไม่ จาง ไม่ ร้าง ห่าง กัน ฮา ฮา _____

A. _____ ร้าง ห่าง กัน ขึ้น ชี วิต จิต ใจ รัก คู่ ห

T. ใจ เรา ขึ้น ล่า ใน ถ หัย ไม่ จาง แม่ วัน ไม่ สด ขึ้น แม่ คีน จะ

B. _____ ร้าง ห่าง กัน แม่ วัน ไม่ สด ขึ้น ฮู _____

51 *mf*

S. _____ ฟี่ กับ น้อง ขึ้น ขม ทุก สิ่ง เกลียวกลม ภิรมย์ ถ

A. *mp* หัย เร้า ใน อา รมณ สุ _____ เกลียวกลม ภิรมย์ ถ

T. *mp* เปล่า เปลียว สุ _____

B. *mf* _____ รัก เธอ คน เดียว รื่น รมย์ กลม เกลียว ทุก ทาง _____

6

56

S. *mp*
 หัย สาด สอง ฮา _____ แสง ทอง ไม่ สุก สว่าง

A. *mf*
 หัย ขึ้น ใน รัก ฝาก คำ ผึง จิต ใจ จำ น้อม นำ กัน ไป

T. *mf* *mp*
 _____ แสง เงิน ไม่ สาด สอง ขึ้น ใน รัก ฝาก คำ ฮู

B. *mf*
 _____ แสง เงิน ไม่ สาด สอง แสง ทอง ไม่ สุก สว่าง รัก เรา มี

61

S. *mf* **E**
 ฮา _____ ร่าง ห่าง กัน แม้ วัน ไม่ สด ขึ้น

A. *mp*
 เธอ มี ฉันทน์ มั่น ใจ เรา ขึ้น จำ ใน ฤ หัย ไม่ จาง สด ขึ้น

T. *mf* *mp*
 เธอ มี ฉันทน์ มั่น ใจ ไม่ จาง ไม่ ร่าง ห่าง กัน สด ขึ้น

B. *mp* *mf*
 ทาง _____ สด ขึ้น ไม่ จาง ไม่ ร่าง ห่าง กัน ขึ้น ชี วิต จิต

66

S. *mf*
แม่ คีน จะ เปลา เปลียว รัก เธอ คน เดียว รื่น รมย์ กลม เกลียว ทุก

A.
แม่ คีน จะ เปลา เปลียว ฮู

T. *mf*
ฮู เปลา เปลียว ฮู พี่ กับ น้อง ชื่น ชม ทุก สิ่ง เกลียว

B. *mp*
ใจ รัก คู่ ห หัย เรา ใน อา รมณ์ ฮู เกลียว

71

S. *mf*
ทาง แสง เงิน ไม่ สาด ส่อง แสง ทอง ไม่ สุก สว่าง

A.
แสง เงิน ไม่ สาด ส่อง แสง ทอง ไม่ สุก สว่าง

T. *mp*
กลม ภิรมย์ ฤ หัย สาด ส่อง ฮู สุก สว่าง

B. *mf*
กลม ภิรมย์ ฤ หัย ลา ลา ลา ขึ้น ใน รัก ฝาก ค่า ผึง จิต ใจ จำ น้อม นา กัน

8

76

S. *mf*
รัก เรา มี ทาง _____ สด ขึ้น ไม่ จาง ไม่ ร้าง ห่าง กัน รัก เธอ เส

A. *mf*
_____ สุ _____ ร้าง ห่าง กัน รัก เธอ เส

T. *mf*
_____ เธอ มี จัน มัน ใจ เรา ขึ้น จำ ใน ฤ ทัย ไม่ จาง

B. *mp*
ไป _____ สุ _____ ร้าง ห่าง กัน

81 **F**

S. *mf*
มอ มิ่ง ขวัญ ใน ฤ ทัย ไม่ จาง รัก เธอ เส มอ มิ่ง

A. *mf*
มอ มิ่ง ขวัญ ใน ฤ ทัย ไม่ จาง รัก เธอ เส มอ มิ่ง

T. *mf*
ใน ฤ ทัย ไม่ จาง รัก เธอ เส มอ มิ่ง ขวัญ ใน ฤ ทัย ไม่

B. *mf*
ใน ฤ ทัย ไม่ จาง รัก เธอ เส มอ มิ่ง ขวัญ ใน ฤ ทัย ไม่

86

S.
ขวัญ ใน ถ หัย ไม่ จาง รัก เธอ เส

A.
ขวัญ ใน ถ หัย ไม่ จาง รัก เธอ เส

T.
จาง รัก เธอ เส มอ มิ่ง ขวัญ

B.
จาง รัก เธอ เส มอ มิ่ง ขวัญ

89 **rit. -**

S.
มอ มิ่ง ขวัญ รัก กัน นิ รัน ดร ไป

A.
มอ มิ่ง ขวัญ รัก กัน นิ รัน ดร ไป

T.
ใน ถ หัย ไม่ จาง รัก กัน นิ รัน ดร ไป

B.
ใน ถ หัย ไม่ จาง รัก กัน นิ รัน ดร ไป

งามแสงเดือน

ทำนอง : มนตรี ตราโมท
คำร้อง : จมื่นมานิตย์นเรศ
(นายเฉลิม เศษตันนท์)

เรียบเรียงเสียงประสาน:
พรเทพ วิชชุชาชญ

♩ = 70

Soprano *mf* งาม แสง เดือน มา เยือน สอง_ หล้า *mp* ชู งาม แสง *mf*

Alto *mf* งาม แสง เดือน มา เยือน สอง_ หล้า งาม ไบ หน้า เมื่อ อยู่ วง รำ งาม แสง

Tenor *mf* งาม แสง เดือน มา เยือน สอง หล้า งาม ไบ หน้า เมื่อ อยู่ วง รำ งาม แสง

Bass *mf* งาม แสง เดือน มา เยือน สอง หล้า งาม ไบ หน้า เมื่อ อยู่ วง รำ งาม แสง

S. 5 เดือน มา เยือน สอง หล้า งาม ไบ หน้า เมื่อ อยู่ วง รำ เรา เล่น เพื่อ ส นุก เปลื้อง

A. เดือน มา เยือน สอง หล้า งาม ไบ หน้า เมื่อ อยู่ วง รำ *mp* ลา ลา ลา ลา

T. เดือน มา เยือน สอง หล้า งาม ไบ หน้า เมื่อ อยู่ วง รำ *mp* ลา ลา ลา ลา

B. เดือน มา เยือน สอง หล้า งาม ไบ หน้า เมื่อ อยู่ วง รำ *mp* ดุม ดุม ดุม ดุม

2

11

S. *mf*
ทุกข์ วาย ระ ก่า ขอ ให้ เล่น ฟอน ร่า เพื่อ สามัคคี เอยงาม แสง

A. *mf*
ลา ลา ลา ลา ลา ลา ลา ลา ลา ลา สามัคคี เอยงาม แสง

T. *mf*
ลา ลา ลา ลา ลา ลา ลา ลา ลา ลา สามัคคี เอยงาม แสง

B. *mf*
ดม ดม ดม ดม ดม ดม ดม ดม สามัคคี เอยงาม แสง

17

S. *mp* *mf*
เดือน มา เขื่อน สอง หล้า อยู่ งาม แสง เดือน มา เขื่อน สอง

A. *mf*
เดือน มา เขื่อน สอง หล้า งาม ใบ หน้า เมื่อ อยู่ วง ร่า งาม แสง เดือน มา เขื่อน สอง

T. *mf*
เดือน มา เขื่อน สอง หล้า งาม ใบ หน้า เมื่อ อยู่ วง ร่า งาม แสง เดือน มา เขื่อน สอง

B. *mf*
เดือน มา เขื่อน สอง หล้า งาม ใบ หน้า เมื่อ อยู่ วง ร่า งาม แสง เดือน มา เขื่อน สอง

22

S. *rit.*
หล้า งาม ใบ หน้า เมื่อ อยู่ วง ร่า เรา หน้า เมื่อ อยู่ วง ร่า

A. *rit.*
หล้า งาม ใบ หน้า เมื่อ อยู่ วง ร่า หน้า เมื่อ อยู่ วง ร่า

T. *rit.*
หล้า งาม ใบ หน้า เมื่อ อยู่ วง ร่า หน้า เมื่อ อยู่ วง ร่า

B. *rit.*
หล้า งาม ใบ หน้า เมื่อ อยู่ วง ร่า หน้า เมื่อ อยู่ วง ร่า

สดุดีจอมราชา

เนื้อร้อง : วิเชียร ตันติพิมลพันธ์
ทำนอง : วิรัช อยู่ถาวร

เรียบเรียงเสียงประสาน : พรเทพ วิชชุชัยชาญ

$\text{♩} = 100$

Soprano

Alt

Tenor

Bass

ถ วาย บั ง คม จอม รา ชา พระ นุญ ญา เกริก ฟ้า ไกล ธ ทรง เป็น ร่ม

S.

A.

T.

B.

โพธิ์ ร่ม ไทร ศุภย์ ร่ม ใจ ชาว ไทย ส มัคร ส มาน ถ วาย พระ พร องค์ รา ชี นี

2

11

S.
 คู้ บา ร มี องค์ รา ชัน ขอ พระ องค์ ทรง เก ษม สำ ร่าย งาม ดระ การ เคียง ขัด ดี ยะ

A.
 คู้ บา ร มี องค์ รา ชัน ขอ พระ องค์ ทรง เก ษม สำ ร่าย งาม ดระ การ เคียง ขัด ดี ยะ

T.
 คู้ บา ร มี องค์ รา ชัน ขอ พระ องค์ ทรง เก ษม สำ ร่าย งาม ดระ การ เคียง ขัด ดี ยะ

B.
 คู้ บา ร มี องค์ รา ชัน ขอ พระ องค์ ทรง เก ษม สำ ร่าย งาม ดระ การ เคียง ขัด ดี ยะ

16

S.
 ไทย อุ่น ไอ่ จาก ฟา เรือง รong แสง ทอง สอง มา ไพร่ ฟา ต่าง สด ใส

A.
 ไทย อุ่น ไอ่ จาก ฟา เรือง รong แสง ทอง สอง มา ไพร่ ฟา ต่าง สด ใส

T.
 ไทย อุ่น ไอ่ จาก ฟา เรือง รong แสง ทอง สอง มา ไพร่ ฟา ต่าง สด ใส มหา รา

B.
 ไทย อุ่น ไอ่ จาก ฟา เรือง รong แสง ทอง สอง มา ไพร่ ฟา ต่าง สด ใส มหา รา

21

S.
 ฮู่... เทิด ไท้ พระ ภู วนาย ถวาย ใจ ส ด ดี

A.
 ฮู่... เทิด ไท้ พระ ภู วนาย ถวาย ใจ ส ด ดี

T.
 ชา รา ชี นี มิ่ง ขวัญ ปวง ขน ชาว ไทย เทิด ไท้ พระ ภู วนาย ถวาย ใจ ส ด ดี

B.
 ชา รา ชี นี มิ่ง ขวัญ ปวง ขน ชาว ไทย เทิด ไท้ พระ ภู วนาย ถวาย ใจ ส ด ดี

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล

นายพรเทพ วิชชุชัยชาญ

วัน เดือน ปี เกิด

วันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2515

สถานที่เกิด

กรุงเทพมหานคร

วุฒิการศึกษา

- สำเร็จการศึกษาปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับสอง) จาก
สาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา
2537
- ศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา ภาควิชา
ศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2560

